

صبح جمعه

۱۴۰۰/۱۰/۳

زمان شروع آزمون عمومی: ۸:۱۵

زمان پایان آزمون عمومی: ۹:۱۵

آزمون ۳ دی ماه ۱۴۰۰

آزمون عمومی گروه آزمایشی دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده‌ی تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
فارسی	۱	۲	۳	۵	۶	
عربی زبان قرآن	۱	۲	۳	۴	۶	
دین و زندگی	۱	۳	۵	۷	۸	
زبان انگلیسی	۱	۲	۳	۵	۶	

نام و نام خانوادگی:	شمارنده:
تعداد سؤال: ۸۰	مدت پاسخ گویی: ۶۰ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	فارسی	۲۰	۱	۲۰	۱۵
۲	عربی زبان قرآن	۲۰	۲۱	۴۰	۱۵
۳	دین و زندگی	۲۰	۴۱	۶۰	۱۵
۴	زبان انگلیسی	۲۰	۶۱	۸۰	۱۵

به اینستاگرام تخصصی گروه دوازدهم انسانی به آدرس [Kanoonir_12e](https://www.instagram.com/Kanoonir_12e) و

کانال تلگرامی [@kanoonir_e](https://www.t.me/kanoonir_e) بییونیدید.

۱۵ دقیقه

فارسی ۳

ادبیات سفر و زندگی

(از پاریز تا پاریس)

درس ۸

صفحه ۵۸ تا صفحه ۶۹

رواق و طاق معیشت چه سربلند و چه پست

گو بدانید که من با غم رویش جفتم

هر گه که سنگ آهی بر طاق آگون زد

هر رخنه کاید یک به یک بر طاق ویران آیدت

۱- معنای «طاق» در کدام گزینه متفاوت است؟

(۱) از این رباط دودر چون ضرورت است رحیل

(۲) هیچ شک نیست که این واقعه با طاق افتد

(۳) غلغل فکند روحم در گلشن ملایک

(۴) بگذار زهد بی نمک، هل تا فرود آید فلک

۲- در کدام ابیات، متضاد واژه‌های «تداعی، کی و مستعجل» به ترتیب آمده است؟

الف) جز نام نیک و زشت، نماند ز کارها

ب) دفتر عشق سراسر همه خواندیم ولی

ج) شعله آبی که اصلش زمزم است

(۱) الف، ب، ج

(۲) ب، ج، الف

(۳) الف، ج، ب

(۴) ب، الف، ج

جز نیکویی مکن که جهان پایدار نیست

آن چه در یاد بماندست فراموشی ماست

گر گدا باشد پرستارش جم است

۳- در کدام گزینه غلط املائی مشهود است؟

(۱) چه نظر ایشان بر یک غایت باشد و آن سعادت قصوی است و توجه ایشان به یک مطلوب بود و آن معاد حقیقی است.

(۲) از این نمط دمدمه و افسون بر ایشان می‌دمید تا با او الف گرفتند و آمن و فارغ پیش‌تر رفتند.

(۳) ای داننده هر جایی و شنونده هر شکوایی، ای مجیب هر خواننده و ای غریب هر داننده.

(۴) نیم‌شب برخاست و پوستینی در سر کشید تا کسی او را نشناسد و جمله غلامان و غاشیه‌داران در خواب بودند.

۴- آرایه‌های «جناس، استعاره، تشبیه و حسن تعلیل» به ترتیب، در کدام ابیات یافت می‌شوند؟

الف) صبحدم خرامیده سروقامتم در باغ

ب) کوهکن که یک عمری داشت غصه شیرین

ج) بگذرد اگر در باغ وصف عارضت بینی

د) بویی از سر زلفت گر صبا برد در چین

کاین چنین به گل مانده پای سرو چوبین را

روی او ندید آخر داد جان شیرین را

همچو لاله خونین دل ارغوان و نسرين را

جای مشک خون بینی ناف آهوی چین را

(۱) ب، الف، د، ج

(۲) الف، ب، ج، د

(۳) ب، ج، د، الف

(۴) د، ج، الف، ب

۵- در بیت «به هر کویی پری رویی به چوگان می‌زند گویی / تو خود گوی زنج داری بساز از زلف چوگانی» به ترتیب چند تشبیه و استعاره وجود دارد؟

(۱) سه، دو

(۲) سه، سه

(۳) دو، دو

(۴) دو، یک

۶- تعداد «ممیز» در کدام ابیات یکسان است؟

(الف) اگر آن شاه بود این نیز شاه است

(ب) از فضولی است تو را دیده بینش پر خار

(ج) یک جهان دل بین که از گیسوی او آویخته

(د) ناتوانی برنیارود از طلسم حیرتم

(ه) در هوای ابر لازم نیست در مینا شراب

(۱) ج، ه (۲) د، ب

۷- نمودار کدام گزینه درست کشیده نشده است؟

(۱) دو سه سال تحصیل اجباری

(۳) داخل کازیه روی میز

(۲) بردن سیصد تومان پول نقد

(۴) یک پاکت کهنه پول

۸- کدام ابیات با مفهوم کلی عبارت زیر تناسب دارد؟

«امسال که به اروپا رفتم گمانم این است که عالمی را دیده‌ام، اما چه استبعادی دارد که عمری باشد و روزی خاطراتی از سفر ماه هم بنویسم! آرزوها پایان ندارد.»

(الف) از ضعفی که تنم هست نهان گشته چنانک

(ب) این آرزویم ببخش و جان بستان

(ج) دخل جهان سفله نگردهد به خرج کم

(د) نیست غیر از رشته طول امل چون عنکبوت

(ه) برنشین ای عمر و منشین ای امید

(۱) الف، ج (۲) ب، ه

۹- مفهوم کدام گزینه با سایر ابیات تناسب ندارد؟

(۱) وجد و سماع صوفی صافی ز خویش نیست

(۲) مشت گلی چه نقش تواند بر آب زد

(۳) ما مانده‌ایم در ته دیوار ورنه کاه

(۴) آن را که مطرب از دل پر جوش خود بود

سال‌ها هست که در آرزوی خویشتنم

تا آرزوی دگر نیندیشم

چندان که می‌برند به خاک آرزو به جاست

آنچه از ما بر در و دیوار می‌ماند به جا

کآشنایی هم نشین جستیم نیست

(۳) ج، د (۴) الف، ه

این استخوان به بال هما رقص می‌کند

از زور می‌پیاله ما رقص می‌کند

از اشتیاق کاهربا رقص می‌کند

دایم چو بحر بی‌سروپا رقص می‌کند

تا شوی از صبر محبوب خدا

بلا بگردد و کام هزار ساله برآید

مرکب صبر مرا هر لحظه در زین آورد

به مرکب باز استادی؟ چرا مرکب نمی‌رانی؟

۱۰- یکی از مفاهیم مطرح شده در حکایت زیر در کدام گزینه دیده می‌شود؟

«سه مرکب دارم، باز بسته؛ چون نعمتی پدید آید، بر مرکب شکر نشینم و پیش او باز شوم و چون بلایی پدید آید، بر مرکب صبر نشینم و پیش باز روم و چون طاعتی پیدا گردد، بر مرکب اخلاص نشینم و پیش روم.»

(۱) تا توانی صبر کن در هر بلا

(۲) گرت چو نوح نبی صبر هست در غم طوفان

(۳) تا همی بر گل نقاب از خط مشکین آورد

(۴) طریق توست راه شرع و تن در زیر تو مرکب

فارسی ۲

ستایش / ادبیات تعلیمی /
ادبیات پایداری
درس ۱ تا پایان درس ۵
صفحة ۱۰ تا صفحه ۴۹

۱۱- اگر بخواهیم ابیات زیر را به ترتیب داشتن واژه‌هایی معادل «زبون، مستور، سنگین و سخت» مرتب کنیم، کدام گزینه درست است؟

- الف) بفرمود تا همچنانش به بند
ب) شاه محجوب است و من آگه ز کار
ج) نگه کن که چون کرد بی هیچ حاجب
د) هر که همی خواهد از نخست جهان را
- الف) بفرمود تا همچنانش به بند
ب) شاه مشغول است و من فارغ ز گاه
ج) نگه کن که چون کرد بی هیچ حاجب
د) هر که همی خواهد از نخست جهان را
- الف) بفرمود تا همچنانش به بند
ب) شاه مشغول است و من فارغ ز گاه
ج) نگه کن که چون کرد بی هیچ حاجب
د) هر که همی خواهد از نخست جهان را
- الف) بفرمود تا همچنانش به بند
ب) شاه مشغول است و من فارغ ز گاه
ج) نگه کن که چون کرد بی هیچ حاجب
د) هر که همی خواهد از نخست جهان را
- (۱) الف، ج، د، ب (۲) ب، د، ج، الف (۳) ج، د، الف، ب (۴) الف، ب، ج، د

۱۲- در عبارت زیر چند مورد «تادرستی املایی» رخ داده است؟

«بازرگان باید که تن و خواسته را بر مخاطره نهد و از ناامنی راه باک ندارد و از بهر مردمان غرب نعمت شرق رساند و به مردمان شرق نعمت غرب را و به طمع بیشی، به نسیه معاملت نکند و به طمع اندک مایع حتام بیشتر، سرمایه بزرگ‌تر بر باد ندهد و همواره از اسراف و افراط حذر کند و درایت در همه کار لازم شمرد.»

- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۱۳- انتساب کدام آثار به پدیدآورنده آن‌ها درست نیست؟

- الف) عباس میرزا، آغازگری تنها: مجید واعظی
ب) زندان موصل: کامور بخشایش
ج) تحفة الاحرار: سنایی
د) خسرو و شیرین: وحشی بافقی
ه) تاریخ بیهقی: ابوالفضل بیهقی
و) بهارستان: جامی
- (۱) الف، ج (۲) د، ه (۳) ج، د (۴) ب، و

۱۴- توضیح مربوط به واژه یا گروه مشخص شده در کدام بیت درست است؟

- (۱) زین خرقه بود فضیحت من
از پوست بود هلاک روباه (نماد)
- (۲) ز گریه مردم چشمم نشسته درخون است
بین که در طلبت حال مردمان چون است (ایهام)
- (۳) مکن که روز جمالت سرآید ار سعدی
شبی به دست دعا دامن سحر گیرد (اضافه استعاری)
- (۴) بسی شد بر فراز شاخساران
ز مرد همسر یاقوت احمر (استعاره)

۱۵- آرایه‌های مقابل همه ابیات به‌جز بیت گزینه ... درست آمده است.

- (۱) دلی که سوخت به داغ خلیل می‌داند
که آتش دگران است عشق و باغ من است (تشبیه، ایهام تناسب)
- (۲) با سروشان اگر نه خلاقی است در ضمیر
این بیدها ز بهر چه خنجر کشیده‌اند؟ (حسن تعلیل، استعاره)
- (۳) رنگین‌تر از سرشک بود گفت‌وگویی من
از بس شده است گریه گره در گلو مرا (نغمه حروف، حس آمیزی)
- (۴) بر دوش تو تا زلف زره‌پوش تو افتاد
بار دل عالم همه بر دوش تو افتاد (جناس همسان، مجاز)

۱۶- در کدام بیت، فعل مجهول یافت می‌شود؟

- (۱) ز پیکان، تن پیل چون خسته شد
 (۲) از چشمه خورشید جگر سوخته آید
 (۳) شود خواننده از خامه راز زبان
 (۴) شنیده همی داشت اندر نهفت
- یکی لحظه زان تیزی آهسته شد
 هر دیده که لب تشنه دیدار تو باشد
 ازیرا که باشد ورا ترجمان
 بیامد شب تیره با کس نگفت

۱۷- «یکی از کلمات ردیف» در کدام بیت، نقش دستوری «قید» دارد؟

- (۱) عاشقان! با بخت خود شب زنده دارید امشب
 (۲) عود در مجلس دمی خوش می‌زند بی‌هم‌نفس
 (۳) زاهدان! یک دم مجالی چون کنم تدبیر چیست؟
 (۴) گفته‌ای سلمان که سر، ایثار پایش می‌کنم
- زآنکه در عمر خود آن شوریده، بیدار امشب است
 آری، آری، وقت انفاس شکر بار، امشب است
 چون پس از عمری مجال صحبت یار، امشب است
 گر سر ایثار داری وقت ایثار امشب است

۱۸- کدام گزینه به ترتیب، روابط معنایی «تضمن، ترادف، تضاد، تناسب» را در ابیات زیر نشان می‌دهد؟

- (الف) درون چو پاک شود از کدورت اغیار
 (ب) «جامی» از گوش گداطبعان بود گوهر دریغ
 (ج) از باده کهن سخن تازه خوش تر است
 (د) زین سان که ماه عارضش شد آفتاب دیگران
 (ه) بی‌وجه نمی‌گیریم گریه سببی دارد
- تو خواه جامه اطلس بپوش، خواه پلاس
 خاصه این گوهر کز الماس تفکر سفته شد
 پیمان لفظ و معنی رنگین مدام ماست
 هرگز به بخت ما نشد طالع چنین ستاره‌ای
 بر حال دلم گریان حال عجیبی دارد
- (۱) ه، د، الف، ب
 (۲) ب، ج، الف، د
 (۳) ه، ب، د، ج
 (۴) الف، د، ب، ج

۱۹- شخصیت توصیف شده در عبارت زیر در کدام بیت آمده است؟

- «بونصر را بگوی که زرهاست که پدر ما از غزو هندوستان آورده است و بتان زرین شکسته و بگداخته و پاره کرده و حلال تر مال هاست.»
- (۱) او فخر عمیدان جهان دیده کافی
 (۲) ملک زاده مسعود محمود غازی
 (۳) شه لشکرشکن محمود کشورگیر، کز بیمش
 (۴) شاه غازی ناصرالدین آن که آب تیغ او
- وافی به همه دانش و کافی به همه کار
 که بختش جوان باد و یزدانش یاور
 رخ اعدای دین دائم به رنگ زعفران باشد
 از عذار مملکت شوید غبار رنج و گرد

۲۰- مفهوم کدام گزینه با بیت زیر قرابت دارد؟

- «وگر توفیق او یک سو نهد پای»
- (۱) مدد سازد مگر توفیق ارشاد جنون ورنی
 (۲) هر کجا رای چنان باشد و تدبیر چنان
 (۳) تا مگر اختر توفیق فروزان گردد
 (۴) وگر عنایت و توفیق حق نگیرد دست
- نه از تدبیر کار آید نه از رای»
- به تدبیر خرد کی می‌گشاید مشکل عاشق
 نه عجب باشد اگر سنگ سیه گردد زر
 گریه‌ای چند به هر شام و سحر باید کرد
 به دست سعی تو باد است تا نیپمایی

عربی، زبان قرآن ۳

الْوَجْهُ النَّافِعُ وَالْوَجْهُ الْمَضْرُ

درس ۲

صفحة ۲۵ تا صفحه ۳۱

عربی، زبان قرآن ۲

مَوَاعِظٌ قِيَمَةٌ

درس ۱

صفحة ۱ تا صفحه ۱۶

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۲۱ - ۲۸)

۲۱- ﴿ وَ جَادِلْهُمْ بِآلَتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ ﴾:

- (۱) با روشی با ایشان ستیز کن که نیکوست، همانا پروردگارت نسبت به آن که از راه گمراه شده است آگاهتر است!
- (۲) جدل کن با آن‌ها به همان طریقی که بهتر است، همانا که خداوند به حال کسانی که از راه او منحرف شده‌اند داناتر است!

(۳) به شیوه‌ای که نیکوتر است با آنان مجادله کرد، قطعاً پروردگار تو آگاه است به کسی که از راهش گمراه می‌شود!

(۴) با روشی که نیکوتر است با آن‌ها گفت‌وگو کن، بی‌گمان پروردگارت آگاهتر است نسبت به آن که از راهش گمراه گردید!

۲۲- «إِنَّ مَعَابِقَ الشَّامِ بِالصَّمْتِ عَمَلٌ قِيمٌ وَ لَا يُرِضِي اللَّهَ شَيْءٌ أَكْثَرَ مِنْهَا!»:

(۱) بی‌گمان مجازات کردن دشنام‌گو به وسیله خاموشی کاری گران‌بهاست و هیچ چیز بیشتر از آن خدا را خشنود نمی‌سازد!

(۲) قطعاً پاسخ دادن به دشنام‌دهنده با سکوت کار ارزشمندی می‌باشد و خداوند با چیزی بیش از آن راضی نمی‌شود!

(۳) همانا پاسخ دادن به ناسزاگو با خاموشی کار با ارزشی می‌باشد و چیزی بیش از آن خدا را راضی نمی‌کند!

(۴) قطعاً کیفر دادن ناسزادهنده به وسیله سکوت کاری ارزشمند است و خدا با هیچ چیز بیشتر از آن خشنود نمی‌شود!

۲۳- «فِي آيَاتِ مِنَ الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ لَقَدْ شَبَّهَ صَوْتٌ مَنْ يَرْتَفِعُ صَوْتَهُ بَدُونَ دَلِيلٍ مَنْطِقِيَّ بِصَوْتِ الْحَمِيرِ!»:

(۱) صوت کسی که صدایش را بدون دلیلی منطقی بالا می‌برد، در آیات قرآن کریم به صدای خر تشبیه شده است!

(۲) در آیاتی از قرآن کریم، صدای کسی را که صدایش بدون هیچ دلیل منطقی بالا می‌رود، به صدای خر تشبیه کرده‌اند!

(۳) آیاتی از قرآن کریم صوت شخصی را که صدایش را بدون دلیل منطقی بالا می‌برد، به صدای خران تشبیه کرده است!

(۴) در آیاتی از قرآن کریم صدای کسی که صدایش بدون دلیلی منطقی بالا می‌رود، به صدای خران تشبیه شده است!

۲۴- «يَا تَلْمِذُ، تَعْلَمُ الْعُلُومَ وَالْفَنُونَ النَّافِعَةَ يُقَدِّمُ لَكَ حَيَاةً طَيِّبَةً وَ يُحَافِظُ عَلَيْكَ فِي الشَّدَائِدِ بِشَكْلِ أَحْسَنِ!»: ای

دانش آموز ...

(۱) دانش‌ها و هنرهای سودمند را فراگیر که به تو زندگانی پاکیزه‌ای پیشکش شود و از تو در سختی‌ها به بهترین شکل محافظت گردد!

(۲) یاد دادن دانش‌های سودمند و هنرها زندگانی پاکیزه‌ای را به تو پیشکش می‌کند درحالی که تو را در سختی به شکلی نیکوتر محافظت می‌کند!

(۳) یاد گرفتن دانش‌ها و هنرهای سودمند به تو زندگی پاکیزه‌ای تقدیم می‌کند و از تو در سختی‌ها به گونه‌ای نیکوتر محافظت می‌کند!

(۴) یادگیری دانش‌ها و هنرهای سودمند تو را در زندگی پاکیزه پیش می‌اندازد و در سختی‌ها تو را به شکلی نیکو حفظ و نگهداری می‌کند!

۲۵- «إِنْ تُحَاوِلْ أَنْ تَكْشِفَ أَسْرَارَ النَّاسِ لَفُضِحِهِمْ فَسْتَرْتَكِبُ إِثْمًا لَا يَغْفِرُ إِذْنَ رَاقِبٍ مَا تَفْعَلُ!»:

- ۱) هرگاه تلاش کنی، که رازهای مردم را فاش کنی تا رسوایشان کنی، پس مرتکب گناهی خواهی شد، که بخشیده نخواهد شد، پس مراقب کاری که انجام می‌دهی باش!
- ۲) اگر بکوشی که اسرار مردم را برای رسوا کردن آن‌ها فاش کنی، پس گناهی مرتکب خواهی شد که آمرزیده نمی‌شود، بنابراین مراقب آنچه انجام می‌دهی باش!
- ۳) چنانچه برای رسوایی مردم و بر ملا کردن رازهای آن‌ها تلاش کنی، گناهی نابخشودنی مرتکب می‌شوی، پس مراقب باش که چه انجام می‌دهی!
- ۴) اگر تلاش نمایی که راز مردم را به خاطر رسوایی آن‌ها برملا کنی، مرتکب گناهی نابخشودنی خواهی شد، بنابراین مراقب باش که چه کار می‌کنی!

۲۶- عَيْنِ الْخَطَا:

- ۱) يَكْرَهُ النَّاسُ مُصَادَقَةَ الْمُعْجِبِينَ بِأَنْفُسِهِمْ!: مردم از دوستی کردن با خودپسندان بیزار هستند!
- ۲) كُنُوا أَمْرِينَ بِالْمَعْرُوفِ وَ النَّهْيِينَ عَنِ الْمُنْكَرِ!: امرکننده به کار نیک و نهی‌کننده از کار ناپسند باشید!
- ۳) يُحِبُّ الْوَالِدَانُ رُؤْيَةَ أَوْلَادِهِمَا فِي أَحْسَنِ حَالٍ!: پدر و مادر دوست دارند فرزندانشان را در بهترین حال ببینند!
- ۴) إِقْرَأُوا نَصَائِحَ لِقْمَانَ الْحَكِيمِ لِأَنَّهَا نَمُودَجٌ تَرْبَوِيٌّ!: اندرزهای حکیمانۀ لقمان را بخوانید زیرا آن‌ها نمونه‌هایی تربیتی هستند!

۲۷- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- ۱) اجْعَلِ الَّذِي أَهْدَى إِلَيْكَ عِيُوبَكَ أَحَمَّ أَصْدِقَائِكَ!: هرکس که عیب‌هایت را به تو هدیه می‌دهد، مهم‌ترین دوستانت قرار بده!
- ۲) سَعْرُ هَذِهِ السَّرَاوِيلِ النَّسَائِيَّةِ أَعْلَى مِنْ أَنْ أَقْدِرَ عَلَى شِرَائِهَا!: قیمت این شلوارهای زنانه بالاتر از آن است که بتوانم آن‌ها را بخرم!
- ۳) عَاقِبِ الْأَحْمَقَ بِالسَّكُوتِ عَنْهُ فَإِنَّهُ خَيْرٌ جِزَاءَ لَهُ!: احمق را با ساکت کردنش مجازات کن، زیرا آن پاداش نیکی برای اوست!
- ۴) دَعُ مَنْ يَسْبُوكَ حَقِيرًا وَ لَا تُعَذِّبْ نَفْسَكَ فِي مَعَاقِبَتِهِ!: شخص حقیری را که به تو دشنام داده است رها کن و خودت را برای مجازاتش عذاب مده!

۲۸- «بِهَيْرِينَ بَرَادِرًا مَنْ كَسَى اسْتِ كَمَا مَرَدَمٌ رَا هِدَايَتِ مِي كَنْدِ وَ مِي كُوشِدِ اَز بَا زِدَارِنْدِ گَانِ كَارِهَائِ زِشْتِ بَاشِدِ!»:

- ۱) خَيْرُ إِخْوَانِي مَنْ يَهْتَدِي النَّاسَ وَ يَجْتَهِدُ أَنْ يَكُونَ مِنَ النَّهْيِينَ عَنِ الْمُنْكَرِ!
- ۲) أَفْضَلُ إِخْوَتِي مَنْ يَهْدِي النَّاسَ وَ يَسْعَى أَنْ يَكُونَ مِنَ النَّهْيَةِ عَنِ الْمُنْكَرَاتِ!
- ۳) أَحْسَنُ إِخْوَانِي مَنْ يُهْدِي النَّاسَ وَ يَسْعَى أَنْ يَكُونَ مِنَ النَّهْيِينَ عَنِ أَقْبَحِ الْأَعْمَالِ!
- ۴) خَيْرُ أَخِي مَنْ أَهْدَى النَّاسَ وَ يَجْتَهِدُ أَنْ يَكُونَ مِمَّنْ يَنْهَوْنَ عَنِ الْأَعْمَالِ الْقَبِيحَةِ!

■ ■ ■ اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (٢٩ - ٣٣) بِمَا يُنَاسِبُ النَّصَّ:

حَكَمَ قَائِدُ جَيْشٍ عَلَى رَجُلٍ بِالْإِعْدَامِ بِالسَّيْفِ، فَذَهَبَ أَبُوهُ إِلَى الْقَائِدِ يَلْتَمِسُ عَفْوَهُ، فَقَالَ الْقَائِدُ سَأَكْتُبُ فِي الْوَرَقَتَيْنِ الْأُولَى يَئِدَمُ وَالثَّانِيَةَ لَا يَئِدَمُ، وَنَجْعَلُ ابْنَكَ يَخْتَارُ وَرَقَةً قَبْلَ تَنْفِيذِ الْحُكْمِ، فَإِنْ كَانَ مَظْلُومًا نَجَّاهُ اللَّهُ، فَخَرَجَ وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّ الْقَائِدَ يَكْرَهُ ابْنَهُ وَالأَرْجَحُ أَنَّهُ سَيَكْتُبُ فِي الْوَرَقَتَيْنِ يَئِدَمُ.

اجتمع الناس في اليوم الموعد ليروا ماذا سيحدث، لما جاء الرجل إلى ساحة القصاص، قال له القائد و هو بيتسم بخبت: اخترت واحدة! فإختار الرجل واحدة و قال مُبتسماً: اخترتُ هذه! ثم قام ببلعها دون أن يقرأها! غضب القائد و قال: ماذا صنعت؟! فقال الرجل: يا مولاي! إخترتُ ورقة و أكلتها، أنظر للورقة الأخرى فهي عكسها! فنظر القائد للورقة الباقية فكانت: يئدم! بقليل من التفكر نستطيع صنع أشياء عظيمة، لكن قبل التفكير يجب أن نعلم لكل داء دواء!

٢٩- عَيْنُ الْخَطَأِ حَسَبَ النَّصِّ:

- (١) إِنَّ الابن نجا من الإعدام في نهاية القصة!
 (٢) قام الرجل المحكوم بالإعدام بأكل الورقتين!
 (٣) كان الرجل يعلم أن ذلك القائد لا يصدق في قوله!
 (٤) إِنَّ النَّاسَ كَانُوا مُشَاهِدِينَ لَمَّا حَضَرَ الرَّجُلُ فِي السَّاحَةِ!

٣٠- «الإنسان الذي يعلم أن لكل داء دواء»؛ عَيْنُ الْخَطَأِ:

- (١) ليس قادراً على أن يصنع شيئاً عظيماً!
 (٢) لا يسمح للحياة و آلامها أن تتغلب عليه!
 (٣) يستطيع أن يفكر في الأمر و ينتفع بالتفكير!
 (٤) يُواجه الصَّعَابَ وَ المَخَاطِرَ بِقَلْبٍ مَمْلُوءٍ بِالأَمَلِ!

٣١- عَيْنُ الأَقْرَبِ مِنْ مَفْهُومِ النَّصِّ:

- (١) لا أحد يبدأ طريقه من القمة!
 (٢) في قلب كلِّ شتاء ربيعٌ نابض!
 (٣) إِنَّ الدُّنْيَا لَيْسَتْ بِإِرَادَتِنَا بَلْ بِإِرَادَةِ اللَّهِ!
 (٤) لا تُعامل النَّاسَ بِالمِثْلِ فَتُصْبِحَ مِثْلًا لَهُمْ!

■ ■ ■ عَيْنُ الْخَطَأِ فِي الإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (٣٢ وَ ٣٣)

٣٢- «الأخرى»:

- (١) اسم - مفرد مؤنث - معرفة / صفة أو نعت
 (٢) اسم تفضيل و حروفه الأصلية: ء خ ر، مذكوره: آخر / صفة للموصوف
 (٣) مؤنث - مصدر، له ثلاثة حروف أصلية (ء خ ر) و حرف زائد واحد / صفة
 (٤) اسم (على وزن: فُعلَى) - مفرد (الجمع: الأخریات) - معرفة / صفة و موصوفه: الورقة

٣٣- «بيتسم»:

- (١) مضارع (معناه يدلّ على الاستمرار في الماضي) / فعل و الجملة فعلية ، و خبر
 (٢) للمذكر - له ثلاثة حروف أصلية: ب س م و حرفان زائدان (= مزيد ثلاثي) / فعل و فاعل
 (٣) صيغته للمفرد المذكر الغائب - مصدره: « تَبَسَّمَ » - معلوم / فعل و فاعل؛ الجملة فعلية و خبر للمبتدأ
 (٤) فعلٌ بمعنى الماضي الاستمراريّ - ماضيه: ابتسم على وزن « افتعل » / جملة فعلية؛ خبر، و مبتدؤه: هو

■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (٣٤ - ٤٠)

٣٤- عین الخطأ في ضبط الحركات:

- (١) الآباء و الأمهات يُرشدون أولادهم بالمطالعة و الصبر على المشاكل!
- (٢) لا تُصعَّر خَدَّكَ و لا ترفع صوتك دون دليل إن أنكر الأصوات لصوت الحمير!
- (٣) التواضع أمام الأساتذة من الأمور المهمة فإن الله لا يحب من كان مُعجباً بنفسه!
- (٤) أكابرننا قَدِّموا مَوَاعِظَ قِيَمَةً لَنَا و عَلِّمونا أَنَّ المُسْتَبِدَّ الجَبَّارَ لا تَعْمُرُ الحِكْمُ في قلبه!

٣٥- عین الخطأ في التعريف:

- (١) الميزان: الآلة التي نستخدمها لنعرف مقدار وزن الأشياء!
- (٢) الجبار: الشخص الذي لا يرى لنفسه على أحد حقاً!
- (٣) الحمير: هي من الحيوانات التي يركبها الإنسان!
- (٤) الزميل: الذي يعمل أو يدرس معنا في مكان واحد!

٣٦- عین الخطأ عن المفردات:

- (١) الصبر على المشاكل و الشدائد من عزم الأمور! (مفرد) ← مشكل، تشديد
- (٢) أراد قنبر أن يُشكِّل فريقاً للحوار الثقافي! (مصدر) ← إرادة، تشكيل
- (٣) صار مبلغ السروال و القميص مئة و عشرين ريالاً! (جمع) ← مبالغ، ريالات
- (٤) اشترت أمي فساتين جميلة بأسعار رخيصة! (متضاد) ← باعت، غالية

٣٧- عین كلمة «خير» ليست اسم التفضيل:

- (١) للناس خير في اتباع الحق و الابتعاد عن الباطل!
- (٢) خير أصدقائك من يُهدي إليك عيوبك!
- (٣) إن المكاتب هي خير مكان لمطالعة الكتب!
- (٤) إن العيش وحيداً خير من مجالسة جليس السوء!

٣٨- عین «أفعل» جاء لبيان التفضيل:

- (١) ما أسخط الشيطان شيء بمثل الصمت!
- (٢) ما أجمل علماً ينتفع به الفقراء من الناس!
- (٣) اللون الأحمر من أحب الألوان عند الشباب!
- (٤) من أحسن إلى الفقراء يجد ثمرته عند الله!

٣٩- عین عبارة جاء فيها اسم التفضيل:

- (١) أثمرت محاولتنا في سبيل التقدم نتائج مفيدة!
- (٢) أهدى والدي إلى أمي سواراً لفرحها!
- (٣) انفع الآخرين عندما يحتاجون إلى المساعدة!
- (٤) أحسن الحكام من يحكم بين الناس بالعدالة!

٤٠- عین ما فيه الحال:

- (١) ياربٍ بفضلك أعطني من عندك فرحاً لا أنسى ذكرك!
- (٢) وقع نظر الفرد إلى عنوان الصحيفة فأصبح برؤيته حزينا!
- (٣) واجهت في الممر طالباً غارقاً في أفكاره و سألتُه عن مشكله!
- (٤) واصل نوبل عمله دؤوباً بعد ما قُتل أخوه في المختبر!

۱۵ دقیقه

دین و زندگی ۳

دانش آموزان اقلیت‌های مذهبی، شما می‌توانید سؤال‌های معارف مربوط به خود را از مسئولین حوزه دریافت کنید.

سنت‌های خداوند در

زندگی

درس ۶

صفحه ۶۳ تا صفحه ۷۶

۴۱- با تدبیر در حدیث علوی، عامل هر یک از موارد زیر به ترتیب چیست و این عوامل با کدام سنت الهی ارتباط مفهومی دارد؟

- غرور

- خودشیفتگی

(۱) پرده پوشی خداوند - ستایش مردم - تأثیر اعمال انسان در زندگی او

(۲) پرده پوشی خداوند - ستایش مردم - املاء و استدراج

(۳) ستایش مردم - پرده پوشی خداوند - املاء و استدراج

(۴) ستایش مردم - پرده پوشی خداوند - تأثیر اعمال انسان در زندگی او

۴۲- چند مورد از عبارات زیر، از فواید شناخت قوانین حاکم بر زندگی انسان‌هاست؟

- آشنایی با نشانه‌های الهی

- تصحیح نگرش انسان

- ممتاز ساختن دیدگاه

- اصلاح روابط با دیگران

- به ظهور رساندن استعدادها

(۱) ۲

(۲) ۱

(۳) ۴

(۴) ۳

۴۳- هریک از موارد زیر در ارتباط با کدام یک از سنت‌های الهی است؟

الف) استواری تدبیر خدا

ب) نصرت و هدایت الهی به دنبال تلاش

ج) محبت و اسعه الهی برای همه افراد

(۱) ابتلاء - امداد خاص - سبقت رحمت بر غضب (۲) استدراج - امداد خاص - امداد عام

(۳) ابتلاء - توفیق - سبقت رحمت بر غضب (۴) استدراج - امداد عام - توفیق

۴۴- حفظ آبروی بندگان عصیان‌گر و پذیرش عبادت اندک را می‌توان از کدام آیه شریفه دریافت کرد؟

(۱) «اگر مردم شهری ایمان آورده و تقوا پیشه می‌کردند قطعاً برایشان برکاتی از آسمان و زمین می‌گشودیم.»

(۲) «کسانی که در راه ما جهاد کنند حتماً آنان را به راه‌های خود هدایت می‌کنیم.»

(۳) «قطعاً ما شما را با شر و خیر می‌آزماییم و به سوی ما بازگردانده می‌شوید.»

(۴) «پروردگار شما، رحمت را بر خود واجب کرده است.»

۴۵- آیات «... و لکن کذبوا فاخذناهم بما كانوا یکسبون» و «الذین کذبوا بآیاتنا ...» به ترتیب ناظر بر کدام یک از سنت‌های الهی است؟

(۱) تأثیر اعمال انسان در زندگی او - تأثیر اعمال انسان در زندگی او

(۲) سبقت رحمت بر غضب - املاء و استدراج

(۳) سبقت رحمت بر غضب - تأثیر اعمال انسان در زندگی او

(۴) تأثیر اعمال انسان در زندگی او - املاء و استدراج

۴۶- از این فرموده امام صادق (ع): «إنما المؤمن بمنزلة كفة الميزان كلما زيد في إيمانه زيد في بلائه» می‌توان برای تفسیر کدام آیه شریفه بهره برد؟

(۱) «من جاء بالحسنة فله عشر أمثالها و من جاء بالسيئة ...»

(۲) «كلأ نمذ هؤلاء و هؤلاء من عطاء ربك و ما كان...»

(۳) «أحسب الناس ان يتركوا ان يقولوا آمنا و...»

(۴) «والذين جاهدوا فينا لنهدينهم سبلنا و ان الله لمع المحسنين»

۴۷- اگر بگوییم: «ممکن است دو نفر مطلبی را از معصومی بشنوند، در یک نفر اثر کفر و لجاجت و در نفر دیگر اثر ایمانی داشته باشد»، با مفهوم کدام عبارت شریفه در هم‌آوایی معنایی است؟

(۱) «من جاء بالسيئة فلا يجزى الا مثلها»

(۲) «والذين جاهدوا فينا لنهدينهم سبلنا ...»

(۳) «أحسب الناس ان يتركوا ان يقولوا آمنا و...»

(۴) «ولكن كذبوا فاخذناهم بما كانوا يكسبون»

۴۸- مطابق آیه شریفه «أحسب الناس ان يتركوا ...» پندار نادرست مردم بعد از اعلام ایمان چیست و سنت بیان شده در این آیه چه پیامدی به دنبال

دارد؟

(۱) «نبلوكم بالشر و الخير» - شناخته شدن هویت انسان

(۲) «لا يفتنون» - شناخته شدن هویت انسان

(۳) «نبلوكم بالشر و الخير» - رحمت و واسعة الهی به همه افراد

(۴) «لا يفتنون» - رحمت و واسعة الهی به همه افراد

۴۹- خداوند متعال با نیکوکار و گناهکار چگونه رفتار می‌کند و آنجا که می‌گوییم: «ظلم از جانب خدا نیست بلکه از جانب خود بشر است» مفهوم کدام

آیه شریفه را مورد نظر قرار داده‌ایم؟

(۱) لطف و مهربانی - «أحسب الناس ان يتركوا ان يقولوا آمنا و...»

(۲) فضل و رحمت - «من جاء بالسيئة فلا يجزى الا مثلها...»

(۳) لطف و مهربانی - «من جاء بالسيئة فلا يجزى الا مثلها...»

(۴) فضل و رحمت - «أحسب الناس ان يتركوا ان يقولوا آمنا و...»

۵۰- اگر یکی از قانونمندی‌های این جهان را این‌گونه توصیف کنیم که: «نعمتها به واسطه خود انسان به صورت بلای الهی جلوه‌گر می‌شود»، راه فهم

کدام سنت الهی را هموار ساخته‌ایم و مواد امتحانی خداوند برای آزمودن انسان‌ها کدام است؟

(۱) ابتلاء و امتحان - «بما كانوا يكسبون»

(۲) املاء و استدراج - «بما كانوا يكسبون»

(۳) املاء و استدراج - «بالشر و الخير»

(۴) ابتلاء و امتحان - «بالشر و الخير»

دین و زندگی ۲

هدایت الهی، تداوم هدایت،
آخرین پیامبر، معجزه جاویدان
درس ۱ تا پایان درس ۴
صفحة ۱ تا صفحه ۵۰

۵۱- فراتر رفتن انسان از سطح زندگی روزمره و اندیشه کردن در افق بالاتر، چه نتیجه‌ای را برای او در برخواهد داشت و از دست دادن عمر مرهون چیست؟

- (۱) سعادت او را تضمین می‌کند. - اگر انسان نداند که چه آینده‌ای پس از مرگ در انتظار اوست.
- (۲) سعادت او را تضمین می‌کند. - اگر انسان هدف حقیقی خود را نشناسد یا دچار خطا شود.
- (۳) با نیازهای مهم‌تر روبه‌رو می‌شود. - اگر انسان هدف حقیقی خود را نشناسد یا دچار خطا شود.
- (۴) با نیازهای مهم‌تر روبه‌رو می‌شود. - اگر انسان نداند که چه آینده‌ای پس از مرگ در انتظار اوست.

۵۲- امام سجاد (ع) از خداوند استدعا دارد که ایام زندگانی‌اش به چه امری اختصاص یابد و به کدام نیاز برتر انسان توجه می‌نماید؟

- (۱) تعقل در پیام الهی - درک آینده خویشتن
- (۲) تعقل در پیام الهی - شناخت هدف زندگی
- (۳) آن‌چه برایش آفریده شده - شناخت هدف زندگی
- (۴) آن‌چه برایش آفریده شده - درک آینده خویشتن

۵۳- در بیان امام کاظم (ع) دلیل ارسال پیامبران بر انسان کدام موضوع است و چه چیزی موجب بالا رفتن رتبه انسان در دنیا و آخرت می‌شود؟

- (۱) نداشتن بهانه و دستاویز - قدرت اختیار و انتخاب انسان
- (۲) تعقل بندگان در پیام الهی - قدرت اختیار و انتخاب انسان
- (۳) نداشتن بهانه و دستاویز - کامل‌تر بودن عقل
- (۴) تعقل بندگان در پیام الهی - کامل‌تر بودن عقل

۵۴- لازمه ماندگاری یک پیام و لازمه ماندگاری همیشگی یک دین به ترتیب چیست؟

- (۱) پایبندی به اصول و ارزش‌های الهی - آمادگی جامعه بشری و رشد تدریجی سطح فکر جوامع
- (۲) تبلیغ دائمی و مستمر - آمادگی جامعه بشری و رشد تدریجی سطح فکر جوامع
- (۳) پایبندی به اصول و ارزش‌های الهی - پاسخ‌گویی به همه سؤال‌ها و نیازهای انسان در همه مکان‌ها و زمان‌ها
- (۴) تبلیغ دائمی و مستمر - پاسخ‌گویی به همه سؤال‌ها و نیازهای انسان در همه مکان‌ها و زمان‌ها

۵۵- ریشه دواندن کرامت‌های اخلاقی میان انسان‌ها، مرهون کدام خصلت‌های انبیاست؟

- (۱) بیان متناسب با زمان و سطح آگاهی مردم و نیازهای هر دوره
- (۲) فضیلت دوستی آنان مانند علاقه به عدالت و خیرخواهی
- (۳) ایمان استوار و تلاش بی‌مانند و تحمل سختی‌ها
- (۴) تلاش بسیار زیاد در ارتقای تدریجی فهم و اندیشه مردم

۵۶- هر یک از عبارات زیر با کدام یک از عوامل تجدید نبوت و یا ختم نبوت ارتباط دارد؟

- آغاز نهضت علمی و فرهنگی بزرگ در کشورهای ایران و عراق و مصر و شام

- «لا ضرر و لا ضرار فی الاسلام»

- بازتاب عدم توسعه کتابت و پایین بودن سطح فرهنگ

(۱) آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی - وجود قوانین تنظیم کننده - رشد تدریجی سطح فکر مردم

(۲) آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی - پویایی و روزآمد بودن دین اسلام - تحریف تعلیمات پیامبران پیشین

(۳) استمرار و پیوستگی همه پیامبران در طول تاریخ - پویایی و روزآمد بودن دین اسلام - رشد تدریجی سطح فکر مردم

(۴) استمرار و پیوستگی همه پیامبران در طول تاریخ - وجود قوانین تنظیم کننده - تحریف تعلیمات پیامبران پیشین

۵۷- براساس آیات قرآن کریم، محفوظ ماندن از خسران و زیان را می توان شامل چه کسانی دانست؟

(۱) «و من یتخذ غیرالاسلام دیناً...»

(۲) «الا الذین آمنوا و عملوا الصالحات و...»

(۳) «رسلاً مبشرین و منذرین لئلا...»

(۴) «افلا یتدبرون القرآن و...»

۵۸- سخن از «همه موضوعات و مسائل مهم و حیاتی در هدایت به سوی کمال» و سخن از «موضوعاتی چون معنویت و حقوق برابر انسانها» به ترتیب به

کدام یک از ویژگی های اعجاز محتوایی قرآن اشاره دارد؟

(۱) انسجام درونی در عین نزول تدریجی - جامعیت و همه جانبه بودن

(۲) انسجام درونی در عین نزول تدریجی - تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت

(۳) جامعیت و همه جانبه بودن - جامعیت و همه جانبه بودن

(۴) جامعیت و همه جانبه بودن - تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت

۵۹- خداوند در کتاب زندگی بشر، شرط برخورداری از حیات برتر و پاک را چه چیزی ذکر کرده است و کدام عبارت شریفه بیانگر عامل حیات بخش روح

بشر و سیراب کننده آن است؟

(۱) تقوا - «استجیبوا لله و للرسول اذا دعاکم...»

(۲) ایمان - «و جعلنا من الماء کل شیء حی»

(۳) تقوا - «و جعلنا من الماء کل شیء حی»

(۴) ایمان - «استجیبوا لله و للرسول اذا دعاکم...»

۶۰- کلمه «ذللول» در قرآن اشاره به کدام جنبه اعجاز کتاب آسمانی ما دارد و در صورتی که حضرت ختمی مرتبت (ص)، قبل از نزول قرآن چیزی

خوانده یا نوشته بود، چه نتیجه ای حاصل می شد؟

(۱) انسجام درونی در عین نزول تدریجی - «لوجدوا فیہ اختلافا کثیرا»

(۲) ذکر نکات علمی بی سابقه - «لوجدوا فیہ اختلافا کثیرا»

(۳) انسجام درونی در عین نزول تدریجی - «اذا لارتاب المیطلون»

(۴) ذکر نکات علمی بی سابقه - «اذا لارتاب المیطلون»

PART C: Reading Comprehension

Directions: Read the following passages and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

PASSEGE 1:

Why don't our schools offer more after-school activities for students? Schools have lots of facilities to provide more opportunities for students to participate in healthy and meaningful activities. They would help keep students involved in healthy physical activities. Unfortunately, children do not have enough free activities available to them.

Schools don't need to spend money to accomplish this proposal. The money has already been invested. The sport fields and the gymnasiums in the schools should be put to good use. These facilities are not being used to their full potential. Schools could easily offer activities such as basketball, volleyball, football, and other sport activities.

They could charge a nominal fee for students so that they could pay for it. The funds would go to providing a supervisor or coach. Parent volunteers could be recruited. This proposal would not only help the children in getting their much-needed exercise, but it would also give the school a more positive image in the community.

73- Based on the information in the passage, which of the following statements is TRUE?

- 1) Children nowadays are more interested in after-school activities than before.
- 2) Using the school playing fields and facilities can provide the children with more activities.
- 3) The number of students is out of proportion to the sport fields available in schools.
- 4) Students will be professional athletes by taking part in after-school activities.

74- According to the passage, schools can offer after-school activities since

- 1) students are not provided with enough safe sport places
- 2) some parents cannot afford the costs of private sport clubs
- 3) playing fields and gymnasiums have already been built
- 4) students can spend more time learning the basics during school

75- The underlined word "nominal" in the third paragraph is closest in meaning to

- 1) small
- 2) extra
- 3) calm
- 4) large

76- The passage has been primarily written to

- 1) discuss a new finding
- 2) compare two different attitudes
- 3) describe an event
- 4) make a suggestion

PASSEGE 2:

The climate of the Earth is always changing. In the past, the change was the result of natural causes. Nowadays, however, the term “climate change” is generally used when referring to changes in our climate which have been identified since the early part of the twentieth century. The changes we’ve seen over recent years and those which are predicted to occur over the next 100 years are thought by many to be largely a result of human behavior rather than due to natural changes in the atmosphere.

The greenhouse effect is very important when we talk about climate change, as it relates to the gases which keep the Earth warm. Although the greenhouse effect is a naturally occurring phenomenon, it is believed that the effect could be intensified by human activity and the emission of gases into the atmosphere. It is the extra greenhouse gases that humans have released which are thought to pose the strongest threat. Certain researchers, such as Dr. Michael Crawley, argue that even though this natural phenomenon does exist, there is no doubt that human activity has worsened its effect; this is evident when comparing data regarding the Earth’s temperature in the last one hundred years with the one hundred years prior to that. Some scientists, however, dispute this as Dr. Ray Ellis suggests that human activity may be contributing a small amount to climate change, but this increase in temperature is an unavoidable fact based on the research data they have gathered.

77- What is the author’s main purpose in the passage?

- 1) To explain how natural changes in the atmosphere are increasingly influencing the climate and the Earth’s temperature
- 2) To show that carbon dioxide and other heat-trapping gases are not the main causes of climate change
- 3) To provide some interesting solutions to an alarming issue caused by a naturally occurring phenomenon
- 4) To introduce the environmental problem of climate change and some of the existing theories about its causes

78- From the context of the passage, we can understand that to dispute an idea is to

- 1) suggest it as a solution
- 2) call it into question
- 3) discover its origin
- 4) support it using another idea

79- Why has the author quoted Dr. Crawley and Dr. Ellis in the passage?

- 1) To show the readers that all scientists agree that climate change can be avoided
- 2) To illustrate some of the global effects of climate change
- 3) To present two opposing views on the same subject
- 4) To take the attention away from the problem of climate change

80- According to the passage, which of the following statements is TRUE?

- 1) Most people believe that the changes in our climate are due to natural changes in the environment.
- 2) It is predicted that the climate of the Earth will continue to change for years to come.
- 3) Based on extensive research, the greenhouse effect does not actually exist.
- 4) The emission of gases into the atmosphere leaves the greenhouse effect unchanged.

صبح جمعه

۱۴۰۰/۱۰/۳

زمان شروع آزمون اختصاصی: ۹:۱۵

زمان پایان آزمون اختصاصی: ۱۱:۴۵

آزمون ۳ دی ماه ۱۴۰۰

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش‌آموزان در هر رده‌ی تراز ی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
ریاضی	۱	۲	۳	۴	۶	
اقتصاد	۱	۲	۴	۵	۷	
علوم و فنون ادبی	۱	۲	۳	۵	۶	
عربی زبان قرآن	۱	۲	۳	۵	۷	
تاریخ	۱	۲	۴	۶	۷	
جغرافیا	۱	۲	۴	۵	۷	
جامعه‌شناسی	۱	۲	۵	۷	۸	
منطق و فلسفه	۱	۲	۳	۴	۶	
روان‌شناسی	۱	۲	۴	۵	۷	

نام و نام خانوادگی:	شمارنده:
تعداد سؤال: ۱۷۰	مدت پاسخ‌گویی: ۱۵۰ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۸۱	۹۰	۲۰
	ریاضی و آمار (۲)	۱۰	۹۱	۱۰۰	
۳	اقتصاد	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۱۰
۴	علوم و فنون ادبی (۳)	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	۱۰
۵	علوم و فنون ادبی (۲)	۱۰	۱۲۱	۱۳۰	۲۰
	علوم و فنون ادبی (۲) - سؤال‌های آشنا	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	
۷	عربی، زبان قرآن (۳) و (۲)	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰
۸	تاریخ (۳)	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	۲۰
	جغرافیا (۳)	۱۰	۱۶۱	۱۷۰	
	تاریخ (۱)	۱۰	۱۷۱	۱۸۰	
	جغرافیای ایران	۱۰	۱۸۱	۱۹۰	
۱۲	جامعه‌شناسی (۳)	۱۰	۱۹۱	۲۰۰	۱۰
۱۳	جامعه‌شناسی (۲)	۱۰	۲۰۱	۲۱۰	۱۰
۱۴	فلسفه دوازدهم	۱۰	۲۱۱	۲۲۰	۱۰
۱۵	منطق	۱۰	۲۲۱	۲۳۰	۱۰
۱۶	فلسفه یازدهم	۱۰	۲۳۱	۲۴۰	۱۰
۱۷	روان‌شناسی	۱۰	۲۴۱	۲۵۰	۱۰

الگوهای خطی
(مدل سائری و دنباله)
صفحه‌های ۴۵ ۴۶ ۴۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی (مجموع دروس ریاضی): ۲۰ دقیقه

ریاضی و آمار (۳)

۸۱- دامنه تابع مدل ریاضی در چند مورد زیر، زیرمجموعه اعداد طبیعی است؟

الف) سرعت لحظه‌ای یک اتومبیل در حال حرکت

ب) تعداد گل زده تیم ملی در دوره‌های مختلف جام جهانی

پ) تعداد لامپ‌های تولیدی یک کارخانه در هر روز از یک ماه

ت) میزان لیتر بنزین فروخته‌شده یک پمپ بنزین در هر یک ساعت از یک شبانه‌روز

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۸۲- با توجه به الگوی روبه‌رو، رابطه بازگشتی الگوی مثلث خیام کدام است؟

$$a_1 = 1, a_{n+1} = a_n + 2n \quad (۱)$$

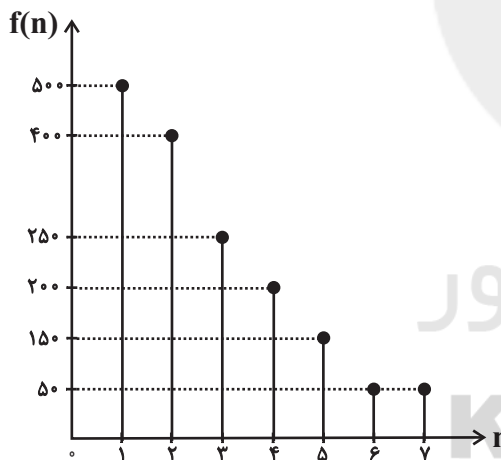
$$a_1 = 1, a_{n+1} = 2a_n \quad (۲)$$

$$a_1 = 1, a_{n+1} = a_n + n \quad (۳)$$

$$a_1 = 1, a_{n+1} = 2a_n + \frac{n}{2} \quad (۴)$$

$$\begin{array}{cccc} & & & 1 \\ & & & \rightarrow a_1 = 1 \\ & & 1 & \\ & 1 & & \rightarrow a_2 = 1+1 \\ & & 2 & \\ & 1 & & \rightarrow a_3 = 1+2+1 \\ & & 3 & \\ & 1 & & \rightarrow a_4 = 1+3+3+1 \\ & & \vdots & \end{array}$$

۸۳- نمودار میله‌ای زیر برای تعداد مسافران سوار شده در هر ایستگاه مترو است. اگر n شماره ایستگاه و $f(n)$ تعداد مسافران سوار شده در ایستگاه n ام را نشان دهد، ضابطه تابع f کدام است؟

$$f(n) = \begin{cases} 250n & , 1 \leq n \leq 2 \\ 50n & , 3 \leq n \leq 7 \end{cases} \quad (۱)$$

$$f(n) = \begin{cases} 400(n+1) & , 1 \leq n \leq 2 \\ 50n+200 & , 3 \leq n \leq 7 \end{cases} \quad (۲)$$

$$f(n) = \begin{cases} 500-100n & , 1 \leq n \leq 2 \\ 300-50n & , 3 \leq n \leq 5 \\ 50 & , 6 \leq n \leq 7 \end{cases} \quad (۳)$$

$$f(n) = \begin{cases} 600-100n & , 1 \leq n \leq 2 \\ 400-50n & , 3 \leq n \leq 5 \\ 50 & , 6 \leq n \leq 7 \end{cases} \quad (۴)$$

۸۴- مجموع دو جمله متوالی دنباله $a_n = -2n + 7$ ، برابر با -28 است. جمله بعدی آن‌ها کدام است؟

-۱۹ (۴)

-۱۷ (۳)

-۱۵ (۲)

-۱۳ (۱)

محل انجام محاسبات

۸۵- در دنباله $a_n = \begin{cases} 4n - k & , n \text{ مضرب } 3 \text{ باشد} \\ n^2 + kn & , n \text{ مضرب } 3 \text{ نباشد} \end{cases}$ ، اگر مجموع جملات هشتم و ششم برابر با ۱۲۳ باشد، جمله دوازدهم دنباله کدام است؟

۴۴ (۴)

۴۳ (۳)

۴۲ (۲)

۴۱ (۱)

۸۶- اگر $a_n = n^2 - 2n - 24$ و $b_n = \sqrt{n+1} + n$ باشد، جمله چندم دنباله a_n با جمله هشتم دنباله b_n برابر است؟

هفتم (۴)

پنجم (۳)

چهارم (۲)

(۱) یازدهم

۸۷- دنباله $3, 5, 8, 12, \dots$ به صورت بازگشتی در کدام گزینه آمده است؟

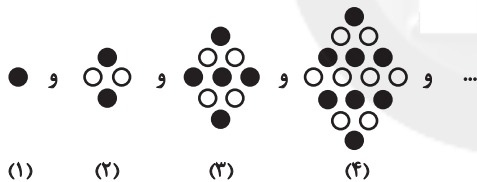
$$a_{n+1} = a_n + n \text{ و } a_1 = 3 \text{ (۲)}$$

$$a_{n+1} = a_n + 2 \text{ و } a_1 = 3 \text{ (۱)}$$

$$a_{n+1} = 2a_n + 2 \text{ و } a_1 = 3 \text{ (۴)}$$

$$a_{n+1} = a_n + n + 1 \text{ و } a_1 = 3 \text{ (۳)}$$

۸۸- تعداد دایره‌های توخالی در مرحله ششم الگوی زیر کدام است؟

۱۷ (۱)

۱۶ (۲)

۱۸ (۳)

۱۹ (۴)

۸۹- جمله دهم دنباله اعداد با رابطه $a_1 = 3$ و $a_{n+1} = -a_n + (-1)^n$ کدام است؟

-۱۲ (۴)

۱۲ (۳)

-۱۱ (۲)

۱۱ (۱)

۹۰- سه جمله ابتدایی مربوط به دنباله $a_n = (-1)^{n+1}$ را روی محورهای مختصات مشخص کرده و سه نقطه را با پاره خط به هم وصل می‌کنیم. مساحت

مثلث حاصل کدام است؟

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

محل انجام محاسبات

ریاضی و آمار (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

تابع
(توابع پلکانی و قدر مطلق، اعمال پر روی توابع)
صفحه‌های ۳۴ تا ۵۴

۹۱- اگر $A = [\sqrt{2}] + [\sqrt{3}]$ باشد، حاصل $[\sqrt{2} - 2] + [-\sqrt{3}]$ بر حسب A کدام است؟ ([] ، نماد جزء صحیح است.)

- (۱) A (۲) A - ۵ (۳) A - ۲ (۴) -A + ۱

۹۲- اگر تابع $f(x) = \begin{cases} -1+a & , -3 < x < 2 \\ 2+(a+1)x & , x \geq 2 \end{cases}$ یک تابع پلکانی باشد، مقدار f(a) کدام است؟

- (۱) ۲ (۲) -۲ (۳) ۱ (۴) -۱

۹۳- اگر $\text{sign}(n) = n$ باشد، n چند مقدار می‌تواند داشته باشد؟

- (۱) بی‌شمار (۲) صفر (۳) یک (۴) سه

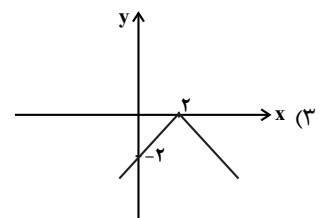
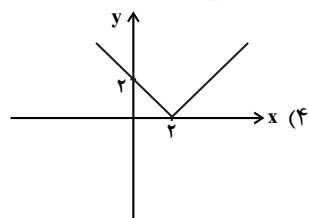
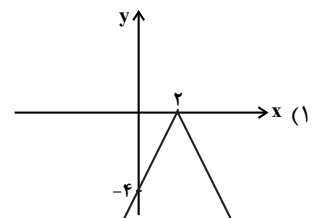
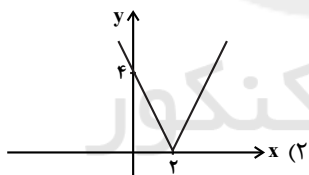
۹۴- اگر $\text{sign}(-k + \sqrt{2}) = -1$ باشد؛ k کدام یک از اعداد زیر می‌تواند باشد؟

- (۱) -۱ (۲) صفر (۳) ۲ (۴) ۱

۹۵- اگر $f(x) = [-x] + [x]$ باشد، حاصل $f(\sqrt{2}) + f(-\sqrt{2})$ کدام است؟ ([] ، نماد جزء صحیح است.)

- (۱) صفر (۲) ۱ (۳) -۱ (۴) -۲

۹۶- نمودار تابع $y = -|2x - 4|$ کدام است؟

محل انجام محاسبات

۹۷- اگر توابع $f = \{(1,2), (3,5), (6,8)\}$ و $g = \{(1,4), (3,7), (5,4)\}$ مفروض باشند، میانگین اعضای برد تابع $\frac{f+g}{f-g}$ چند واحد با میانگین اعضای

برد تابع $\frac{f \times g}{f/g}$ اختلاف دارد؟

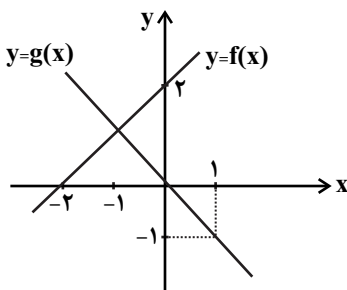
۳۹ (۴)

۳۸ (۳)

۳۷ (۲)

۳۶ (۱)

۹۸- فرض کنید نمودار تابع‌های خطی $y = f(x)$ و $y = g(x)$ در صفحه مختصات مطابق شکل زیر داده شده باشد. ضابطه تابع $\frac{f(x)}{g^2(x)}$ در دامنه تعریفش

به کدام صورت است؟

$$\frac{x+1}{-x} \quad (۲)$$

$$\frac{x+2}{-x} \quad (۱)$$

$$\frac{x-1}{x^2} \quad (۴)$$

$$\frac{x+2}{x^2} \quad (۳)$$

۹۹- اگر $f(x) = \text{sign}(x)$ و $g(x) = [x]$ دو تابع با دامنه $-1 \leq x < 1$ باشند، ضابطه تابع $h(x) = (f \times g)(x) - (f + g)(x)$ کدام است؟ []، نماد جزء

صحیح است.

$$h(x) = \begin{cases} 3 & , -1 \leq x < 0 \\ 0 & , x = 0 \\ -1 & , 0 < x < 1 \end{cases} \quad (۲) \quad h(x) = \begin{cases} -3 & , -1 \leq x < 0 \\ 0 & , x = 0 \\ 1 & , 0 < x < 1 \end{cases} \quad (۱)$$

$$h(x) = \begin{cases} 3 & , -1 \leq x < 0 \\ -1 & , 0 \leq x < 1 \end{cases} \quad (۴) \quad h(x) = \begin{cases} -3 & , -1 \leq x < 0 \\ 0 & , 0 \leq x < 1 \end{cases} \quad (۳)$$

۱۰۰- اگر $f = \{(2,5), (-1,0), (3,4)\}$ و $g = \{(-1,2), (3,2), (1,0)\}$ تابع $\frac{g}{f}$ کدام است؟

$$\{(3, \frac{1}{3})\} \quad (۴)$$

$$\{(3,2), (-1,0)\} \quad (۳)$$

$$\{(3,2)\} \quad (۲)$$

$$\{(3, \frac{1}{3}), (-1,0)\} \quad (۱)$$

محل انجام محاسبات

فقر و توزیع درآمد
دولت و اقتصاد
صفحه‌های ۸۵ تا ۹۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

اقتصاد

۱۰۱- کدام یک از گزینه‌های زیر دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) «رفاه اجتماعی» در چه صورتی تحقق می‌یابد؟

ب) فقر یا تهیدستی مطلق به چه معنا است؟

ج) با در نظر گرفتن کدام شاخص‌ها، می‌توان تصویری از «وسعت و اندازه فقر» در هر کشور به دست آورد؟

۱) الف) کاهش نابرابری‌های اجتماعی و افزایش بهره‌وری نیروی کار، ب) به معنای نداشتن انگیزه لازم برای مشارکت در فرایند توسعه سالم اقتصادی است. ج) «تولید ناخالص ملی» و نادیده گرفتن «حقوق اولیه انسان‌ها»

۲) الف) از بین رفتن فقر و کاهش نابرابری‌ها، ب) به معنای نداشتن حداقل معیشت است. ج) «درآمد سرانه» و «میزان نابرابری در توزیع درآمد»

۳) الف) کاهش فقر نسبی و افزایش فاصله دهک‌های درآمدی، ب) به معنای نداشتن حداقل معیشت است. ج) «درآمد سرانه» و «میزان نابرابری در توزیع درآمد»

۴) الف) از بین رفتن فقر و کاهش نابرابری‌ها، ب) به معنای نداشتن انگیزه لازم برای مشارکت در فرایند توسعه سالم اقتصادی است. ج) «درآمد ملی» و پایین بودن «شاخص‌های درمانی و بهداشتی»

۱۰۲- اطلاعات مندرج در جدول زیر، نشان‌دهنده وضعیت توزیع درآمد در کشور فرضی A با جمعیت ۷۰ میلیون نفر و درآمد ملی ۹۰,۰۰۰ میلیون دلار

در سال ۲۰۱۷ میلادی براساس شاخص دهک‌هاست. چنانچه سهم دهک اول $\frac{1}{4}$ سهم دهک هفتم، مجموع سهم دهک‌های چهارم و ششم ۳ برابر

سهم دهک سوم و اختلاف آن‌ها برابر ۳ باشد؛ به ترتیب:

الف) سهم دهک‌های چهارم، ششم، هفتم و نهم چند درصد است؟

ب) جمعیت دهک هشتم چند میلیون نفر است؟

ج) میزان درآمد افراد در دهک دهم کدام است؟

د) اگر شاخص وضعیت توزیع درآمد در کشور فرضی B برابر $\frac{6}{5}$ باشد وضعیت توزیع درآمد در کدام کشور نامناسب‌تر است؟

وضعیت توزیع درآمد کشور A در سال ۲۰۱۷ میلادی	
سهم دهک اول	۳ درصد
سهم دهک دوم	۴ درصد
سهم دهک سوم	۵ درصد
سهم دهک چهارم	؟
سهم دهک پنجم	۷ درصد
سهم دهک ششم	؟
سهم دهک هفتم	؟
سهم دهک هشتم	۱۵ درصد
سهم دهک نهم	؟
سهم دهک دهم	۲۱ درصد
۱۰۰٪ جمعیت کشور	۱۰۰٪ درآمد ملی

۱) الف) ۶ - ۹ - ۱۲ - ۱۸، ب) ۷، ج) ۹,۰۰۰ میلیون دلار، د) B ۲) الف) ۷ - ۱۰ - ۱۳ - ۱۷، ب) ۵/۱۰، ج) ۱۸,۹۰۰ میلیون دلار، د) A

۳) الف) ۶ - ۹ - ۱۲ - ۱۸، ب) ۷، ج) ۱۸,۹۰۰ میلیون دلار، د) A ۴) الف) ۷ - ۱۰ - ۱۳ - ۱۷، ب) ۵/۱۰، ج) ۹,۰۰۰ میلیون دلار، د) B

محل انجام محاسبات

۱۰۳- چنانچه سهم دهک‌های اول و دهم از درآمد ملی برای ۴ کشور A، B، C و D به قرار جدول زیر باشد:

(الف) توزیع درآمد در کدام کشور از همه نامناسب‌تر است؟

(ب) نام این معیار برای سنجش توزیع درآمد چیست؟

(ج) در این وضعیت مردم را به چند گروه جمعیتی تقسیم می‌کنند و کدام گروه‌ها به ترتیب کم‌ترین و بیشترین درصد درآمد ملی را دارند؟

(د) اگر درآمد سرانه کشورهای به ترتیب $A=1,800$ ، $B=20,000$ ، $C=25,000$ و $D=25,000$ دلار باشد، مردم کدام کشور از بالاترین سطح رفاه برخوردارند؟

نام کشور	سهم دهک دهم	سهم دهک اول
A	۲۷ درصد	۳ درصد
B	۲۵ درصد	۴ درصد
C	۳۶ درصد	۶ درصد
D	۳۱ درصد	۵ درصد

(۱) الف) کشور B (ب) شاخص توزیع درآمد ج) ۲ گروه، گروه اول که ۱۰ درصد اولیه جمعیت را تشکیل می‌دهند، کم‌ترین و ۱۰ درصد آخر، بیشترین درصد درآمد ملی را دارند. - کشور A

(۲) الف) کشور D (ب) شاخص توزیع درآمد ج) ۲ گروه، گروه اول که ۱۰ درصد اولیه جمعیت را تشکیل می‌دهند، بیشترین و ۱۰ درصد آخر، کم‌ترین درصد درآمد ملی را دارند. - کشور C

(۳) الف) کشور A (ب) شاخص دهک‌ها ج) ۱۰ گروه، گروه اول که ۱۰ درصد اولیه جمعیت را تشکیل می‌دهند، کم‌ترین و ۱۰ درصد آخر، بیشترین درصد درآمد ملی را دارند. - کشور C

(۴) الف) کشور A (ب) شاخص دهک‌ها ج) ۱۰ گروه، گروه اول که ۱۰ درصد اولیه جمعیت را تشکیل می‌دهند، بیشترین و ۱۰ درصد آخر، کم‌ترین درصد درآمد ملی را دارند. - کشور D

۱۰۴- جدول وضعیت توزیع درآمد یک کشور در سال گذشته سهم دهک اول را ۳ و سهم دهک دهم را ۱۸ نشان داده است، برای توزیع مناسب‌تر درآمد در سال جاری اگر سهم دهک دهم برابر ۲۴ درصد شود، سهم دهک اول حداقل چند درصد باید باشد؟

۴/۵ (۴)

۳/۹ (۳)

۴/۱ (۲)

۴ (۱)

۱۰۵- کدامیک از موارد زیر در رابطه با سیاست کاهش فقر و نابرابری درست است؟

(الف) توزیع ناعادلانه درآمدها و افزایش فقر در جامعه، انگیزه همکاری و مشارکت عموم افراد جامعه را در فرایند توسعه اقتصادی از بین می‌برد.

(ب) اگر توزیع مجدد درآمد به گونه‌ای قانونی صورت پذیرد، تفاوت میان درآمد و ثروت یک گروه محدود و اکثریت چشم‌گیر مردم افزایش می‌یابد.

(پ) سرمایه‌گذاری در خصوص آموزش رایگان نیروی انسانی (از دبستان تا دانشگاه) به افزایش درآمد ملی منجر نمی‌شود.

(ت) اعمال سیاست‌هایی به منظور بهبود وضع نامطلوب زندگی، روحیه امید و اطمینان نسبت به آینده را در مردم تقویت می‌کند.

الف، ب، ت (۴)

الف، ب، پ (۳)

پ، ت (۲)

الف، ب، ت (۱)

۱۰۶- موارد کدام گزینه، تکمیل‌کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

(الف) هرگاه اقتصاددانان برای به دست آوردن شکاف درآمدی، شکاف هزینه‌ای را محاسبه کنند، در این حالت

(ب) اشتغال کامل نیروی کار «.....» برخی افراد حاضر به کار نیستند «.....» و برخی دیگر نیز در حال جابه‌جایی از کاری به کار دیگر «.....» هستند.

(ج) توجه به زیرساخت‌ها و سرمایه‌گذاری در مناطق محروم کشور از جمله «.....» به‌شمار می‌رود.

(۱) الف) درآمد خانوار، نماینده‌ای از هزینه آن است. (ب) البته به معنای صفر بودن نرخ بیکاری نیست - بیکاری موسمی - بیکاری دائمی، (ج) سیاست‌های توسعه‌ای

(۲) الف) با محاسبه نسبت دهک دهم به دهک اول شاخصی مطمئن برای محاسبه به دست می‌آید. (ب) دقیقاً به معنای صفر بودن نرخ بیکاری است -

بیکاری داوطلبانه - بیکاری اصطلاحی، (ج) سیاست‌های توسعه روستایی

(۳) الف) هزینه خانوار، نماینده‌ای از درآمد آن است. (ب) البته به معنای صفر بودن نرخ بیکاری نیست - بیکاری داوطلبانه - بیکاری اصطلاحی، (ج) سیاست‌های توسعه‌ای

(۴) الف) هزینه خانوار، نماینده‌ای از درآمد آن است. (ب) دقیقاً به معنای صفر بودن نرخ بیکاری است - بیکاری موسمی - بیکاری دائمی، (ج) سیاست‌های توسعه روستایی

توسعه روستایی

۱۰۷- تفاوت «درآمد با دارایی و ثروت» و تفاوت «دارایی با ثروت» به ترتیب در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- (۱) درآمد، متغیری جاری و دارایی یا ثروت، متغیری انباره است. - دارایی در فرایند تولید و مولد بودن و کسب عایدی است؛ اما ثروت راكد است.
 (۲) درآمد، متغیری جاری و دارایی یا ثروت، متغیری انباره است. - دارایی راكد است؛ اما ثروت در فرایند تولید و مولد بودن و کسب عایدی است.
 (۳) درآمد، متغیری انباره و دارایی یا ثروت، متغیری جاری است. - دارایی راكد است؛ اما ثروت در فرایند تولید و مولد بودن و کسب عایدی است.
 (۴) درآمد، متغیری انباره و دارایی یا ثروت، متغیری جاری است. - دارایی در فرایند تولید و مولد بودن و کسب عایدی است؛ اما ثروت راكد است.
- ۱۰۸- هر یک از موارد «برعهده گرفتن استخراج، تصفیه و توزیع فرآورده‌های نفتی»، «برعهده گرفتن مالکیت و اداره برخی واحدهای صنعتی و تولیدی در شرایط بحرانی»، «قانون بودجه و قانون برنامه‌های پنج ساله»، «سرمایه‌گذاری برای تولید فولاد»، «ارائه لوایح قانونی به مجلس شورای اسلامی» و «قانون مالیات‌ها» به کدام یک از محورهای فعالیت دولت در عرصه اقتصاد مربوط می‌شود؟

- (۱) عرضه کالاها و خدمات - عرضه کالاها و خدمات - عرضه کالاها و خدمات - وضع مقررات، سیاست‌گذاری و حکمرانی در اقتصاد - وضع مقررات، سیاست‌گذاری و حکمرانی در اقتصاد - عرضه کالاها و خدمات
 (۲) عرضه کالاها و خدمات - عرضه کالاها و خدمات - وضع مقررات، سیاست‌گذاری و حکمرانی در اقتصاد - عرضه کالاها و خدمات - وضع مقررات، سیاست‌گذاری و حکمرانی در اقتصاد - وضع مقررات، سیاست‌گذاری و حکمرانی در اقتصاد
 (۳) وضع مقررات، سیاست‌گذاری و حکمرانی در اقتصاد - وضع مقررات، سیاست‌گذاری و حکمرانی در اقتصاد - عرضه کالاها و خدمات - عرضه کالاها و خدمات - وضع مقررات، سیاست‌گذاری و حکمرانی در اقتصاد
 (۴) وضع مقررات، سیاست‌گذاری و حکمرانی در اقتصاد - وضع مقررات، سیاست‌گذاری و حکمرانی در اقتصاد - عرضه کالاها و خدمات - عرضه کالاها و خدمات - وضع مقررات، سیاست‌گذاری و حکمرانی در اقتصاد
- ۱۰۹- کدام گزینه متضمن پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

- (الف) زمانی که اقتصاد کشور دچار تورم می‌شود: بانک مرکزی برای پیش‌گیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن، چه سیاستی را به‌کار می‌گیرد و چه روشی را اتخاذ می‌کند، هم‌چنین در این شرایط، دولت با استفاده از چه روش‌هایی موجب ثبات اقتصادی می‌شود؟
 (ب) زمانی که اقتصاد کشور دچار رکود می‌شود، برای حل اساسی این مشکل در بلندمدت باید چه سیاست‌هایی را در پیش گرفت؟
- (۱) (الف) سیاست پولی انقباضی مانند فروش اوراق مشارکت - کاهش مخارج دولت و افزایش مالیات، (ب) سیاست‌های جانب عرضه (مثل بهبود بهره‌وری، افزایش سرمایه‌گذاری و بهبود فضای کسب و کار)
 (۲) (الف) سیاست پولی انبساطی مانند خرید اوراق مشارکت - افزایش مخارج دولت و کاهش مالیات، (ب) سیاست‌های جانب تقاضا (مثل بهبود درآمد تولیدکنندگان و بهبود فضای بازار)
 (۳) (الف) سیاست پولی انقباضی مانند فروش اوراق مشارکت - افزایش مخارج دولت و کاهش مالیات، (ب) سیاست‌های جانب تقاضا (مثل بهبود درآمد تولیدکنندگان و بهبود فضای بازار)
 (۴) (الف) سیاست پولی انبساطی مانند خرید اوراق مشارکت - کاهش مخارج دولت و افزایش مالیات، (ب) سیاست‌های جانب عرضه (مثل بهبود بهره‌وری، افزایش سرمایه‌گذاری و بهبود فضای کسب و کار)

۱۱۰- کدام گزینه در خصوص اقدامات دولت در کشور ما، در جهت دستیابی به ترکیب بهینه از حضور دولت و مشارکت بخش غیردولتی در اقتصاد کشور نادرست است؟

- (۱) دولت ملزم شده است بخش مهمی از فعالیت‌های خود در عرصه اقتصاد را در چارچوب سیاست‌های اجرایی اصل ۴۴ قانون اساسی به بخش‌های غیردولتی واگذار کند.
 (۲) دولت ملزم شده است با سپردن ۳۰٪ از اقتصاد کشور به بخش خصوصی، حضور مستقیم خود را در مدیریت و مالکیت اقتصاد کاهش بدهد.
 (۳) در سال‌های اخیر در کشور ما توجه جدی سیاست‌گذاران به ضرورت اقتصاد مردمی و نقش‌آفرینی و مشارکت بیشتر بخش‌های خصوصی، تعاونی و عمومی جلب شده است.
 (۴) دولت ملزم شده است حضور مستقیم خود را در مدیریت و مالکیت اقتصاد کاهش بدهد و موجبات تقویت اقتصاد مردمی را فراهم سازد.

علوم و فنون ادبی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

لفونشر، تضاد و متناقض‌نما
و کارگاه تحلیل فصل
صفحه‌های ۶۵ تا ۵۷

۱۱۱- نام شاعر کدام بیت در مقابل آن، نادرست است؟

(۱) منعم مکن از دیدن قد و رخ و چشمش	من انیس به سرو و گل و بادام گرفتم (حافظ)
(۲) افروختن و سوختن و جامه دریدن	پروانه ز من، شمع ز من، گل ز من آموخت (طالب آملی)
(۳) گفתי به غم بنشین یا از سر جان برخیز	فرمان برمت جاننا، بنشینم و برخیزم (سعدی)
(۴) اینکه گاهی می‌زدم بر آب و آتش خویش را	روشنی در کار مردم بود مقصودم چو شمع (صائب)

۱۱۲- کدام بیت فاقد «پارادوکس» و دارای «تضاد» و «لفونشر» است؟

(۱) سینه باغی است که گلشن شود از خاموشی	دل چراغی است که روشن شود از خاموشی
(۲) عقل فرمان‌پذیر تکلیف است	عشق سیلاب کفر و ایمان است
(۳) خوشنودم از ملامت اغیار و درد هجر	آری بلای دوست قرین با ولای اوست
(۴) چو دیدم بی‌نقاب آن عارض و زلف پریشان را	دریدم پرده یک سر کارگاه کفر و ایمان را

۱۱۳- آرایه‌های مقابل کدام بیت نادرست است؟

(۱) گویاترم ز بلبل اما ز رشک عام	مهر است بر دهانم و افغانم آرزوست (تضاد - کنایه)
(۲) به‌سان سوسن اگر ده‌زبان شود حافظ	چو غنچه پیش تو اش مهر بر دهان باشد (تضاد - تشبیه)
(۳) قیاس کردم و تدبیر عقل در ره عشق	چو شبندی است که بر بحر می‌کشد رقمی (تضاد - استعاره)
(۴) دلم ز صومعه بگرفت و خرقة سالوس	کجاست دیر مغان و شراب ناب کجا (تضاد - متناقض‌نما)

۱۱۴- آرایه‌های «تضاد، تناقض، لفونشر، استعاره، کنایه» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

(الف) خیرت هست که در باغ کنون شاخ درخت	مژده نو بشنید از گل و دست‌افشان شد
(ب) برادران طریقت نصیحتم مکنید	که توبه در ره عشق آگینه بر سنگ است
(ج) مخالفان چو ببینند مر تو را گه جنگ	ز روی و آهن پوشند هر قبا و کلاه
(د) خال سیه دید دل چون ز بر چشم تو	گفت که این نافه است گشته ز آهو جدا
(ه) سر پیوند دارد با گسستن رشته جانم	جهان بر دیده من همچو چشم سوزن است امشب

(۱) ب - ج - الف - د - ه

(۲) ه - الف - ج - ب - د

۱۱۵- آرایه‌های مشترک ابیات زیر چیست؟

(الف) از نسیم شوق هر مو داشت رقصی بر تنم	از پریشانی دل جمعی چو سنبل داشتم
(ب) گرچه حاصل نیست صائب تخم آتش‌دیده را	دانه دل‌ها چو می‌سوزد به حاصل می‌رسد

(۱) لف و نشر، استعاره

(۲) تشبیه، متناقض‌نما

(۳) پارادوکس، مجاز

(۴) تضاد، لف و نشر

۱۱۶- آرایه‌های «تضاد، پارادوکس، تشبیه و استعاره» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

الف) موج ز خود رفته‌ای تیز خرامید و گفت	هستم اگر می‌روم گر نیروم نیستم
ب) دعایی گر نمی‌گویی به دشنامی عزیزم کن	که گر تلخ است شیرین است از آن لب هر چه فرمایی
ج) امیدها در دام حرمان درد می‌شد	بازار گرم عاشقی‌ها سرد می‌شد
د) جمعیت خاطر ندهد دست کسی را	کاشفگی از زلف پریشان تو دارد
- ۱) ج، الف، ب، د ۲) د، ب، ج، الف ۳) ج، الف، د، ب ۴) د، ب، الف، ج

۱۱۷- در کدام بیت «لف و نشر» دیده می‌شود؟

۱) تا به محراب دو ابروی تو بردیم نماز	زلف صدحلقه شده سبجه و سجاده ما
۲) با رخ زیبا که خط نرسته به گردش	خط غلامی ز آفتاب گرفتی
۳) زین تشبه چشم خصمت را نشاید ابر خواند	کاین سفید و اشکریز است آن سیاه و اشکبار
۴) موی گشود و تیره رخ آفتاب کرد	رویی نمود و توبه صد پارسا شکست

۱۱۸- نوع لف و نشر در کدام گزینه متفاوت است؟

۱) دیدند مرکبی که شد از خون و از خروش	همرنگ ارغوان و هم‌آواز ارغنون
۲) تیر و کمان عشق را هرکه ندیده گو بین	پشت خمیده مرا قد کشیده تو را
۳) پرخون شد آن رخ و مویی که بوده‌اند	والشمس روز روشن و اللیل شام داج (داج: تاریک)
۴) ایمان و کفر من همه رخسار و زلف توست	در بند کفر مانده و ایمانم آرزوست

۱۱۹- مفهوم بیت زیر با کدام بیت قرابت دارد؟

«مرا نصیب غم آمد به شادی همه عالم»	چرا که از همه عالم محبت تو گزیدم»
۱) مپرس از من که چونی در غم عشق	که من هستم بدین غم شاد و خرم
۲) هر کجا از عشق جانی در هم است	محنت اندر محنت و غم در غم است
۳) محبت گر نبودی زندگانی مشکل افتادی	غم عشق تو آسان می‌کند دشواری ما را
۴) می‌پرستان محبت را ز غم اندیشه نیست	از برای آنکه آب زندگانی خورده‌اند

۱۲۰- مفهوم مقابل بیت زیر در کدام گزینه بیان شده است؟

«شکر ایزد که به اقبال کله‌گوشه گل»	نخوت باد دی و شوکت خار آخر شد»
۱) گذشت موسم غم فصل وصل یار رسید	نوا ی دلکش بلبل به نوبهار رسید
۲) در گلشنی که خرمن گل می‌رود به باد	دل‌بستگی به خار و خس آشیانه چیست؟
۳) تاراج کرد باد خزان اهل باغ را	در غنچه رنگ و در بر گل پیرهن نماند
۴) عمر چون باد بهاری دامن‌افشان می‌رود	در میان خار و خس چون گل نخندیدن چرا؟

علوم و فنون ادبی (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

فصل یکم:
تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های
هفتم، هشتم و نهم،
پایه‌های اولیه، تشبیه
صفحه‌های ۳۴ تا ۳۴

۱۲۱- کدام گزینه از لحاظ تاریخ ادبیات نادرست است؟

- (۱) در عهد تیمور، تاریخ‌نویسی در کنار رونق سایر هنرها ادامه یافت.
(۲) ادبیات در قرن نهم رونقی تازه گرفت ولی تقلیدی و فاقد نوآوری بود.
(۳) جانشینان تیمور، مانند جانشینان چنگیز، کم و بیش از فرهنگ ایرانی تأثیر پذیرفتند.
(۴) در زمان شاهرخ، قرآن کریم و شاهنامه فردوسی را به خط خوش نوشتند و با تصاویر زیبا آراسته نمودند.

۱۲۲- پدیدآورندگان «تحفة الاحرار - فیه ما فیه - رساله دلگشا» به ترتیب خالق آثار ... نیز هستند.

- (۱) مرصادالعباد - دیوان شمس - موش و گربه
(۲) نفحات الانس - مجالس سبعه - اخلاق الاشراف
(۳) بهارستان - مکاتیب - تاریخ گزیده
(۴) عشاق‌نامه - جامع‌التواریخ - صد پند

۱۲۳- عبارت زیر از کدام کتاب انتخاب شده است؟

- «ای مهتر، آفتاب چراغ آسمان است و تو چراغ زمینی، آفتاب چراغ دنیاست، تو چراغ دینی.»
(۱) تاریخ جهانگشا (عطاملک جوینی)
(۲) بوستان (سعدی)

(۳) کشف‌الاسرار (ابوالفضل رشیدالدین میبیدی)

(۴) المعجم فی معاییر اشعارالعجم (شمس قیس رازی)

۱۲۴- کدام کلمات به ترتیب هم‌وزن «وقوف»، «سامری»، «پنجه» و «عشق» می‌باشند؟

- (۱) ضحاک، صاحبان، شیدا، رفت
(۲) بیست، عارفان، خفته، ساعد
(۳) مگیرش، مالکان، عقبی، آمد
(۴) مدام، عاشقان، سخته، حُسن

۱۲۵- تعداد پایه‌های آوایی در همه مصراع‌ها با مصراع زیر یکسان است، به‌جز:

«به صحرا گرد مجنونی به کوه آواز فرهادی»

- (۱) تا شراب‌آلوده لعلت گفت حرفی از کباب
(۲) شهی از گدایان چرا می‌گریزی
(۳) دمی ای کاش ساقی لعل آن زیبا جوان گردد
(۴) بی تو حرام است به خلوت نشست

۱۲۶- در کدام بیت فعل «ماند» ادات تشبیه نیست؟

- (۱) من این غلط نپسندم ز رای روشن خویش
- (۲) نیک ماند خم زلفین سیاه تو به دال
- (۳) پرده گنج است ویرانی درین عبرت‌سرا
- (۴) وقت است گر از پای در آیم که همه عمر

۱۲۷- در کدام بیت وجه شبه مشهود است؟

- (۱) قندلب پسته‌دهان سیب‌دقن نرگس چشم
- (۲) خود تو باغی صنما از قد سرو و گل روی
- (۳) مفتون و اسیر آمد هر جا دل و جانی بود
- (۴) تا نمودی بی‌نقاب آن چهره زیبا به خلق

۱۲۸- کدام بیت فاقد تشبیه است؟

- (۱) ربودی تو آب عقیق از لبانت
- (۲) نه دل مفتون دلبندی نه جان مدهوش دلخواهی
- (۳) به خال چشم تو هر کس که دیده باز کند
- (۴) اگر سؤال ز دینم کنند روز قیامت

۱۲۹- نوع تشبیه در مصراع زیر با تشبیه مذکور در کدام ابیات مشابه است؟

«یوسف خصال گاه به چاه افتاده‌ایم»

- الف) این مه است یا سیما لا اله الا الله
 ب) ترک چشم خون‌ریزش گاه مستی و شوخی
 ج) طاق ابرو ار وقتی خوش به خلق بنماید
 د) عارضش بود گلگون قامتش بود موزون

(۱) الف و ب (۲) الف و ج

۱۳۰- بیت زیر با کدام گزینه قرابت معنایی دارد؟

- «ز دانش گوهر پاکم برافروز
 (۱) خداوندا، مرا از تن رها کن
 (۲) این گوهر پرفروغ یارب
 (۳) الهی، شیوه صبرم کرم کن
 (۴) خداوندا، مرا در علم جان ده

- که طبع و دست تو گویم به بحر و کان ماند
 نیک ماند شکن جعد پریش تو به جیم
 دل چو شد زیر و زیر معمور ماند بیشتر
 باری نکشیدم که به هجران تو ماند

- سروقد ماهجین سنگدل و سیم‌تن است (ذقن: چانه)
 سنبلت زلف و بنفشه خط و لعلت رطب است
 در سنبل گیسویت در نرگس فتانت
 ماجرای حسن یوسف را همه بردی ز یاد

- شکستی تو نرخ نبات از کلامت
 نه بر مژگان من اشکی نه بر لبهای من آهی
 گمان کند که جدا گشته نافه آهو
 کنم اشاره به روی تو کآفتاب‌پرستم

(۳) ب و ج (۴) ب و د

- چراغ چشم ادراکم برافروز
 ز فضل خویشتن اینم عطا کن
 آلوده خاک و آب تا کی؟
 مرا در کار خود ثابت‌قدم کن
 تو این اسرار پنهانم عیان ده

علوم و فنون ادبی (۲) - سؤال‌های «آشنا»

فصل یکم:
تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های
هفتم، هشتم و نهم،
پایه‌های آوایی، تشبیه
صفحه‌های ۱۰ تا ۳۴

۱۳۱- رباعی زیر از کیست و به چه مناسبت سروده شده است؟
«کس نیست که تا بر وطن خود گرید
دی بر سر مرده‌ای دو صد شیون بود»

بر حال تباه مردم بد گرید
امروز یکی نیست که بر صد گرید»

(۱) جامی - سیل غزنه

(۳) کمال‌الدین اسماعیل - قتل عام مردم به دست مغولان

(۲) عطار نیشابوری - قتل عام مخالفان حکومت
(۴) جلال‌الدین خوارزمشاه - قتل عام مردم به دست مغولان

۱۳۲- کدام اثر در قالب مثنوی سروده شده است و هر فصل آن به یکی از مباحث عرفانی اختصاص دارد؟

(۱) لمعات (۲) رساله دلگشا (۳) صد پند (۴) عشاق‌نامه

۱۳۳- در کدام گزینه به شاعران مقلد نظامی اشاره شده است؟

(۱) ابن‌یمین - سلمان ساوجی (۲) سلمان ساوجی - خواجه کرمانی
(۳) عبید زاکانی - جامی (۴) خواجه کرمانی - ابن‌یمین

۱۳۴- کدام گزینه از لحاظ تاریخ ادبیات درست است؟

(۱) در سبک عراقی، قصیده و مثنوی کمرنگ شد و غزل گسترش یافت. (۲) طبقات ناصری و مرصادالعباد نثری ساده دارند.
(۳) تاریخ و صفات در زمینه تاریخ کلی ایران نوشته شده است. (۴) مثنوی مولوی، یک حماسه اجتماعی تلقی می‌شود.

۱۳۵- تقطیع هجایی اولین و آخرین رکن عروضی بیت زیر در کدام گزینه به‌درستی آمده است؟

«یا رب از عرفان مرا پیمانهای سرشار ده چشم بینا جان آگاه و دل بیدار ده»

(۱) - - U - / - - U - (۲) - U - / - - U -

(۳) - U - / U - U - (۴) - U - / - U U -

۱۳۶- بیت زیر از چند پایه آوایی تشکیل شده است؟

«ده روزه مهر گردون، افسانه است و افسون»

نیکی به جای یاران فرصت شمار یارا»

(۱) چهار (۲) چهارده (۳) شش (۴) هشت

۱۳۷- ارکان عروضی همه ابیات به‌جز بیت ... در کمانک مقابل آن درست آمده است.

(۱) آفتاب دیدگانم سرد می‌شد (فاعلاتن - فاعلاتن - فاعلاتن)
(۲) جهانها عهد با من گر چنین بستی (مفاعیلن - مفاعیلن - مفاعیلن)
(۳) نکوهش مکن چرخ نیلوفری را (فعولن - فعولن - فعولن - فعولن)
(۴) شمع پیشت روشنایی نزد آتش می‌نماید (مستعلنن - مستعلنن - مستعلنن - مستعلنن)

نیاری ییاد از آن پیمان که کردستی

برون کن ز سر باد خیره‌سری را

گل به دست خوبرویی پیش یوسف می‌فروشد

۱۳۸- هر دو ترکیب کدام گزینه، تشبیهی هستند؟

(۱) باغ لطافت، موسم ربیع (۲) چاه ظلمت، بیابان هوس

(۳) اشباح تاریکی، داغ لاله (۴) شمع عمر، نظر عارفانه

۱۳۹- در همه ابیات به‌جز بیت گزینه ... تشبیه وجود دارد.

(۱) می‌ترسم از خرابی ایمان که می‌برد
(۲) سیل سرشک ما ز دلش کین به در نبرد
(۳) ماجرای دل خون‌گشته نگویم با کس
(۴) من دوستدار روی خوش و موی دلکشم

محراب ابروی تو حضور نماز من
بر سنگ خاره قطره باران اثر نکرد
زان که جز تیغ غمت نیست کسی دم‌سازم
مدهوش چشم مست و می صاف بی‌غشم

شراب آنس بی‌اور که من نه مرد نیبدم
در این سیلاب غم دسته گلی شاداب را ماند
روز گارم به سر زلف پریشان ماند
از مژه‌ها برنگشت بخت نگون‌سار من

۱۴۰- در کدام بیت «تشبیه فشرده» وجود ندارد؟

(۱) بنال مطرب مجلس بگوی گفته سعدی
(۲) گذشت روزگاران بین که دوران شباب ما
(۳) تا سر زلف پریشان تو محبوب من است
(۴) با همه تیر بلا آمده بر دل مرا

عربی زبان قرآن (۳) و (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقهعربی زبان قرآن (۳)
الوجه النافع والوجه المضر
درس ۲
صفحه‌های ۲۵ تا ۳۱
عربی زبان قرآن (۲)
مواظف قیمة
درس ۱
صفحه‌های ۱ تا ۱۶

■ ■ عین الأصحّ و الأدقّ في الجواب للترجمة من أو إلى العربية (۱۴۱ - ۱۴۴)

۱۴۱- «هناك صديق أفضل من الكتاب في هذا العالم، و هو صديق مخلص يُهدي إليك عيوبك و يمنعك من الضلال!»:

- (۱) دوستی برتر از کتاب در این جهان وجود دارد و او یک دوست مخلص است که تو را از گمراهی منع خواهد کرد و عیب‌هایت را به تو نشان خواهد داد!
- (۲) در این دنیا دوستی بهتر از کتاب وجود دارد و او دوست با اخلاصی است که عیب‌هایت را به تو هدیه می‌نماید و تو را از گمراهی باز می‌دارد!
- (۳) در این جهان بهترین دوست کتاب است و او دوست مخلصی است که عیب‌هایت را به تو هدیه می‌کند و از گمراهی تو را دور می‌کند!
- (۴) دوستی در این دنیا وجود دارد که بهتر از کتاب عیب‌هایت را به تو اهدا می‌کند و مخلصانه تو را از گمراهی باز می‌دارد!
- ۱۴۲- «صوت أرجل الموت يُسمع في الشوارع مؤلماً و هو يفترس النَّاس و لا يبقى شيءٌ سوى الذكريات الحزينة للعابرين!»:
- (۱) صدای پای مرگ در خیابان‌ها دردناک شنیده می‌شود که مردم را می‌درد و چیزی جز خاطرات غمبار برای عابران باقی نمی‌گذارد!
- (۲) صدای پاهای مرگ در خیابان‌ها شنیده می‌شود که مردمان را به‌طور دردناکی شکار می‌کند و چیزی جز خاطرات غمگین برای رهگذران باقی نمی‌ماند!
- (۳) صدای دردآور پای مرگ را عابران در خیابان‌ها می‌شنوند در حالی که مردم را شکار می‌کند و جز خاطرات غمگین، چیزی برایشان باقی نمی‌گذارد!
- (۴) صدای پاهای مرگ در خیابان‌ها دردآور شنیده می‌شود در حالی که مردمان را شکار می‌کند و هیچ چیزی جز خاطرات غمگین برای عابران باقی نمی‌ماند!

۱۴۳- عین الخطأ:

- (۱) قال أبي: لا خير في لذة لن تدوم!؛ پدرم گفت: هیچ خیری نیست در لذتی که ادامه نخواهد یافت!
- (۲) يجب أن يُحاول شبائنا دووبین لیینوا مستقبل بلادهم!؛ جوانان ما باید با پشتکار تلاش کنند تا آینده کشور خود را بسازند!
- (۳) يعلم المؤمن أنّ الدنيا أهون من ورقة في فم جرادة!؛ مؤمن باید بداند که دنیا از برگی در دهان یک ملخ، پست‌تر است!
- (۴) هؤلاء صيادون صادوا الحوت ليستخرجوا من كبده زيتاً خاصاً!؛ این‌ها شکارچیان هستند که نهنگ را شکار کردند تا از کبد آن، روغن خاصی استخراج کنند!
- ۱۴۴- «از به خواب رفتن عقل و زشتی لغزش به خدا پناه می‌بریم امید است او ما را یاری کند!»:
- (۱) نعوذ بالله من سبات العقل و قُبْح الزلل لعلّه يُساعدنا!
- (۲) إنّنا نعوذ بالله من نوم العقل و الزلل القبيح لعلّه يستعين بنا!
- (۳) نعوذ بالله من سبات العقل و قُبْح الضلال لعلّ الله يُساعدنا!
- (۴) نحن نعوذ بالله من نوم العقل و الضلال القبيح لعلّنا نستعين به!

١٤٥- عَيْنُ الْخَطَأِ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: «لَا تُعَاقِبُ عَدُوَّكَ . . . فَمَا أَرْضَى الْمُؤْمِنَ رَبَّهُ بِمِثْلِ الْحِلْمِ!»

- (١) المؤمن: اسم - مفرد مذكّر - اسم فاعل (مأخوذ من مصدر مزيد ثلاثي) - معرّف بأل / فاعل و مرفوع
- (٢) عدوّ: مفرد مذكّر (الجمع: أعداء) - معرب / مفعول و منصوب؛ مضاف و ضمير الكاف المتّصل: مضاف اليه
- (٣) أَرْضَى: فعل - للمتكلم وحده - مزيد ثلاثي؛ له حرف زائد واحد - متعدّد - معلوم / فاعله: المؤمن؛ الجملة فعلية
- (٤) لَا تُعَاقِبُ: فعل - للمخاطب - من باب مفاعلة، له ثلاثة حروف أصلية و حرف زائد واحد / فعل و فاعل؛ حرف «لا» فيه: ناهية

١٤٦- عَيْنُ الْخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (١) إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمْ الْأَعْلَوْنَ عِنْدَ اللَّهِ مَنْزِلَةً!
- (٢) فِي اللَّهْجَاتِ الْعَرَبِيَّةِ الدَّارِجَةِ تَلْفُظُ أَكْثَرَ الْحُرُوفِ مَوْجُودًا!
- (٣) التَّلُّ مِنتَقَةٌ مُرْتَفِعَةٌ فَوْقَ سَطْحِ الْأَرْضِ وَ هُوَ أَصْعَرُ مِنَ الْجَبَلِ!
- (٤) الدَّوْيُوبُ يَسْعَى فِي أَنْجَارِ عَمَلِهِ وَ هُوَ أَكْثَرُ اجْتِهَادًا مِنَ الْآخِرِينَ!

١٤٧- عَيْنُ الْخَطَأِ: (عَنِ التَّفْضِيلِ)

- (١) شهداؤنا يُرْزَقُونَ عِنْدَ رَبِّهِمُ الْأَعْلَى!
- (٢) اللَّبَنُ الْخَالِصُ يُعْتَبَرُ أَفْضَلَ الْمَوَادِّ الْغِذَائِيَّةِ!
- (٣) أَخِي الْأَكْبَرُ يَتَعَلَّمُ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ فِي الْجَامِعَةِ!
- (٤) بَعْضُ الطَّبَقَاتِ فِي الْبَحْرِ ظُلْمَى مِنَ الْآخَرَى!

١٤٨- فِي أَيِّ الْأَجْوِبَةِ مَا أُسْتُخْدَمُ اسْمُ الْمَكَانِ؟:

- (١) لَا يَجُوزُ تَرْكُ الْمَنَازِلِ وَ السَّفَرِ دُونَ أَنْ تُغْلَقَ أَبْوَابُهَا!
- (٢) سَأَلَ الْكَاتِبُ مِنْ مَدِيرِهِ عَنِ أَحْسَنِ مَطَابِعِ الْمَدِينَةِ لِطَبْعِ كِتَابِهِ!
- (٣) ذَهَبْتُ فِي قَرْيَةٍ فِي شِمَالِ إِيرَانَ إِلَى مَزَارِعِ يَزْرَعُ الرِّزَّ وَ الشَّاي!
- (٤) لَمَّا رَجَعْتُ مِنْ رِحْلَتِي الْعِلْمِيَّةِ كَتَبْتُ كُلَّ مَا شَاهَدْتُهُ فِي الْمَصَانِعِ!

١٤٩- عَيْنُ مَا فِيهِ الْحَالُ:

- (١) لَمْ يَكُنِ الْمُتَفَرِّجُونَ مَسْرُورِينَ مِنْ نَتِيجَةِ الْمُبَارَاةِ!
- (٢) خَلَالَ سَفَرِكُمْ إِلَى الْعَتَبَاتِ الْمُقَدَّسَةِ زُرْتُمْ مَكَانًا أَثَرِيًّا!
- (٣) إِنِّي أَدَيْتُ فَرِيضَةَ الْحَجِّ فِي السَّنَةِ الْمَاضِيَةِ مُؤْمِنَةً بِاللَّهِ!
- (٤) مِنَ النَّاسِ مَنْ لَيْسُوا فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ وَ لَا يَشْكُرُونَهُ!

١٥٠- عَيْنُ الْحَالِ لَا تُصِفُ حَالَةَ الْفَاعِلِ:

- (١) عَلَى سَطْحِ الْمَاءِ عِنْدَمَا تَسْقُطُ الْحَشْرَةُ حَيَّةٌ تُبْلَغُ بِسُرْعَةٍ!
- (٢) إِذَا أَدْنَبَ الْإِنْسَانُ وَ هُوَ يَضْحَكُ دَخَلَ النَّارَ وَ هُوَ يَبْكِي!
- (٣) إِنَّهَا تُطَلِّقُ الْقَطْرَاتِ مِنْ فَمِهَا إِلَى الْهَوَاءِ مُتتَالِيَةً مِثْلَ السَّهْمِ!
- (٤) قَدْ عَاشَ الْمُتَكَاسِلُ فِي الْمَجْتَمَعِ خَاسِرًا وَ بَعِيدًا عَنِ الْخَيْرَاتِ!

درس ۵
صفحه‌های (۶ تا ۷)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی (مجموع دروس تاریخ و جغرافیا): ۲۰ دقیقه

تاریخ (۳)

- ۱۵۱- کدامیک از مسائل زیر در عصر قاجار، احساسات ملی مردم ایران را جریحه‌دار کرده بود؟
- (۱) دادن امتیازات به بیگانگان - گرفتن وام - اعمال حق کاپیتولاسیون - دخالت‌های بیگانگان
 - (۲) استبداد دستگاه حاکم - ورود اندیشه‌های غربی - فساد مالی درباریان - فقدان تشکیلات اداری
 - (۳) فقدان تشکیلات اداری - گرفتن وام - ورود اندیشه‌های غربی - دخالت‌های بیگانگان
 - (۴) دادن امتیازات به بیگانگان - استبداد دستگاه حاکم - اعمال حق کاپیتولاسیون - فساد مالی درباریان
- ۱۵۲- چه کسی در سفرنامه خود، اوضاع نابسامان کشور را در عصر قاجار، به زبان ساده بیان و در مقابل از ویژگی‌های تمدن غرب ستایش کرده است؟
- (۱) میرزا ملکم‌خان
 - (۲) میرزا یوسف‌خان مستشارالدوله
 - (۳) میرزا فتحعلی آخوندزاده
 - (۴) حاج زین‌العابدین مراغه‌ای
- ۱۵۳- از کدامیک از وقایع زیر، تحت عنوان اولین جرعه نهضت مشروطه در ایران یاد می‌شود؟
- (۱) اخراج سه تن از علمای کرمان از شهر
 - (۲) پیروزی مردم در نهضت تنباکو
 - (۳) اعتراض مردم در ماجرای نوز بلژیکی
 - (۴) مهاجرت روحانیون به شهر ری
- ۱۵۴- علت گرانی نرخ قند در عصر قاجار که برافروخته شدن شعله‌های اعتراض مردم را در پی داشت، چه بود؟
- (۱) احتکار قند توسط بازرگانان ایرانی
 - (۲) جنگ روسیه و ژاپن
 - (۳) برقراری حکومت نظامی در تهران
 - (۴) تحسن مردم در سفارت انگلیس
- ۱۵۵- کدامیک از موارد زیر، از خواسته‌های مهاجران در جریان مهاجرت کبری نمی‌باشد؟
- (۱) ایجاد عدالت‌خانه
 - (۲) تشکیل مجلس نمایندگان
 - (۳) عمل به قانون اسلامی
 - (۴) برکناری عین‌الدوله از صدارت
- ۱۵۶- چرا شیخ فضل‌الله نوری از صف طرفداران نهضت مشروطه جدا شد؟
- (۱) اختلاف درونی میان مشروطه‌خواهان
 - (۲) به توپ بسته شدن مجلس شورای ملی
 - (۳) انحراف این نهضت از مسیر اولیه
 - (۴) به قدرت رسیدن افراد تندرو و افراطی
- ۱۵۷- کدام گزینه، اهداف مخالفت روسیه با نهضت مشروطه را به‌درستی بیان کرده است؟
- (۱) به قدرت رساندن حامیان خود در دستگاه حاکم - دستیابی به موقعیتی بهتر یا برابر با انگلستان
 - (۲) جلوگیری از نفوذ انگلستان در لباس مشروطه‌خواهی - کمک به محمدعلی‌شاه به عنوان حامی روسیه
 - (۳) مقابله با محمدعلی‌شاه به عنوان مخالف سیاست‌های روسیه - افزایش اعتبار خود در ایران
 - (۴) پیشگیری از قیام ملت‌های منطقه قفقاز - محافظت از مرزهای هندوستان و سایر مستعمرات خود
- ۱۵۸- کدامیک از عبارات زیر، در ارتباط با قرارداد ۱۹۰۷ میلادی صحیح می‌باشد؟
- (۱) بر اساس این قرارداد، دولت‌های روسیه و انگلستان، ایران را بین خود تقسیم کردند.
 - (۲) به موجب این قرارداد که با پادرمیانی آلمان به امضا رسید، ایران به سه منطقه تقسیم شد.
 - (۳) هدف از انعقاد قرارداد، این بود که از برخوردهای احتمالی بین آلمان و انگلستان جلوگیری شود.
 - (۴) حضور فرانسه به عنوان یک قدرت جدید در صحنه سیاست جهان، علت اصلی انعقاد این قرارداد بود.
- ۱۵۹- در پی چه اقدامی، محمدعلی‌شاه تصمیم گرفت مجلس را برای همیشه تعطیل کند؟
- (۱) هجوم مردم به سوی مجلس در پی خودداری شاه از امضای متمم قانون اساسی
 - (۲) سوءقصد نافرجام به محمدعلی‌شاه در یکی از خیابان‌های تهران
 - (۳) ترور میرزا علی‌اصغرخان امین‌السلطان توسط یکی از طرفداران مشروطه
 - (۴) مداخله‌های انگلستان در امور مجلس شورای ملی و حمایت از مشروطه‌خواهان
- ۱۶۰- در پی تهدید روسیه مبنی بر اشغال ایران در سال ۱۲۹۰ ش، کدامیک از مراجع شیعه مقیم عراق تصمیم گرفت به ایران عزیمت کند؟
- (۱) آیت‌الله آخوند خراسانی
 - (۲) آیت‌الله محمدکاظم خراسانی
 - (۳) آیت‌الله سیدعبدالله مازندرانی
 - (۴) آیت‌الله حاج میرزا حسینی

درس ۳
(۳) پایان حمل و نقل آبی
صفحه‌های (۴) ۵۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

جغرافیا (۳)

۱۶۱- ساخت نخستین لوکوموتیوها در چه زمانی رخ داد و چه تأثیری بر حمل‌ونقل داشت؟

- ۱) اوایل قرن نوزدهم - حمل‌ونقل ریلی موجب حمل آسان‌تر بار در مسافت‌های نسبتاً طولانی شد.
- ۲) اوایل قرن نوزدهم - اختراع لوکوموتیو تحول عظیمی در حمل‌ونقل ریلی و آبی ایجاد کرد.
- ۳) اوایل قرن بیستم - حرکت قطارها در بین شهرهای انگلیس موجب شد تا این کشور به زادگاه قطار تبدیل شود.
- ۴) اوایل قرن بیستم - شبکه‌های جاده‌ای وسیع بین شهرها و روستاها ساخته شدند.

۱۶۲- کدام گزینه از جمله عوامل تحول حمل‌ونقل در نیم قرن اخیر نمی‌باشد؟

- ۱) افزایش جمعیت و تقاضا برای انواع شیوه‌های حمل‌ونقل در سطح جهان
- ۲) گسترش تجارت بین‌الملل و رشد سریع اقتصاد جهانی و کاهش اهمیت مرزهای جغرافیایی
- ۳) پیشرفت‌های علمی و فناوری در تولید وسایل حمل‌ونقل مانند ساخت هواپیماهای پهن پیکر
- ۴) گسترش شبکه راه‌ها و به دنبال آن گسترش مکان‌ها و مراکز خدمات راهداری در سطح وسیع

۱۶۳- کدام گزینه به اهمیت سیاسی و دفاعی حمل‌ونقل اشاره دارد؟

- ۱) مردم برای دسترسی به مراکز بهداشتی و درمانی به حمل‌ونقل مناسب نیاز دارند.
- ۲) میزان مصرف سوخت و تولید آلاینده‌ها برای محیط‌زیست در حمل‌ونقل جاده‌ای بسیار زیاد است.
- ۳) داشتن شبکه‌های حمل‌ونقل پیشرفته از جمله عوامل قدرت ملی یک کشور محسوب می‌شود.
- ۴) گردشگری به عنوان یکی از بخش‌های فعالیت اقتصادی نیازمند شبکه حمل‌ونقل گسترده می‌باشد.

۱۶۴- به ترتیب کدام شیوه‌های حمل‌ونقل برای طی مسافت‌های دور و نسبتاً دور مناسب‌تر است؟

- ۱) ریلی - دریایی ۲) هوایی - جاده‌ای ۳) دریایی - ریلی ۴) ریلی - جاده‌ای

۱۶۵- برای کاهش ترافیک در نیمه دوم قرن بیستم چه راه‌حلی به کار گرفته شد؟

- ۱) افزایش خطوط ریلی و بهبود حمل‌ونقل ریلی در کشورهای جهان
- ۲) ایجاد آزادراه‌ها و بزرگراه‌های متعدد در مسیرهای گوناگون و مختلف
- ۳) کاهش استفاده از خودروهای شخصی و افزایش استفاده از خودروهای عمومی
- ۴) افزایش تعداد مسیرهای داخل شهری برای بالا بردن سرعت وسایل حمل‌ونقل

۱۶۶- کدام گزینه از جمله ویژگی‌های حمل‌ونقل ریلی در مقایسه با حمل‌ونقل جاده‌ای نمی‌باشد؟

- (۱) آلاینده‌ی حمل‌ونقل ریلی برای محیط‌زیست بسیار کمتر از حمل‌ونقل جاده‌ای است.
- (۲) هزینه‌ی احداث پایانه‌های مسافربری در حمل‌ونقل ریلی بسیار بالا برآورد می‌شود.
- (۳) امنیت جابه‌جایی در حمل‌ونقل ریلی نسبت به حمل‌ونقل جاده‌ای بسیار زیاد است.
- (۴) هزینه‌ی احداث مسیرهای ریلی بیشتر از مسیرهای جاده‌ای برآورد می‌شود.

۱۶۷- بهترین نوع لوکوموتیوها از نظر سازگاری با محیط زیست کدامند و کدام کشور دارای طولانی‌ترین خط قطار تندرو در جهان است؟

- (۱) لوکوموتیوهای بخاری - ژاپن
- (۲) لوکوموتیوهای بخاری - هند
- (۳) لوکوموتیوهای الکتریکی - ایالات متحده آمریکا
- (۴) لوکوموتیوهای الکتریکی - چین

۱۶۸- کدام گزینه به تنها خط آهن برقی ایران اشاره دارد و کدام روش ارزان‌ترین شیوه حمل‌ونقل کالاهای بزرگ محسوب می‌شود؟

- (۱) تهران - مشهد، حمل‌ونقل ریلی
- (۲) تهران - قم - اصفهان، حمل‌ونقل جاده‌ای
- (۳) تهران - کرج، حمل‌ونقل لوله‌ای
- (۴) جلفا - تبریز، حمل‌ونقل آبی

۱۶۹- گزاره زیر به کدام نوع از کشتی‌ها اشاره دارد؟

«تعداد زیادی از وسایل نقلیه چرخ‌دار با بار خود وارد این کشتی‌ها می‌شوند و در مقصد خارج می‌شوند»

- (۱) کشتی‌های رو - رو
- (۲) کشتی‌های کانتینری
- (۳) کشتی‌های فله‌بر
- (۴) کشتی‌های کروز

۱۷۰- هر یک از گزاره‌های زیر به کدام نوع از شیوه‌های حمل‌ونقل اشاره دارد؟

- (الف) امروزه حدود ۹۰ درصد تجارت جهانی با این شیوه انجام می‌شود.
- (ب) برای رفتن به مناطق دورافتاده اغلب از این شیوه استفاده می‌شود.
- (ج) برای ساخت زیرساخت‌های این شیوه از حمل‌ونقل به زمین‌های هموار یا نسبتاً هموار نیاز است.
- (د) در این شیوه از حمل‌ونقل، کالاها به صورت فله‌ای یا کانتینری جابه‌جا می‌شود.

- (۱) دریایی - جاده‌ای - ریلی - ریلی
- (۲) ریلی - هوایی - جاده‌ای - ریلی
- (۳) دریایی - هوایی - ریلی - دریایی
- (۴) ریلی - جاده‌ای - جاده‌ای - دریایی

تاریخ (۱)

درس‌های تاریخ (۱) و جغرافیا (۱) زوج درس هستند، به سؤال‌های یک درس پاسخ دهید.

فصل‌های اول و دوم
درس‌های (۱ تا ۶)
صفحه‌های (۱ تا ۶۰)

۱۷۱- کدامیک از وقایع زیر، علم تاریخ را در اروپا متحول کرد و شیوه نوینی در تاریخ‌نگاری پدید آورد؟

- (۱) ایجاد علم باستان‌شناسی
(۲) پیشرفت‌های دوره رنسانس
(۳) وقوع جنگ‌های صلیبی
(۴) پیروزی انقلاب کبیر فرانسه

۱۷۲- کدامیک از گزینه‌های زیر درباره مراحل پژوهش در علم تاریخ، نادرست است؟

- (۱) تدوین پرسش‌های تحقیق مانع از بیراهه رفتن پژوهشگر از مسیر درست پژوهش می‌شود.
(۲) هر پژوهش تاریخی باید مسئله تازه‌ای را بررسی کند و نظر جدیدی ارائه دهد.
(۳) در مرحله تنظیم اطلاعات، پژوهشگر میزان اعتبار، دقت و صحت منابع را ارزیابی می‌کند.
(۴) در تحلیل و تفسیر اطلاعات، کار مورخان شباهت بسیاری به کار کارآگاهان پلیس دارد.

۱۷۳- کدامیک از گزاره‌های زیر، در ارتباط با نظام گاه‌شماری اوستایی صحیح نمی‌باشد؟

- (۱) سال به ۱۲ ماه خورشیدی ۳۰ روزه تقسیم می‌شد و سپس پنج روز اضافی را به آخر ماه دوازدهم می‌افزودند.
(۲) در این گاه‌شماری برای محاسبه یک چهارم شبانه‌روز اضافی، هر چهار سال یک روز به سال می‌افزودند.
(۳) این گاه‌شماری، هر ۴ سال یک شبانه‌روز و هر ۱۲۰ سال ۳۰ شبانه‌روز از سال حقیقی عقب می‌افتاد.
(۴) در این نظام گاه‌شماری دینی، بعد از هر ۱۲۰ سال، یک ماه به دوازده ماه سال اضافه می‌کردند.

۱۷۴- باستان‌شناسان در کدام مرحله باستان‌شناسی، اگر به شیئی برخورد کنند نخست در همان وضعیت از آن عکس‌برداری و تمامی مشخصاتش را به‌طور دقیق

ثبت می‌کنند؟

- (۱) استخراج و تنظیم اطلاعات
(۲) حفاری
(۳) شناسایی و کشف
(۴) تعیین سن آثار

۱۷۵- کدامیک از گزاره‌های زیر در ارتباط با سیر پیدایش تمدن نادرست است؟

- (۱) به‌تدریج تا اواخر دوره گردآوری خوراک، توانایی بشر در سخن گفتن و اندیشیدن تکامل یافت.
(۲) در عصر گردآوری خوراک، بشر توانست با ابداع چرخ سفالگری، ظروف گلی و با پشم حیوانات، پارچه تولید کند.
(۳) به احتمال زیاد، کشت دانه توسط زنان شروع شده است، زیرا آنان مسئولیت گردآوری دانه‌های گیاهان را برعهده داشتند.
(۴) یافته‌های به‌دست آمده از کاوش‌های تپه چغاگلان نشان می‌دهد که ساکنان این منطقه از نخستین گردآورندگان خوراک بوده‌اند.

۱۷۶- تمدن بین‌النهرین بر کدامیک از تمدن‌های زیر، در مقایسه با سایر تمدن‌ها، تأثیر بیشتری گذاشت؟

- (۱) ایران و مصر
(۲) یونان و ایران
(۳) چین و یونان
(۴) مصر و چین

۱۷۷- حکومت موری در دوران فرمانروایی کدامیک از پادشاهان زیر، قلمرو خود را به سرتاسر هند، به‌جز قسمت‌های جنوبی آن، گسترش داد؟

- (۱) گوپتا
(۲) چندراگوپتا
(۳) آشوکا
(۴) شانگ

۱۷۸- کدامیک از گزینه‌های زیر، از اقدامات شی‌هوانگ تی، از فرمانروایان سلسله چه‌این، محسوب نمی‌شود؟

- (۱) ساخت شبکه گسترده‌ای از جاده‌ها
(۲) نوسازی تشکیلات مالیاتی
(۳) گشایش جاده‌ای موسوم به جاده ابریشم
(۴) یکسان کردن عیار سکه‌ها

۱۷۹- دلیل بروز کشمکش‌های طولانی و جنگ‌های بزرگ دولت - شهرهای یونانی با حکومت هخامنشیان در قرن پنجم قبل از میلاد، چه بود؟

- (۱) تسلط بر منطقه آسیای صغیر
(۲) دخالت هخامنشیان در جنگ‌های داخلی یونان
(۳) تسلط بر راه‌های بازرگانی مناطق شرقی ایران
(۴) اعمال حاکمیت بر سرزمین‌های شرق دریای مدیترانه

۱۸۰- چرا دین مسیحیت در زمان امپراتور کنستانتین، رونق بی‌سابقه‌ای یافت؟

- (۱) رسمیت یافتن این دین در قلمرو امپراتوری روم
(۲) دشمنی امپراتور کنستانتین با پیشوایان یهودی
(۳) گرایش امپراتور کنستانتین به دین مسیحیت
(۴) فتح فلسطین و سلطه رومیان بر آن سرزمین

۱۸۱- تغییر شکل میدان آزادی و افزایش جمعیت اطراف آن طی سه دهه اخیر به کدام یک از گزینه‌ها اشاره دارد؟

- (۱) محیط طبیعی مجموعه‌ای متعادل است که با ورود انسان، زمینه تغییر در محیط فراهم می‌شود.
- (۲) روند تأثیرگذاری و تأثیرپذیری در مکان به صورت جریانی پیوسته ادامه دارد.
- (۳) محیط جغرافیایی از تعامل بین محیط طبیعی و محیط انسانی به وجود می‌آید.
- (۴) بسیاری از فعالیت‌های انسان در محل معینی انجام می‌شود که آن را مکان می‌گویند.

۱۸۲- کدام گزینه اطلاعات نادرستی درباره مراحل پژوهش در علم جغرافیا ارائه می‌کند؟

- (۱) در گام پنجم یک پژوهش جغرافیایی ضمن تأیید یا رد فرضیه پیشنهاداتی نیز ارائه می‌شود.
- (۲) پژوهشگر در گام چهارم یک پژوهش جغرافیایی به تجزیه و تحلیل اطلاعات می‌پردازد.
- (۳) روش کتابخانه‌ای مربوط به گام سوم پژوهش جغرافیایی یعنی جمع‌آوری اطلاعات می‌باشد.
- (۴) عبارت «عامل مؤثر در تبدیل شهر تهران به کلان شهر چیست؟» یک فرضیه جغرافیایی می‌باشد.

۱۸۳- کدام گزینه تعریف جامع‌تری درباره جغرافیای طبیعی به دست می‌دهد؟

- (۱) مطالعه پراکندگی پدیده‌ها و روابط بین آن‌ها
- (۲) مطالعه پراکندگی جوامع بشری در محیط طبیعی
- (۳) مطالعه ساختار و پراکندگی پدیده‌های طبیعی
- (۴) مطالعه روابط محیط طبیعی و جوامع انسانی

۱۸۴- گستردگی کشورمان در عرض‌های جغرافیایی مختلف تأثیری در کدام گزینه ندارد؟

- (۱) تنوع آب‌وهوایی
- (۲) شرایط محیطی و محیط‌زیست
- (۳) ایجاد مناطق فشار
- (۴) نوع محصولات کشاورزی

۱۸۵- بیشتر ناهمواری‌های ایران در کدام دوره‌های زمین‌شناسی پدید آمده و کوه آلاداغ در کدام منطقه کوهستانی قرار دارد؟

- (۱) سوم و چهارم - منطقه کوهستانی تالش
- (۲) اول تا سوم - منطقه کوهستانی آذربایجان
- (۳) سوم و چهارم - منطقه کوهستانی البرز
- (۴) اول تا سوم - منطقه کوهستانی شمال خراسان

۱۸۶- عبارت زیر به کدام پدیده جغرافیایی اشاره دارد؟

«در این کوه‌های فرسوده، فرسایش، شکل‌های زیبایی با دره‌ها، چاله‌ها و گودال‌های عمیق ایجاد کرده است.»

- (۱) گل‌فشان
(۲) رشته کوه البرز
(۳) ناهمواری‌های مریخی
(۴) گنبد‌های نمکی

۱۸۷- به ترتیب کدام مورد به مهم‌ترین ارزش‌های اقتصادی دشت‌ها و علل پیدایش جلگه‌ها اشاره ندارند؟

- (۱) گذران اوقات فراغت - انحلال مواد آهکی
(۲) ذخایر آب - ساختمان زمین
(۳) فعالیت‌های کشاورزی - عمق آب
(۴) ارزش ارتباطی - فرسایش سواحل

۱۸۸- کدام گزینه عبارت نادرستی درباره عوامل مؤثر بر آب و هوای ایران ارائه می‌کند؟

- (۱) تشکیل کمربند پرفشار جنب حاره‌ای مانع صعود هوا و تشکیل ابر و بارندگی در اطراف مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی می‌شود.
(۲) در مناطقی از کره زمین که از خط استوا دورترند تابش خورشید هنگام ظهر، عمود و نزدیک به عمود نیست.
(۳) توده‌های متنوع هوا در طول یک‌سال به صورت ترکیبی آب‌وهوای کشور را تحت تأثیر قرار می‌دهد.
(۴) توده هوای سودانی برخی سال‌ها در دوره گرم از اقیانوس هند به ایران نفوذ می‌کند و موجب باران‌های سیلابی می‌شود.

۱۸۹- کدام عامل در شکل‌گیری بیابان لوت و دشت کویر و به‌طور کلی بیابان‌های ایران نقش مؤثری ندارد؟

- (۱) قرارگرفتن ایران در کمربند پرفشار جنب حاره‌ای
(۲) جهت غربی - شرقی رشته‌کوه البرز
(۳) پراکندگی کوه‌های مرکزی و فقدان عامل صعود
(۴) موقعیت دشت‌های داخلی و فاصله آنها از دریاها

۱۹۰- به ترتیب حوضه آبریز مرکزی و حوضه آبریز دریاچه ارومیه هر یک جزو کدام نوع از حوضه‌های آبریز به‌شمار می‌روند؟

- (۱) حوضه آبریز خارجی - حوضه آبریز داخلی
(۲) حوضه آبریز داخلی - حوضه آبریز داخلی
(۳) حوضه آبریز خارجی - حوضه آبریز خارجی
(۴) حوضه آبریز داخلی - حوضه آبریز خارجی

جامعه‌شناسی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقهکنش اجتماعی، معنای زندگی
صفحه‌های ۳۲ تا ۳۳

۱۹۱- هر عبارت به ترتیب علت، معنا یا مفهوم و پیامد چیست؟

- تمرکز رویکرد تبیینی بر آنچه مشاهده می‌شود.

- نگاه کردن به مسائل جوانان از منظر خودشان و تلاش برای فهم آن‌ها

- هموار ساختن مسیر برای عبور از جامعه‌شناسی تبیینی و روی آوردن به جامعه‌شناسی تفسیری

(۱) عدم توان تحلیل معنای کنش‌های انسان‌ها - فهم همدلانه - نظریه‌پردازان کنش، اراده و ارزش را مهم‌ترین ویژگی کنش می‌دانند و زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر نظم و ساختارهای اجتماعی مطالعه می‌کنند.

(۲) نادیده گرفتن معنای کنش و آنچه درون انسان می‌گذرد - همراهی همدلانه - نظریه‌پردازان کنش اجتماعی، آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند و زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر آگاهی و معنا مطالعه می‌کنند.

(۳) گرفتن شور زندگی از انسان‌ها - انسان به مثابه آگاهی و معنا - نظریه‌پردازان کنش اجتماعی، زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر آگاهی و معنا مطالعه می‌کنند و ویژگی‌های دیگر کنش را نادیده می‌گیرند.

(۴) عدم توان فهم معنای کنش انسان‌ها - همراهی همدلانه - جلوگیری از بروز پیامدهایی مانند حذف اراده، خلاقیت، ارزش و اخلاق از زندگی اجتماعی انسان سبب شد ساختارهای اجتماعی جدید، مورد توجه برخی جامعه‌شناسان قرار گیرد.

۱۹۲- هر یک از موارد زیر، به ترتیب مربوط به کدام بخش جدول است؟

- تأکید افراطی بر امور قابل مشاهده

- فراتر رفتن از نظم موجود

- هر چقدر هم جا افتاده و با سابقه باشند، با کنش‌های افراد به وجود آمده و برقرارند.

- توان فهم معنای کنش انسان‌ها را ندارد.

(۱) د - ب - ج - الف

(۲) الف - ب - د - ج

(۳) ج - الف - ب - د

(۴) ج - د - ب - الف

۱۹۳- هر عبارت، به ترتیب نشان‌گر کدام مفهوم است؟

- با استفاده از روش‌های تجربی نمی‌توان گفت مهربانی یک فضیلت اخلاقی و کینه‌توزی یک ردیلت اخلاقی است.

- مطالعات تبیینی نشان داده‌اند که میان عواملی مانند میزان پرخاشگری، هیجان، خواب، وضعیت تحصیلات و تأهل با اعتیاد به اینترنت و بازی‌های رایانه رابطه وجود دارد.

- فعالیت معناداری که با توجه به دیگری انجام می‌شود.

- سلطه نظمی که گویا هدفی جدا از انسان‌ها و نیازهای واقعی آن‌ها دارد.

(۱) سقوط ارزش‌ها - افول معانی - کنش اجتماعی - قفس آهنین

(۲) اخلاق‌گریزی - افول معانی - خشت بنای جامعه - انسان به مثابه آگاهی

(۳) سقوط ارزش‌ها - رکود اراده‌ها - کنش اجتماعی - قفس آهنین

(۴) رکود اراده‌ها - اخلاق‌گریزی - کنش اجتماعی - قفس آهنین

۱۹۴- کدام گزینه با متن زیر، در ارتباط نیست؟

«اوردوس، بزرگ‌ترین شهر متروکه جهان است که با وجود سرمایه‌گذاری و برنامه‌ریزی دولت چین برای تشویق و ترغیب هزاران نفر به سکونت در آن، تقریباً خالی از سکنه مانده و شهر ارواح لقب گرفته است.»

(۱) رویکرد تبیینی بر آنچه مشاهده می‌شود، تمرکز می‌کند و اغلب معنای کنش و آنچه درون انسان می‌گذرد را نادیده می‌گیرد.

(۲) با تأکید افراطی بر نظم اجتماعی از سوی جامعه‌شناسان تبیینی و یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی، اراده و خلاقیت انسان‌ها نادیده گرفته می‌شود.

(۳) هر جامعه‌ای نظمی دارد و این نظم تا حد زیادی حاکم بر افراد است و به اقدامات آن‌ها شکل می‌دهد، ساختارهای اجتماعی نیز بر انسان‌ها مسلط هستند و سرنوشت آن‌ها را تعیین می‌کنند.

(۴) زندگی اجتماعی انسان و نظم، همزاد یکدیگرند؛ اما انسان‌ها صرفاً مجریان نظم نیستند، بلکه قادرند با توجه به آرمان‌ها و ارزش‌های خود، نظم اجتماعی را تغییر دهند و از مشکلات احتمالی ساختارهای اجتماعی بکاهند.

۱۹۵- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را به ترتیب مشخص کنید.

- تغییرات مهم‌تر در زندگی اجتماعی و ساختارهای آن، پیامد انگیزه قوی‌تر افراد و آرمان‌ها و ارزش‌های والاتر برای تحقق بخشیدن به آن‌هاست.

- مقایسه تعداد کشته‌های دو جنگ جهانی با تعداد کشته‌های حمله مغول به ایران، مصداق سقوط ارزش‌ها و اخلاق‌گریزی است.

- کنش اجتماعی، هدف‌دار است و انسان‌ها اغلب در کنش‌هایشان به دنبال تحقق اهداف و ارزش‌هایی مانند ساختن خانه، کسب درآمد و فضیلت‌های اخلاقی، مانند حس رضایت فطری هستند که دیگران نمی‌توانند آن‌ها را مشاهده کنند.

- کنش اجتماعی آگاهانه و معنادار است، نادیده گرفتن معنای کنش، سبب شده است که بیشتر مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده ما محدود شود.

(۴) غ - ص - غ - ص

(۳) ص - ص - غ - ص

(۲) غ - غ - ص - غ

(۱) ص - غ - ص - غ

۱۹۶- هر عبارت، به ترتیب نشانگر چیست؟

- نادیده گرفتن پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی
- در مورد تمام پدیده‌های اجتماعی از جمله کنش‌ها مطرح است.
- دامنه کاربرد آن در جامعه‌شناسی برخلاف علوم طبیعی بسیار محدود است.
- در قرن بیستم، نتایج آن مورد تردید قرار گرفت.

- (۱) معنازدایی - فهم و درک آن‌ها - پرسش‌نامه - رونق و غلبه تفسیر و رویکرد تفسیری
- (۲) هویت‌زدایی - فهم و درک آن‌ها - آزمایش - رویکرد تفسیری در تقابل با رویکرد تبیینی
- (۳) هویت‌زدایی - مسئله معنا - آزمایش - مرز علم و غیرعلم، تجربه و تبیین تجربی است.
- (۴) معنازدایی - مسئله معنا - پرسش‌نامه - مرز علم و غیرعلم، تجربه و تبیین تجربی است.

۱۹۷- هریک از موارد زیر، به ترتیب مربوط به کدام بخش جدول است؟

فهم هر کنش	تفسیر	د	مطالعه موردی
ب	الف	مراجعه به زمینه فرهنگی که کنشگر در آن عمل می‌کند.	ج

- درک دلالت‌های کنش

- بررسی تمامی ابعاد یک پدیده اجتماعی خاص

- دسترسی به معنای فردی و معنای اجتماعی کنش

- دانش محلی، این‌جایی و اکتونی

(۲) الف - ج - د - ب

(۱) ب - د - ج - الف

(۴) د - ج - ب - الف

(۳) د - الف - ب - ج

۱۹۸- در ارتباط با دیدگاه ماکس وبر، کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) وبر معتقد بود، کنش اجتماعی، معنادار است و پدیده‌های معنادار را نمی‌توان همانند پدیده‌های طبیعی از طریق حواس مطالعه کرد، بلکه باید معنای آن‌ها را فهمید.
- (۲) در دیدگاه او جامعه‌شناس، می‌تواند برای مدتی با اعضای یک گروه سیاسی زندگی کند و از این راه، نه تنها می‌تواند عقاید و ارزش‌های آن‌ها را بفهمد و توصیف کند، بلکه می‌تواند درباره درست یا غلط بودن این عقاید و ارزش‌ها نیز، داوری کند و به نقد و اصلاح آن‌ها بپردازد.
- (۳) او تفهم را روش مستقلی برای علوم انسانی نمی‌دانست، بلکه آن را مقدمه و پیش‌نیازی برای روش علمی که همان روش تجربی بود می‌انگاشت، به همین دلیل، وبر جامعه‌شناسی خود را تفهیمی - تبیینی معرفی کرد.
- (۴) وبر با این‌که فهمیدن را برای درک معنای پدیده‌های اجتماعی ضروری می‌دانست، اما از آن‌جا که هنوز علم را به علم تجربی محدود می‌دانست، معتقد بود آن‌چه جامعه‌شناسان از مطالعه پدیده‌ها می‌فهمند، باید با روش تجربی اثبات شود و گرنه ارزش علمی ندارد.

۱۹۹- هر عبارت به ترتیب معنا، پیامد و علت کدام گزینه است؟

- نگاه از درون به پدیده‌ها برای یافتن معنای آن‌ها
- علوم انسانی و اجتماعی دیگر دغدغه نزدیک شدن به علوم طبیعی را ندارند.

- تنوع و تکثر معانی

- (۱) تفسیر - شناخته شدن تفهم به‌عنوان روش مستقل و ویژه علوم انسانی و اجتماعی - پیچیدگی کنش‌های انسانی و دشواری فهم معنای آن‌ها
- (۲) تفهم - تقابل رویکرد تفسیر با رویکرد تبیینی - به‌کارگیری روش‌های کمی که این تنوع‌ها و تفاوت‌ها را در نظر می‌گیرد.
- (۳) تفسیر - غلبه رویکرد تفسیر و به حاشیه رفتن تبیین - پیچیدگی کنش‌های انسانی و دشواری فهم معنای آن‌ها
- (۴) تفهم - غلبه رویکرد تفسیر و به حاشیه رفتن تبیین - به‌کارگیری روش‌های کمی برای فهم معنای کنش‌های انسانی

۲۰۰- کدام گزینه، به ترتیب در رابطه با قوم‌نگاری، نادرست و درباره پیچیدگی کنش‌های انسانی و پدیده‌های اجتماعی درست است؟

- (۱) محقق، عمق پنهان و منحصر به فرد بودن یک پدیده را نشان می‌دهد و به طور کلی جزئیات آن را بررسی می‌کند. - تأکید بر پیچیدگی کنش‌ها و پدیده‌های اجتماعی و تنوع معنای آن‌ها به این معنا نیست که جوامع انسانی هیچ شباهت و اشتراکی ندارند.
- (۲) پژوهشگر برای مدتی با قومی که قصد تحقیق درباره آن‌ها را دارد، زندگی می‌کند و خود را در شرایط فرهنگی آن قوم قرار می‌دهد. - وجود نظریات متفاوت، نشانه پیچیدگی پدیده‌های اجتماعی است که برای دستیابی به پاسخ‌های ساده و کاملاً قابل پیش‌بینی، ضروری‌اند.
- (۳) پژوهشگر برای مدتی با قومی که قصد تحقیق درباره آن‌ها را دارد، زندگی می‌کند و خود را در شرایط فرهنگی آن قوم قرار می‌دهد. - بخشی از پیچیدگی کنش‌های انسانی، به سبب وابستگی این کنش‌ها به ویژگی‌های فردی مانند توانایی‌های ذهنی، عاطفی، جسمانی، خرده‌فرهنگ‌ها و موقعیت اجتماعی است.
- (۴) نوعی پژوهش کیفی بر اساس مشاهده مشارکتی است که در آن، محقق به‌دنبال پرده برداشتن از معناهایی است که در کنش‌ها نهفته‌اند. - لازمه شناخت پدیده‌های اجتماعی، شناخت صحیح و توأمان تفاوت‌های فردی و اجتماعی و وجوه مشترک انسان‌ها است.

جامعه‌شناسی (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همهٔ دانش‌آموزان اجباری است.

فصل اول: فرهنگ جهانی
(درس‌های ۳ تا ۵)
صفحه‌های ۲۶ تا ۳۱

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

- ۲۰۱- در کدام گزینه، به ترتیب پرسش‌های انسان‌شناسانه، معرفت‌شناسانه و هستی‌شناسانهٔ یک فرهنگ، بیان شده است؟
(۱) آیا می‌توان پایانی برای دنیا در نظر گرفت؟ - آیا داشتن عقل، می‌تواند ما را از وحی بی‌نیاز کند؟ - آیا آزادی را می‌توان وجه تمایز انسان از موجودات دیگر دانست؟
(۲) آیا علم تجربی توان دآوری پیرامون عقاید و ارزش‌ها را دارد؟ - آیا به غیر از جهان مادی، جهان دیگری نیز وجود دارد؟ - فطرت انسانی، چه دستاوردی برای انسان به ارمغان می‌آورد؟
(۳) غایت و هدف زندگی ما چیست؟ - آیا موجوداتی مانند درخت و دریا نیز دارای بُعد معنوی هستند؟ - آیا تجربه‌های شخصی هر فرد می‌تواند برای خودش معتبر باشد؟
(۴) کدام نیازهای آدمی، از جمله نیازهای حقیقی او هستند؟ - آیا دستاوردهای علمی گذشتگان، به کلی غیرقابل استفاده است؟ - آیا موجودات همگی دارای هدفی واحد هستند؟

- ۲۰۲- هر یک از جملات زیر، به ترتیب با کدام دیدگاه در مورد تعامل جهان‌های ذهنی، فرهنگی و تکوینی در ارتباط است؟
- اگر فردی در یک جهان با فرهنگ سکولار زندگی کند، طبیعتاً ذهن او نیز سکولار خواهد شد و اعتقادی به جهان غیرمادی نخواهد داشت.
- هر فرد باید تلاش کند تا جامعهٔ بهتری را بسازد، چرا که هر فردی آزاد است و وظیفه دارد در صورت خطای جامعه، برای بهبود و اصلاح آن تلاش کند.
- این‌که برخی از افراد باتقوا می‌شوند و بعضی افراد تمایل بیشتری به فساد دارند، به دلیل وجود یا فقدان یک بخش خاصی در مغز آن‌هاست.
- اگر جامعه‌ای برنامهٔ خوبی برای کسب ثروت داشته باشد، می‌تواند منابع نامحدودی از جنگل‌ها، معادن، ذخایر زیرزمینی و ... را استفاده کند.
(۱) دیدگاه اول - دیدگاه سوم - دیدگاه دوم - دیدگاه اول
(۲) دیدگاه دوم - دیدگاه سوم - دیدگاه اول - دیدگاه دوم
(۳) دیدگاه سوم - دیدگاه دوم - دیدگاه سوم - دیدگاه اول
(۴) دیدگاه دوم - دیدگاه اول - دیدگاه اول - دیدگاه سوم

۲۰۳- کدامیک از جملات زیر، بیان‌کنندهٔ نظر متفکران مسلمان پیرامون جهان تکوینی است؟

- (الف) در نگاه آن‌ها چهار جهان وجود دارد.
(ب) جهان تکوینی را به دو جهان طبیعت و فوق طبیعت تقسیم می‌کنند.
(ج) جهان طبیعت بخشی از جهان تکوینی است.
(د) جهان تکوینی را به طبیعت محدود می‌کنند.
(ه) از وجود سه جهان سخن می‌گویند.
(و) جهان تکوینی را به جهان طبیعت محدود نمی‌دانند.
(ز) طبیعت در مقابل جهان انسانی قرار دارد.

- (۱) الف - د - ه - و
(۲) ب - ج - و - ز
(۳) ج - ب - د - الف
(۴) الف - ب - ج - و

- ۲۰۴- به ترتیب، کدام گزینه در ارتباط با گونهٔ نخست و گونهٔ دوم فرهنگ‌هایی که قابلیت جهانی شدن را دارند، نادرست و درست است؟
(۱) آرمان‌ها و ارزش‌های سرمایه‌داری، نژاد خاصی را مورد توجه قرار می‌دهد و با رویکرد دنیوی خود دیگران را در خدمت به آن نژاد به کار می‌گیرد. - دیگر اقوام، جوامع و گروه‌ها را به ضعف و ناتوانی می‌کشاند.
(۲) چنین فرهنگ‌هایی با عبور از مرزهای جغرافیایی خود، جهان را به دو منطقهٔ مرکزی و منطقهٔ پیرامونی تقسیم می‌کنند. - فرهنگی است که عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای آن متعلق به قوم، منطقه یا گروه خاصی نیست.
(۳) فرهنگی است که عقاید، ارزش‌ها یا هنجارهای آن متعلق به قوم، منطقه یا گروه خاصی نیست و نگاه سلطه‌جویانه دارد. - سعادت همهٔ انسان‌ها را دنبال می‌کند و از عقاید و آرمان‌های مشترک انسانی سخن می‌گوید.
(۴) فرهنگی که عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای آن مطابق نیازهای فطری است. - فرهنگ صهیونیسم و فرهنگ سرمایه‌داری دو نمونه از این گونه‌اند.

۲۰۵- به ترتیب، هر یک از موارد زیر به کدام ویژگی فرهنگ مطلوب جهانی اشاره دارد؟

- (الف) جلوگیری از قطبی شدن جهان
(ب) فراهم آوردن زمینهٔ گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول
(ج) پاسخ به پرسش‌های بنیادین بشر دربارهٔ انسان و جهان
(د) پیش‌گیری از تفرقه بین جوامع
(۱) عدالت - تعهد و مسئولیت - عقلانیت - عدالت
(۲) آزادی - عدالت - معنویت - تعهد و مسئولیت
(۳) عدالت - آزادی - عقلانیت - عدالت
(۴) آزادی - تعهد و مسئولیت - معنویت - تعهد و مسئولیت

۲۰۶- به ترتیب، صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را مشخص کنید.

(الف) فارابی، جامعه‌ای را که عقاید و ارزش‌های آن حق باشد، اما هنجارها و رفتارهای آن موافق با حق نباشد، مدینه فاسقه می‌نامد.

(ب) ناتوانی در دفاع از حقانیت ارزش‌های خود، پیامد چشم‌پوشی فرهنگ از نیازهای ابدی و معنوی انسان است.

(ج) فرهنگ‌های جبرگرا و غیر مسئول، زمینه نفوذ سلطه‌گران را فراهم می‌کنند.

(د) پذیرش شباهت‌ها در فرهنگ جهانی، از صلح جهانی در برابر جنگ و خشونت محافظت می‌کند و انگیزه شناخت متقابل جوامع را فراهم می‌آورد.

(۱) ص - غ - ص - غ (۲) ص - غ - غ - غ (۳) غ - غ - ص - غ (۴) ص - ص - ص - ص - غ

۲۰۷- جاهای خالی جدول زیر به ترتیب با کدام گزینه کامل می‌شود؟

امپریالیسم فرهنگی	«ج»	استعمار فرانکو	«الف»
«د»	اشغال نظامی جوامع ضعیف	«ب»	اشغال یک سرزمین خارجی با توسل به قدرت نظامی و سیاسی

(۱) استعمار - استفاده از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره - امپریالیسم - استفاده از ابزارهای نظامی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی

(۲) استعمار قدیم - استعمارگران و مجریان پنهان - امپریالیسم سیاسی - از بین رفتن مقاومت فرهنگی منطقه تحت تصرف اقتصادی یا نظامی

(۳) استعمار نو - کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر - استعمار - پذیرش برتری فرهنگی جامعه مسلط

(۴) امپریالیسم سیاسی - استعمارگران پنهان و مجریان آشکار - استعمار قدیم - استفاده از رسانه‌ها و فناوری اطلاعات

۲۰۸- کدام یک از عبارات‌های زیر در مورد استعمار قدیم، صحیح است؟

(الف) از کودتای نظامی استفاده می‌کند.

(ب) از قرن پانزدهم، توسط اروپاییان آغاز شد و در قرن نوزدهم به اوج خود رسید.

(ج) نوعی جهان‌گشایی و امپراتوری است.

(د) استعمار اروپایی در قرن ۱۹، بزرگترین برده‌داری تاریخ بشریت را برپا کرد.

(۱) ب و ج (۲) الف و ب (۳) ب و د (۴) الف و د

۲۰۹- در کدام گزینه، همه موارد درباره ابزارهای استعمار نو برای کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر صحیح است؟

(۱) استفاده از رسانه‌ها و ابزارهای فناوری اطلاعات - اتکا به قدرت سیاسی و نظامی خود - استفاده از نهادها و سازمان‌های اقتصادی و سیاسی بین‌المللی

(۲) استفاده از مجریان بومی - استفاده از رسانه‌ها و ابزارهای فرهنگی - اتکا به قدرت اقتصادی خود

(۳) اتکا به قدرت نظامی خود - اقدام از طریق دولت‌های دست‌نشانده - هدف قرار دادن هویت فرهنگی دیگر کشورها

(۴) اتکا به قدرت اقتصادی خود - استفاده از نهادها و سازمان‌های اقتصادی و سیاسی بین‌المللی - اقدام از طریق دولت‌های دست‌نشانده

۲۱۰- کدام گزینه در مورد ویژگی‌های جامعه تغلب و مردم آن، نادرست است؟

(۱) همکاری مردم با یکدیگر برای غلبه یافتن بر سایر ملت‌ها - خوار و مقهور کردن دیگران - تصور برتری خود نسبت به دیگران

(۲) علاقه به چیره شدن بر یکایک مردم جامعه خود - خوار و مقهور کردن دیگران - شیفتگی مردم برای غلبه بر اقوام دیگر

(۳) خودداری از چیرگی بر مردم جامعه خود - تصور توانایی دیگران در دستیابی به موقعیت آنان - بی‌ارزش ندانستن مردم جوامع دیگر

(۴) مالک نبودن ملت مقهور بر جان و مال خود - خوار شمردن مردم جوامع دیگر - طلب ستایش دیگران

فلسفه دوازدهم

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

خدا در فلسفه - قسمت دوم
صفحه‌های (۳۴ تا ۵۱)

- ۲۱۱- اگر کسی به این گزاره معتقد باشد که «اگر هر چیزی باید علتی داشته باشد، پس خدا نیز نیازمند علت است.» کدام مقدمه فارابی را بیشتر درک نکرده است؟
- (۱) امتناع تسلسل علل
(۲) ختم سلسله علل به علت نامعلول
(۳) معلول بودن اشیای جهان
(۴) نیاز معلول به علت
- ۲۱۲- در کدام گزینه سخن درستی درباره برهان وجوب و امکان بیان شده است؟
- (۱) بر فهم امکان ذاتی، ابتناء ندارد.
(۲) مبتنی بر تناهی موجودات عالم نیست.
(۳) این نام را ابن‌سینا بر آن نهاده است.
(۴) امتناع تسلسل علل غیر متناهی از مقدمات آن است.
- ۲۱۳- کدام گزینه با توجه به برهان‌های اقامه‌شده بر اثبات وجود خدا توسط فارابی، ابن‌سینا و ملاصدرا درست نیست؟
- (۱) برهان فارابی متوقف بر تقدم علت بر معلول است.
(۲) تساوی ممکنات نسبت به عدم و وجود از آثار برهان ابن‌سینا نیست.
(۳) فهم استدلال ملاصدرا مقدم بر فهم امکان فقری است.
(۴) تفاوت ملاصدرا با ابن‌سینا در تعیین منشأ نیازمندی موجودات است.
- ۲۱۴- کدام گزینه بیانی متفاوت ولی منطبق با یکی از مقدمات برهان فارابی بر اثبات وجود خدا است؟
- (۱) علت تامه از لحاظ زمانی نسبت به معلول خود تقدم دارد.
(۲) موجودات جهان نیازمند به علت نخستین یا علت‌العلل هستند.
(۳) هر چیزی علتی دارد که به او وجوب و سپس وجود می‌دهد.
(۴) در جهان پیرامون ما، اشیایی واجب‌الوجود بالغیر هستند.
- ۲۱۵- کدام عبارت را می‌توان به برهان «وسط و طرف» منسوب کرد؟
- (۱) درست به مانند برهان فارابی، متکی بر ابطال تسلسل است.
(۲) در این برهان ملاک و مناط نیاز معلول به علت، امکان است.
(۳) نیازمندی موجودات به واجب بالذات، مشروط به نامتناهی بودن آنها شده است.
(۴) مقدمه دوم استدلال فارابی را به هیچ وجه در این برهان نمی‌توان دید.
- ۲۱۶- طبق بیان ملاصدرا نیاز و وابستگی به غیر کدام جنبه موجودات را فراگرفته است و فرض موجودات فقیر مستلزم چه چیزی است؟
- (۱) وجود - فرض موجودی غیروابسته و غنی
(۲) وجود - فرض موجودی وابسته و نیازمند
(۳) ماهیت - فرض موجودی وابسته و نیازمند
(۴) ماهیت - فرض موجودی غیروابسته و غنی
- ۲۱۷- با توجه به براهین فلاسفه مسلمان در اثبات وجود خدا کدام گزینه نادرست است؟
- (۱) در پرتو برهان ملاصدرا خداوند هم علت محدثه موجودات است و هم علت مبقیه.
(۲) فارابی و ابن‌سینا برخلاف ملاصدرا برهان خود را با نظر به موجودات جهان شروع می‌کنند.
(۳) مسیر هر دو برهان ارائه‌شده از جانب فارابی و ابن‌سینا، از معلول به علت است.
(۴) چنانچه تسلسل علل نامتناهی امکان‌پذیر باشد، برهان فارابی مخدوش می‌شود.
- ۲۱۸- کدام گزینه نمی‌تواند به رابطه عشق و جهان از نظر ابن‌سینا اشاره داشته باشد؟
- (۱) طبایع جز کشش کاری ندانند
(۲) حکیمان این کشش را عشق خوانند
(۳) جهان بی عشق سامانی ندارد
(۴) فلک بی میل دورانی ندارد
(۵) عاقلان نقطه پرگار وجودند ولی
(۶) عشق داند که در این دایره سرگرداند
(۷) عشق بشکافد فلک را صد شکاف
(۸) عشق لرزاند زمین را از گزاف
- ۲۱۹- کدام عبارت درباره بحث‌های معناداری و اثبات وجود خدا نزد فلاسفه مسلمان نادرست است؟
- (۱) معناداری از فواید و لوازم اعتقاد به خدا و فرع بر اثبات وجود خدا است.
(۲) نشان دادن منشأ گرایش‌های متعالی انسان در گرو اثبات وجود خدا است.
(۳) پس از افول برهان‌های خدانشناسی، بحث معناداری را مطرح کرده‌اند.
(۴) پذیرش معناداری مستلزم این است که خدا را غایت و مطلوب هستی بدانیم.
- ۲۲۰- کدام تمثیل برای بیان برهان فارابی مبنی بر اثبات وجود خداوند، مناسب‌تر است؟
- (۱) مدیر یک شرکت، پرداخت وام را در صورت تأمین اعتبار و تأمین اعتبار را به شرط تصویب مجلس ممکن می‌داند.
(۲) کسی که می‌خواهد روی کاغذ مطلبی بنویسد، علاوه بر قلم، کاغذ، مرکب و سایر عوامل، به اراده نیز نیازمند است.
(۳) در دو کفه ترازو که در حالت استوا قرار دارد، سنگینی یک کفه نسبت به دیگری، نیازمند عاملی بیرونی است.
(۴) فردی که دو لیوان یکسان آب در مقابلش قرار دارد، برای ترجیح یکی از دو لیوان بر دیگری، نیازمند علت است.

احکام قضایا
صفحه‌های ۶۲ تا ۷۱

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

منطق

۲۲۱- کدام گزینه در مورد دو قضیه متداخل درست است؟

- (۱) اجتماع و ارتفاع دو قضیه محال است.
(۲) اجتماع و ارتفاع دو قضیه ممکن است.
(۳) اجتماع ممکن ولی ارتفاع محال است.
(۴) ارتفاع ممکن ولی اجتماع محال است.

۲۲۲- نقیض عکس قضیه «هر الف ب است» با متداخل متناقض آن، چه رابطه‌ای دارد؟

- (۱) تناقض (۲) عکس مستوی (۳) تداخل (۴) تضاد

۲۲۳- در چه صورتی نمی‌توان از یک قضیه موجبه جزئی، عکس مستوی صادق به‌دست آورد؟

- (۱) اگر رابطه موضوع و محمول آن قضیه تباین باشد.
(۲) اگر رابطه موضوع و محمول آن قضیه تساوی باشد.
(۳) اگر رابطه موضوع و محمول آن قضیه عموم و خصوص مطلق باشد.
(۴) اگر رابطه موضوع و محمول آن قضیه عموم و خصوص من‌وجه باشد.

۲۲۴- اگر از قضیه «برخی از ثروتمندان متکبر نیستند»، نتیجه بگیریم که «برخی از متکبران ثروتمند نیستند»، کدام عبارت درست است؟

- (۱) استدلال ما دوری است.
(۲) دچار قیاس نامعتبر شده‌ایم.
(۳) دچار ایهام انعکاس شده‌ایم.
(۴) با توجه به واقعیت، استدلالی معتبر انجام داده‌ایم.

۲۲۵- می‌دانیم که قضیه سالبه جزئیه عکس لازم‌الصدق ندارد، اگر بخواهیم از یک قضیه سالبه جزئیه، عکس مستوی صادق به‌دست آوریم، در این صورت کدام

گزینه را باید موضوع و محمول قضیه قرار دهیم؟

- (۱) جسم - سفید (۲) حیوان - حساس (۳) علت - معلول (۴) انسان - شاعر

۲۲۶- اگر اصل قضیه‌ای، کلی و صادق باشد، صدق و کذب متداخل، متناقض و متضاد آن به‌ترتیب، چگونه خواهد بود؟

- (۱) کاذب - کاذب - صادق (۲) صادق - کاذب - صادق (۳) صادق - کاذب - کاذب (۴) کاذب - صادق - کاذب

۲۲۷- اگر متداخل قضیه‌ای «بعضی الف ب نیست»، باشد، رابطه اصل آن با کدام قضیه تناقض خواهد بود؟

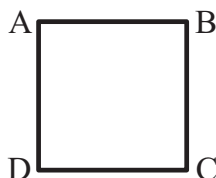
- (۱) هر الف ب است. (۲) بعضی الف ب است. (۳) بعضی ب الف نیست. (۴) هیچ الف ب نیست.

۲۲۸- اگر مربع روبه‌رو مربع تقابل باشد، امکان موارد زیر را به‌ترتیب بررسی کرده و پاسخ درست را انتخاب کنید؟

- جمع میان A و B در کذب

- جمع میان A و C در کذب

- تشخیص صدق یا کذب A، در صورت کذب D

- (۱) امکان‌پذیر - غیرممکن - غیرممکن (۲) غیرممکن - غیرممکن - امکان‌پذیر

- (۳) غیرممکن - امکان‌پذیر - امکان‌پذیر (۴) امکان‌پذیر - غیرممکن - امکان‌پذیر

۲۲۹- کدام گزینه درباره قضیه سالبه جزئیه صحیح است؟

- (۱) می‌توان از لحاظ صورت و قالب، یک قانون کلی برای عکس مستوی آن ذکر کرد.
(۲) در تمام موارد اگر از آن عکس بگیریم دچار مغالطه استثنای قابل چشم‌پوشی شده‌ایم.
(۳) چنانچه از لحاظ محتوایی صادق باشد، متداخل آن نیز قطعاً صادق خواهد بود.
(۴) ممکن است در مثالی خاص بتوان عکس مستوی صادق برای آن بیان کرد.

۲۳۰- چنانچه قضیه «بعضی الف ب است»، کاذب باشد، به‌ترتیب صدق یا کذب قضایای «هیچ ب الف نیست» و «بعضی الف ب نیست» چگونه است؟

- (۱) صادق - صادق (۲) کاذب - صادق

- (۳) صادق - کاذب (۴) کاذب - کاذب

امکان شناخت
صفحه‌های ۴۳ ۴۲ ۴۱

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه یازدهم

۲۳۱- در کدام گزینه تعداد موارد محسوس بیشتر از سایر گزینه‌ها است؟

- (۱) امواج صوتی، الکترون، روح
(۲) روح، اشعه نور، فرشتگان
(۳) الکترون، سلول‌ها، اشعه نور
(۴) روح، عالم برزخ، فرشتگان

۲۳۲- پرسش زیر بیشتر با کدام گزینه مرتبط است؟

«آیا افراد می‌توانند اشیاء و موجودات را همان‌گونه که هستند، بشناسند؟»

- (۱) ارزش شناخت
(۲) چپستی شناخت
(۳) قلمرو شناخت
(۴) امکان شناخت

۲۳۳- اگر فیلسوفی ذهن انسان را به مانند لوح سفیدی بداند که پس از تولد، آگاهی‌ها در آن نگاشته می‌شود؛ به کدام ویژگی معرفت‌شناختی، بیشتر گرایش دارد؟

- (۱) راهیابی خطا در معرفت انسان
(۲) محدود بودن معرفت انسان
(۳) تدریجی بودن معرفت انسان
(۴) توانایی انسان بر معرفت

۲۳۴- کوشش برای تعریف مفهومی شناخت ناشی از ... است.

- (۱) اعتقاد به عدم بداهت امکان معرفت
(۲) اعتقاد به عدم بداهت معنایی معرفت
(۳) اعتقاد به عدم محدودیت معرفت انسان
(۴) اعتقاد به عدم شکاکیت مطلق

۲۳۵- «کودک خردسالی که هنوز زبان باز نکرده در آغوش پدرش بود و عروسک کوچکی در دست داشت. عروسک از دستش به زیر میز افتاد. کودک سرش را کمی خم کرد تا زیر میز را ببیند. پدرش دست به زیر میز می‌برد و پس از گشتن مختصری، عروسک را از زیر میز بیرون می‌آورد و به دستش می‌دهد.» با توجه به کار این کودک و پدرش، کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) این کودک معنای معرفت را نمی‌داند.
(۲) این کودک معرفت را ممکن می‌داند.
(۳) پدر این کودک هم نظر با گرگیاس نیست.
(۴) پدر این کودک معرفت را ناممکن نمی‌داند.

۲۳۶- کدام گزینه درباره امکان معرفت نادرست است؟

- (۱) شک در حدود شناخت آدمی طبیعی است.
(۲) امکان معرفت ملازمه دارد با درست بودن تمامی شناخت‌های بشر.
(۳) انجام کارهای روزمره نشانه بداهت امکان معرفت است.
(۴) شک در ادراکات انسان نوعی علم محسوب می‌شود.

۲۳۷- کدام عبارت درست است؟

- (۱) گستردگی شناخت و فهم ما از جهان، نشان می‌دهد که توانایی شناخت ما حدی ندارد.
(۲) کسی که توانایی شناخت برخی امور را مطلقاً منتفی بداند، امکان شناخت را منکر است.
(۳) با پیشرفت‌های حیرت‌آور بشر در سده‌های اخیر، همه دانش‌های گذشته زیر سؤال رفته‌اند.
(۴) کسی که اعتقاد به غیرقابل شناخت بودن حقیقت دارد، ناخواسته به شناختی از یک حقیقت نائل شده است.

۲۳۸- کدام گزینه با بداهت امکان شناخت ناسازگار است؟

- (۱) شکاکیت نسبی امکان وقوع دارد.
(۲) بررسی تطابق علم ما و خارج مقدر نیست.
(۳) احاطه علمی بر همه جوانب وجودی انسان ممکن نیست.
(۴) معرفت تنها به محسوسات تعلق می‌گیرد.

۲۳۹- پیشرفت و تحولات دائمی علمی نشان‌دهنده چیست؟

- (۱) قطعیت شناخت
(۲) ارزش شناخت
(۳) امکان شناخت
(۴) نسبت شناخت

۲۴۰- در دو عبارت کدام گزینه طریق توسعه علم، یکسان نیست؟

- (۱) کشف سیاره پروکسیمای در سال ۲۰۱۶ - کشف پنی‌سیلین توسط الکساندر فلمینگ
(۲) کشف خطای فیزیکدانان قرن نوزدهم در تخمین عمر کره زمین - آگاهی از اشتباه آلبرت اینشتین در معادله نظریه نسبیت عام
(۳) کشف تأثیر اندک استفاده از دستکش در پیشگیری از ابتلا به کرونا - کشف دو غده بزاقی جدید پشت بینی انسان
(۴) کشف اشعه ایکس توسط ویلهلم رونتگن - کشف گونه‌ای از کوسه‌های کوچک در خلیج مکزیک

روان‌شناسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

تفکر (۱) حل مسئله
صفحه‌های ۲ || ۳ || ۴

۲۴۱- در کدام‌یک از مراحل حل مسئله، بهتر است دیگران نقش راهنما داشته باشند و این مرحله، چندمین گام حل مسئله است؟

- (۱) ارزیابی راه‌حل - مرحله اول
(۲) به‌کارگیری راه‌حل مناسب - مرحله دوم
(۳) ارزیابی راه‌حل - مرحله سوم
(۴) تشخیص مسئله - مرحله اول

۲۴۲- در عبارت زیر به کدام روش حل مسئله اشاره شده است؟

«تظر به‌پردازان اقتصادی دولت با ابداع طرحی پیچیده برای نظام پولی کشور راه‌حلی برای کاهش نرخ تورم بیان کرده‌اند که در صورت اجرای درست و دقیق هیچ خطایی به آن راه ندارد و به‌طور قطع کاهش تورم را به همراه خواهد داشت.»

- (۱) تحلیلی
(۲) مهندسی معکوس
(۳) شروع از آخر
(۴) بارش مغزی

۲۴۳- کدام مورد از مسائل «خوب تعریف‌شده» است؟

- (۱) علل تحولات بازار بورس اوراق بهادار
(۲) راه‌های موفقیت در آزمون سراسری
(۳) نحوه افزایش استاندارد بنزین مصرفی شهری
(۴) احترام به آزادی اندیشه و تنوع دیدگاه‌ها

۲۴۴- «آقای طارمی به تازگی با همسر خود به مشکل برخورد کرده است. او با وجود سه‌بار شرکت در امتحان رانندگی رد شده و با وجود تلاش بسیار برای انجام

کامل وظایف کاری خود وقت کم می‌آورد و بارها به علت ناتمامی پروژه‌هایش مؤاخذه شده و به شدت وضعیت عاطفی ناخوشایندی دارد.» احساس

شکست آقای طارمی به چه علتی است و بروز کدام پیامد در مورد او محتمل‌تر است؟

سایت کنکور
Konkur.in

- (۱) وجود مشکلات عاطفی جدی - ابراز رضایت از حضور در جمع
(۲) جهل نسبت به مهارت‌های حل مسئله - داشتن عاطفه مثبت به دیگران
(۳) ناتوانی عمده در تصمیم‌گیری - متوسل شدن به روش‌های تهاجمی
(۴) ناآگاهی به فنون حل مسئله - به‌کارگیری روش‌های نادرست مقابله‌ای

۲۴۵- در مورد پیامدهای ناتوانی در حل مسئله کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) تنها دلیل احساس عاطفی مثبت‌تر نسبت به دیگران، دانش و تجربه بیشتر در حل مسئله است.
(۲) فشار روانی را هم می‌توان نوعی از ناکامی دانست که در اثر ناتوانی در حل مسئله ایجاد می‌شود.
(۳) افرادی که مدام در حالت فشار روانی هستند، پرخاشگری را تنها راه‌حل مشکلاتشان می‌دانند.
(۴) وضعیت عاطفی ناشی از ناتوانی در حل مسئله، یکی از دلایل بروز پرخاشگری است.

۲۴۶- نتیجه حاصل از فرض زیر کدام است؟

«محسن در حل سؤالات ریاضی خود جدیت کافی ندارد و خود را درگیر حل سؤالات نمی‌کند.»

- (۱) احتمال انتخاب راه حل بهتر، کم است.
 (۲) به طور کلی احساس مسئله نمی‌کند.
 (۳) درک او از مسئله ناقص خواهد بود.
 (۴) موانع احتمالی را نمی‌تواند شناسایی کند.

۲۴۷- چگونه «اثر نهفتگی» بر حل مسئله توسط فرد تأثیر می‌گذارد؟

- (۱) استفاده از تجربه گذشته همراه با بازبینی و نقد مسئله
 (۲) تغییر نگاه فرد و تغییر بازنمایی مسئله
 (۳) فراموش شدن و از بین رفتن عوامل مانع حل مسئله
 (۴) استفاده بهینه از اطلاعات حافظه

۲۴۸- عبارت زیر به کدام مفهوم نزدیک‌تر است؟

«یک روان‌درمانگر در اتاق درمان، با مقاومت بیمار در برابر صحبت کردن در مورد موضوعی خاص، مواجه می‌شود و تلاش‌هایش مبنی بر راهبردهای موجود نیز برای خاموش کردن این مقاومت بی‌اثر بود، اما پس از مدتی از خود پرسید: بیمار در حال انتقال چه چیزی به من است و او در من چه چیزی می‌بیند که باعث می‌شود از صحبت اجتناب کند؟ با این پرسش جدید، وی توانست راهبردی جدید کشف کند.»

- (۱) دانشمندانی چون ابن‌سینا نیز علاوه بر الطاف الهی از این روش بهره می‌برده‌اند.
 (۲) فرد با تغییر نگاه خود و بازنمایی مسئله از بن بست خارج شده است.
 (۳) این سؤال، به پدیده انتقال در حل مسئله اشاره دارد.
 (۴) بازنمایی مسئله ثابت مانده اما نگرش فرد تغییر کرده و توانسته مسئله را حل کند.

۲۴۹- تصور کنید راننده‌ای در جاده در حال حرکت است و ناگهان صدای ناهنجاری از موتور ماشین می‌شنود. کدام روش برای حل این مشکل روشی

تحلیلی نیست؟

- (۱) با امداد خودروی منطقه تماس بگیرد و منتظر باشد تا بیایند و مشکل را حل کنند.
 (۲) چون از داخل ماشین صدا را خوب نمی‌شنود، برود و موتور را از نزدیک بررسی کند.
 (۳) در همان حوالی دنبال کسی بگردد که متخصص باشد و ماشین را نزد او ببرد.
 (۴) با یک مرکز تعمیرکار آنلاین تماس بگیرد و دستورات آن‌ها را مو به مو اجرا کند.

۲۵۰- کدام یک از موارد زیر دارای اعتبار بیشتر و قواعد مشخص‌تری است؟

- (۱) فردی قرار است یک متن آلمانی را به زبان فارسی ترجمه کند و برای این کار، متن را به شش قسمت تقسیم می‌کند و هر قسمت را در یک روز ترجمه می‌کند.
 (۲) شخصی برای تصمیم‌گیری در خصوص برگزاری یک برنامه تفریحی، از اعضای گروه می‌خواهد تا نظراتشان را اعلام کنند و سپس طبق معیارهایی، نظرات نامناسب را حذف می‌کند.
 (۳) شخصی برای ساخت یک ماشین اسباب‌بازی، قطعات آن را از هم جدا کرده، هر یک را بررسی می‌کند و هر قطعه را جداگانه ساخته و سپس ماشین را سرهم‌بندی می‌کند.
 (۴) شخصی می‌خواهد برای خرید برخی لوازم خاص به شهری دیگر سفر کند. بدین منظور، نخست به نقشه نگاه می‌کند تا بهترین راه را پیدا کند، اخبار ترافیک و آب و هوا را دنبال می‌کند تا در بهترین زمان ممکن سفرش را آغاز کند.

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۳ دی ۱۴۰۰

سایت کنکور

Konkur.in

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام داری‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس	عمومی
سیدعلیرضا احمدی، محسن اصغری، حسین پرهیزکار، هامون سبطی، محسن فدایی، کاظم کاظمی، الهام محمدی، مرتضی منشاری، نرگس موسوی	فارسی	
روح‌اله اصغری، محمد جهان‌بین، اسماعیل علی‌پور، کاظم غلامی، علی محسن‌زاده، سیدمحمدعلی مرتضوی، الهه مسیح‌خواه	عربی زبان قرآن	
محبوبه ابتسام، امین اسدیان‌پور، محسن بیاتی، محمد رضایی‌نقا، فردین سماقی، عباس سیدشبیستری، مجید فرهنگیان، مرتضی محسنی کبیر، فیروز نژادنجف، سیداحسان هندی	دین و زندگی	
رحمت‌اله استیری، سپهر برومندپور، تیمور رحمتی کله‌سرای، حسن روحی، علی شکوهی، عقیل محمدی‌روشن، محدثه مرآتی	زبان انگلیسی	

نام طراحان	نام درس	اختصاصی
محمد بحیرایی، محمدابراهیم توننده‌جانی، امیر زراندوز، علی شهرابی، علیرضا عبدی، حامد نصیری	ریاضی و آمار	
نسرین جعفری، فاطمه حیاتی، سارا شریفی، فاطمه فهیمیان	اقتصاد	
سیدعلیرضا احمدی، محسن اصغری، پوریا حسین‌پور، فرهاد علی‌نژاد، مجتبی فرهادی، رضا نوروزیگی	علوم و فنون ادبی	
منتخب از سؤال‌های کتاب آبی پیمان‌های علوم و فنون ادبی جامع کنکور انسانی - پایهٔ دهم، یازدهم و دوازدهم	علوم و فنون ادبی - سؤال‌های «آشنا»	
ابراهیم احمدی، عمار تاج‌بخش، سیدامیررضا سجادی، محمدرضا سوری، محمدعلی کاظمی نصرآبادی، سیدمحمدعلی مرتضوی	عربی زبان قرآن	
علیرضا رضایی، علی محمد کریمی، جواد میریلوکی، میلاد هوشیار	تاریخ	
علیرضا رضایی، فاطمه سخایی، محمدرضا محمودی‌ها	جغرافیا	
آریتا بیدی، مبیناسادات تاجیک، علیرضا حیدری، الهام رضایی، فاطمه صفری	جامعه‌شناسی	
مجید پیرحسینلو، الهه فاضلی، فرهاد قاسمی‌نژاد، کیمیا طهماسبی	منطق و فلسفه	
حمیدرضا توکلی، کوثر دستورانی، مهدی جاهدی، مهسا عفتی، فرهاد علی‌نژاد	روان‌شناسی	

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار
فارسی	الهام محمدی	سیدعلیرضا احمدی	محمدحسین اسلامی، محسن اصغری، کاظم کاظمی
عربی زبان قرآن	نوید امساک	نوید امساک	درویشعلی ابراهیمی، اسماعیل علی‌پور
دین و زندگی	امین اسدیان‌پور، سیداحسان هندی	محمد رضایی‌نقا	زهره رشوندی، فاطمه صفری، سکینه گلشنی
معارف اقلیت	دبورا حاتانیان	دبورا حاتانیان	معصومه شاعری
زبان انگلیسی	محدثه مرآتی	محدثه مرآتی	سعید آقچه‌لو، رحمت‌اله استیری، فاطمه نقدی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ایمان چینی‌فروشان، مهدی ملارمضانی، علی ارجمند، سحر محمدی
اقتصاد	فاطمه فهیمیان	سارا شریفی	فاطمه صفری
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	پوریا حسین‌پور، محمد نورانی، رضا نوروزیگی
عربی زبان قرآن	سیدمحمدعلی مرتضوی	سیدمحمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی
تاریخ	میلاد هوشیار	میلاد هوشیار	زهره دامیار
جغرافیا	محمدرضا محمودی‌ها	محمدرضا محمودی‌ها	زهره دامیار
جامعه‌شناسی	ارغوان عبدالملکی	ارغوان عبدالملکی	فاطمه صفری، محمدابراهیم مازنی
منطق و فلسفه	کیمیا طهماسبی	کیمیا طهماسبی	فرهاد علی‌نژاد، امیرکیا باقری
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی‌نژاد، محمدابراهیم مازنی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سیدمحمدعلی مرتضوی (اختصاصی)، الهام محمدی (عمومی)
مسئول دفترچه	زهره دامیار (اختصاصی)، معصومه شاعری (عمومی)
گروه مستندسازی	مدیر: مازیار شیروانی‌مقدم، مسئول دفترچه: زهره قموشی (اختصاصی)، فریا رثوفی (عمومی)
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی (اختصاصی)، زهره تاجیک (عمومی)
ناظر چاپ	سوران نعیمی

فارسی (۳)

۱- گزینه «۲»

(الهام ممدری)

در گزینه «۲»، «طاق» معنای «فرد و تک» دارد. «طاق افتادن»: به معنای «فرد بودن، ممتاز شدن» است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: طاق: سقف / از این دنیا که کوچ ضروری است (همه خواهند رفت) چه اهمیتی دارد که معاش و روزی کم یا زیاد باشد.

گزینه «۳»: طاق: گنبد، سقف / معنای بیت: روح من هرگاه که سنگ آهی بر گنبد سپهر نیلگون می‌افکند، در گلشن فرشتگان شوری به پا می‌کند.

گزینه «۴»: طاق ویران: سقف ساختمانی که ویران شده است.

(فارسی ۳، لغت، واژه‌نامه)

۲- گزینه «۲»

(مرتضی منشاری-ارزیل)

تداعی: یادآوری، به‌خاطر آوردن ← متضاد: بیت «ب»: فراموشی
کی: پادشاه ← متضاد: بیت «ج»: گدا

مستعجل: زودگذر، شتابنده ← متضاد: بیت «الف»: پایدار

(فارسی ۳، لغت، واژه‌نامه)

۳- گزینه «۳»

(مفسن اصغری)

غلط املایی و شکل درست آن:

غریب (بیگانه، دور از وطن) ← قریب (نزدیک و خویشاوند)

(فارسی ۳، املا، ترکیب)

۴- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا امیری)

بیت «ب»: «جناس تام»: «شیرین» اول در معنای شیرین بانوی ارمنی آمده است و «شیرین» دوم در معنای عزیز و دوست‌داشتنی است.

بیت «ج»: استعاره: «خونین‌دل شدن ارغوان و نسرين»

بیت «د»: با توجه به معنای بیت، زلف یار به مُشک تشبیه شده و از آن برتر دانسته شده است. به این نوع تشبیه که در آن مشبه بر مشبه‌برتری دارد، تشبیه مرجح یا تشبیه تفضیل گفته می‌شود و معمولاً مشبه آن یک ویژگی ظاهری مانند زلف، چهره، چشم و ... است که بر پدیده‌ای طبیعی مثل مشک، آفتاب، ترگس و ... به عنوان مشبه‌برتری می‌یابد.

بیت «الف»: حسن تعلیل: شاعر ادعا می‌کند در جایی که یار به ناز و عشوه راه می‌رود، پای سرو به گل مانده، از حرکت باز می‌ایستد.

(فارسی ۳، آرایه، ترکیب)

۵- گزینه «۱»

(نرگس موسوی-ساری)

معنای بیت: در هر کوی و محله‌ای فرشته‌رویی، گویی به چوگان می‌زند، تو چانه‌ای مانند گوی داری، از هر گیسوی خمیده نیز چوگانی بساز. (گیسو را بر چهره بیفشان)

تشبیه: ۱- پری‌رو: تشبیه درون واژه‌ای، ۲- گوی زنج: اضافه تشبیهی (چانه به گوی تشبیه شده است)، ۳- «بساز از زلف چوگانی»: زلف به چوگان تشبیه شده است، استعاره‌ها: «چوگان» در مصراع اول استعاره از «زلف» و «گوی» استعاره از «صورت» است.

(فارسی ۳، آرایه، ترکیب)

۶- گزینه «۱»

(مفسن اصغری)

بیت «ج»: یک جهان دل - یک چمن گل

بیت «ه»: هر قطره باران - صد دریا شراب

ممیز در سایر ابیات:

بیت «الف»: صد فرسنگ راه

بیت «ب»: یک دسته گل بی‌خار

در بیت «د»، ممیز به‌کار نرفته است.

(فارسی ۳، دستور، صفحه‌های ۶۵ و ۶۶)

۷- گزینه «۴»

(هامون سبطی)

روشن است که در گزینه «۴»، «پاکت» واحد شمارش برای «کهنه» نیست.

«پول» نیز وابسته «کهنه» نیست، بلکه «یک»، «کهنه» و «پول» هر سه وابسته‌های «پاکت» هستند.

یک پاکت کهنه پول

(فارسی ۳، دستور، صفحه‌های ۶۷ و ۶۸)

۸- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا امیری)

در عبارت صورت سؤال به «پایان‌ناپذیری آرزوها» اشاره شده است و این مفهوم در ابیات «ج، د» نیز دیده می‌شود.

بررسی سایر ابیات:

الف) شاعر در بیان ضعف جسمی خود زیاده‌روی کرده و ادعا می‌کند آن‌قدر ضعیف شده است که آرزو دارد خودش را ببیند!

ب) صرفاً بیاتگر طلب برآورده کردن آرزو است.

ج) آرزوهای انسان‌ها آن‌قدر زیاد است که حتی با مرگ، به پایان نمی‌رسد.

د) شاعر با استفاده از تمثیلی به بسیاری آرزوها و از بین رفتن امید و آرزو حتی پس از مرگ اشاره می‌کند.

ه) خاقانی به‌خاطر نیافتن هم‌نشین در دنیا، از گذر زمان گلایه می‌کند و در عین حال امید و انگیزه خود را از دست نمی‌دهد.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۶۱)

۹- گزینه «۴»

(مفسن خدایی - شیراز)

وجه اشتراک ابیات «۱»، «۲» و «۳» تأثیر عامل بیرونی در تکامل انسان است ولی مفهوم بیت گزینه «۴» تأثیر قدرتی درونی بر تکامل انسان است.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۶۲)

۱۰- گزینه «۱»

(هامون سبطی)

در حکایت صورت سؤال، نعمت، بلا و طاعت زمینه‌هایی هستند برای نزدیک شدن به خداوند: به شرطی که نعمت با شکر همراه شود، بلا با صبر و اطاعت و عبادت با اخلاص.

در بیت گزینه «۱» نیز صبر کردن بر بلا، موجب نزدیکی و قرب به خدا معرفی شده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: صبر و شکیبایی مایه رسیدن به آرزوهاست.

گزینه «۳»: زیبایی یار، صبر و قرار را از عاشق می‌رباید. (مرکب صبر را زین کردن نشانه و کنایه است از این که قرار است صبر خانه وجود شاعر را ترک کند)

گزینه «۴»: مایه گذاشتن از جسم در راه دین و شرع را سفارش می‌کند.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۶۹)

فارسی (۲)

۱۱- گزینه «۴»

(مسین پرهیزکار-سبزواری)

الف) نژند: خوار و زبون / ب) محجوب: مستور / ج) گران: سنگین و عظیم / د) صعب: سخت

(فارسی ۲، لغت، واژه نامه)

۱۲- گزینه «۲»

(هامون سبطی)

در ترکیب «اندک مایع حتام» دو اشتباه املائی رخ داده است و شکل درست آن «اندک مایه حطام» است.

(فارسی ۲، املا، ترکیبی)

۱۳- گزینه «۳»

(سید علیرضا امیری)

«خسرو و شیرین» منظومه مشهور نظامی گنجوی است و مثنوی «فرهاد و شیرین» از وحشی باقی است. همچنین تحفه الاحرار اثر جامی است. (نه سنایی)

(فارسی ۲، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۳۹)

۱۴- گزینه «۴»

(هامون سبطی)

با توجه به معنای بیت، روشن است که «زمرد»، استعاره از برگ‌های سبزرنگ است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: در این بیت هیچ مفهومی در پس «رواه» نیست و شاعر دلیل شکار شدن رواه را پوشش و پوست آن می‌داند.

گزینه «۲»: در مصراع نخست، «مردم» تنها در معنای مردمک پذیرفتنی است و معنای دوم آن (انسان‌ها) با کلمه «مردمان» تناسب دارد.

گزینه «۳»: دعا انسانی فرض نشده است که صاحب دست باشد و اضافه استعاری نیست. این ترکیب اضافه اقترانی است و نباید با اضافه استعاری اشتباه گرفته شود.

(فارسی ۲، آرایه، ترکیبی)

۱۵- گزینه «۴»

(کافظم کافظمی)

گزینه «۴»: جناس همسان ندارد؛ واژه «دوش» در هر دو مصراع به معنای «کتف و شانه» آمده است / مجاز: عالم ← مردم عالم

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: تشبیه: عشق آتش است - عشق باغ من است (تشبیه عشق به آتش و باغ) / ایهام تناسب: خلیل (۱- دوست مهربان و صادق (معنای مورد نظر)، ۲- لقب حضرت ابراهیم (که با آتش و باغ تناسب دارد).

گزینه «۲»: حسن تعلیل: شاعر دلیل خنجر کشیدن بیدها (نمایان بودن برگ‌های آن‌ها) را دشمنی با درختان سرو دانسته است. / تشخیص و استعاره: خنجر کشیدن بیدها

گزینه «۳»: نغمه حروف (واج‌آرایی): تکرار واج‌های «گ، ر» / حس آمیزی: رنگین دانستن گفت‌وگو

(فارسی ۲، آرایه، ترکیبی)

۱۶- گزینه «۳»

(مرتضی منشاری-ارزیل)

«خوانده شود» فعل مجهول است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «خسته» به معنای مجروح و «آهسته» مسند هستند.

گزینه «۲»: «جگرسوخته» مسند است.

گزینه «۴»: «شنیده» صفت جانشین اسم است و نقش مفعولی دارد. (سخنان شنیده را پنهان می‌کرد).

(فارسی ۲، دستور، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۱۷- گزینه «۱»

(مسن خرابی - شیراز)

«امشب» در بیت گزینه «۱»، نقش دستوری «قید» دارد ولی در ابیات گزینه‌های «۲»، «۳» و «۴» نقش دستوری «مسنند» دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: «وقت انفاس شکر بار (نهاد)، امشب (مسنند)، است (فعل اسنادی)

گزینه «۳»: «مجال صحبت بار (نهاد)، امشب (مسنند)، است (فعل اسنادی)

گزینه «۴»: «وقت ایثار (نهاد)، امشب (مسنند)، است (فعل اسنادی)

(فارسی ۲، دستور، صفحه ۳۱)

۱۸- گزینه «۲»

(کافظم کافظمی)

بیت «ب»: تضمن: گوهر (هر یک از سنگ‌های قیمتی)، الماس (سنگی گرانبها)

بیت «ج»: ترادف: باده و مدام: (شراب)

بیت «الف»: تضاد: اطلس (پارچه ابریشمی گرانبها و لطیف)، پلاس (پارچه خشن و کهنه)

بیت «د»: تناسب: ماه، آفتاب، ستاره، طالع

توجه: در بیت «ه» واژه‌های «گریه، نمی‌گیریم، گریان» هم‌خانواده هستند.

(فارسی ۲، دستور، صفحه ۱۱۴)

۱۹- گزینه «۳»

(مسن اصغری)

عبارت صورت سؤال در توصیف «سلطان محمود غزنوی» و جنگاوری اوست. در بیت گزینه «۳» نیز شاعر جنگاوری سلطان محمود را توصیف می‌کند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

بیت گزینه «۱»: در ستایش ممدوحی نامعلوم است و لیاقت و دانش و جهان‌دیدگی او بیان شده است.

در بیت گزینه‌های «۲» و «۴»: به ترتیب «سلطان مسعود غزنوی» و «ناصرالدین شاه» توصیف شده‌اند.

(فارسی ۲، مفهوم، صفحه ۱۸)

۲۰- گزینه «۴»

(مسن اصغری)

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه «۴»: ناکارآمدی عقل و تلاش آدمی در برابر توفیق الهی

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ترجیح جنون و عشق بر عقل و تدبیر

گزینه «۲»: ارزشمندی رای و تدبیر ممدوح و مخاطب

گزینه «۳»: توصیه به زاری و تضرع برای کسب توفیق

(فارسی ۲، مفهوم، صفحه ۱۰)

عربی، زبان قرآن (۲) و (۳)

۲۱- گزینه «۴»

(علی مفسن زاره)

«جادلهم»: ستیز کن، بحث کن، گفت و گو کن (رد گزینه ۳) / «أحسن»: نیکوتر، بهتر (رد گزینه ۱) / «رَبَّكَ»: پروردگارت، پروردگار تو (رد گزینه ۲) / «أَعْلَمُ»: داناتر، آگاهتر (رد گزینه ۳) / «مَنْ ضَلَّ»: آن که گمراه شده است، گمراه گردید (رد گزینه های ۲ و ۳) / «عَنْ سَبِيلِهِ»: از راهش، از راه او (رد گزینه ۱)

(ترجمه)

۲۲- گزینه «۱»

(اسماعیل علی پور)

«إِنْ»: قطعاً، همانا، بیگمان / «مَعَاقِبَةُ»: مجازات کردن، کیفر دادن (رد گزینه های ۲ و ۳) / «لِشَأْنِهِمْ»: دشنام دهنده، ناسزاگو / «بِالْوَسْمَةِ»: با سکوت، خاموشی / «قَتِيمٌ»: ارزشمند، گران بها / «لَا يُرِيضِي»: راضی نمی کند، خشنود نمی سازد (رد گزینه های ۲ و ۴) / «أَكْثَرُ مِنْهَا»: بیشتر از آن

(ترجمه)

۲۳- گزینه «۴»

(کاتظم غلامی)

«فِي آيَاتِ مِنَ الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ»: در آیاتی از قرآن کریم (رد گزینه های ۱ و ۳) ← حروف «فِي» یا «مِنْ» در ترجمه لحاظ نشده اند. / «لَقَدْ شَبَّهَ»: تشبیه شده است؛ فعل مجهول است (رد گزینه های ۲ و ۳) / «يَرْتَفِعُ»: بالا می رود (رد گزینه های ۱ و ۳) / «لِلْحَمِيرِ»: خران؛ جمع «حمار» است. (رد گزینه های ۱ و ۲)

(ترجمه)

۲۴- گزینه «۳»

(مهمر مهمان بزم - قاتنات)

«تَعَلَّمَ»: یادگیری (رد گزینه های ۱ و ۲) / «العلوم و الفنون النافعة»: دانش ها و هنرهای سودمند (رد گزینه ۲) / «يَقْدِمُ»: تقدیم می کند، پیشکش می کند (رد گزینه های ۱ و ۴) / «لَكَ»: به تو (رد گزینه ۴) / «حياة طيبة»: زندگی پاکیزه ای / «يَحْفَظُ عَليكَ»: از تو محافظت می کند (رد گزینه های ۱ و ۴) / «فِي الشَّدَائِدِ»: در سختی ها / «بِشَكْلِ أَحْسَنَ»: به گونه ای نیکوتر (رد گزینه های ۱ و ۴)

(ترجمه)

۲۵- گزینه «۲»

(الله مسیح فواه)

«إِنْ»: اگر (رد گزینه ۱) / «أَسْرَارُ»: رازها (رد گزینه ۴) / «لِفَضْحِهِمْ»: برای رسوا کردن آن ها؛ مصدر است نه فعل (رد گزینه ۱) / «فَسْتَرْتَكِبُ»: مرتکب خواهی شد (رد گزینه ۳) / «رَاقِبٌ مَا»: مراقب باش آنچه را (رد گزینه های ۳ و ۴).

(ترجمه)

۲۶- گزینه «۴»

(روح اله اسغری)

رد گزینه آخر دو اشتباه وجود دارد:
 (۱) «الحکیم» صفت «لقمان» است نه «تصائح»: اندرزهای لقمان حکیم
 (۲) «نَمُوذَجٌ» مفرد است نه جمع: نمونه

(ترجمه)

۲۷- گزینه «۲»

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: هر کس («أَلذَى»: کسی که) - هدیه می دهد («أهدى» فعل ماضی است و دلیلی برای ترجمه آن به صورت مضارع وجود ندارد) - مهم ترین («أَحْمٌ» به معنای «صمیمی ترین» است که هم خانواده واژه «حمیم» به معنای «صمیمی» محسوب می شود).

گزینه «۳»: ساکت کردنش («السکوت عنه» یعنی «ساکت ماندن در مقابلش») - پاداش نیک («خیر» در اینجا معنای تفضیلی دارد: «بهترین پاداش»)

گزینه «۴»: شخص حقیری را ... (ترجمه صحیح قسمت اول عبارت به این صورت است: «کسی را که به تو دشنام می دهد، حقیر رها کن ...»)

(ترجمه)

۲۸- گزینه «۲»

(اسماعیل علی پور)

«بهترین»: خیر، أحسن، أفضل / «برادرانم»: إخوتی، إخوانی (رد گزینه ۴) / «مردم را هدایت می کند»: یهدی الناس (رد سایر گزینه ها) / «هی کوشد»: یسعی، یجتهد / «بازدارندگان»: الناهین، النهاة (رد گزینه ۴) / «کارهای زشت»: المنکرات، الأعمال القبیحة (رد گزینه های ۱ و ۳)

(ترجمه)

ترجمه متن درک مطلب:

فرمانده لشکری برای مردی حکم به اعدام با شمشیر داد، پس پدرش نزد فرمانده رفت درحالی که برای بخشش وی التماس می کرد، فرمانده گفت در دو برگه خواهم نوشت، اولی اعدام شود و دومی اعدام نشود، و می گذاریم پسرست قبل از اجرای حکم برگه ای را انتخاب نماید، پس اگر مظلوم باشد، خداوند او را نجات می دهد، پس خارج شد درحالی که می دانست فرمانده از پسرش بدش می آید و به احتمال بیشتر در دو برگه خواهد نوشت اعدام شود.

مردم در روز موعود جمع شدند تا ببینند چه اتفاقی خواهد افتاد، هنگامی که مرد به میدان قصاص آمد، فرمانده درحالی که با پلیدی لبخند می زد، به او گفت: یکی را انتخاب کن! پس مرد یکی را انتخاب کرد و با لبخند گفت: این را انتخاب کردم! سپس اقدام به بلعیدن آن کرد بدون این که آن را بخواند! فرمانده خشمگین شد و گفت: چه کار کردی؟! پس مرد گفت: ای سرور من! برگه ای را انتخاب کردم و آن را خوردم، به برگه دیگر نگاه کن، آن برعکس است! پس فرمانده به برگه باقیمانده نگریست و بود: اعدام شود! با کمی فکر کردن، می توانیم کارهای بزرگی انجام دهیم، اما قبل از فکر کردن باید بدانیم که هر دردی،

دوایی دارد!

۲۹- گزینه «۲»

(سید مهمر علی مرتضوی)

در گزینه «۲» آمده است: «مرد محکوم به اعدام اقدام به خوردن دو برگه کرد!» که مطابق متن نادرست است.

ترجمه گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: فرزند در پایان داستان از اعدام نجات پیدا کرد! (درست)

گزینه «۳»: مرد می دانست که آن فرمانده در سخنش صادق نیست! (درست)

گزینه «۴»: مردم نظاره گر بودند هنگامی که مرد در میدان حاضر شد! (درست)

(درک مطلب)

۳۰- گزینه ۱»

(سید ممبر علی مرتضوی)

ترجمه عبارت صورت سؤال: انسانی که می‌داند هر دردی دواپی دارد،
عبارت گزینه ۱» مطابق متن نادرست است: قادر نیست که کار بزرگی انجام دهد!

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲»: به زندگی و دردهایش اجازه نمی‌دهد که به او غلبه کنند! (صحیح)
گزینه ۳»: می‌تواند به موضوع فکر کند و از فکر کردن سود ببرد! (صحیح)
گزینه ۴»: با سختی‌ها و خطرات، با قلبی پُر از امید روبه‌رو می‌شود! (صحیح)
(درک مطلب)

۳۱- گزینه ۲»

(سید ممبر علی مرتضوی)

صورت سؤال نزدیکترین عبارت به مفهوم متن را خواسته است؛ عبارت «در قلب هر زمستانی، بهاری تپنده هست!» مفهوم نزدیکی به متن دارد.

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱»: هیچ‌کس راهش را از قلّه شروع نمی‌کند!
گزینه ۳»: قطعاً دنیا به اراده ما نیست، بلکه به اراده خداست!
گزینه ۴»: با مردم مقابله به مثل نکن چرا که تو مثل آن‌ها می‌شوی!

(درک مطلب)

۳۲- گزینه ۳»

(سید ممبر علی مرتضوی)

«الآخری» بر وزن «فعلی» اسم تفضیل مؤنث است؛ بنابراین «مصدر» نادرست است.

(تلیل صرفی و ملل اعرابی)

۳۳- گزینه ۳»

(سید ممبر علی مرتضوی)

«مصدره: «تَبَسُّمٌ» نادرست است. فعل مضارع «تَبَسَّيْتُ» از باب افتعال و مصدر «تَبَسُّمٌ» است.

(تلیل صرفی و ملل اعرابی)

۳۴- گزینه ۲»

(علی مفسن زاره)

در گزینه ۲» فعل «لَا تُصَعِّرْ» نادرست و شکل صحیح آن «لَا تُصَعِّرُ» می‌باشد «تُصَعِّرُ» فعل مضارع از باب «تفعیل» است و باید بر وزن «يَفْعَلُ» باشد و همچنین واژه «أَنْكَرُ» نادرست و شکل صحیح آن «أَنْكُرُ» می‌باشد «أَنْكُرُ» اسم تفضیل و بر وزن «أَفْعَلُ» می‌باشد

(ضبط حرکات)

۳۵- گزینه ۲»

(اسماعیل علی پور)

ترجمه گزینه‌ها:

ترازو: وسیله‌ای که آن را به کار می‌گیریم تا وزن اشیا را بفهمیم.
ستمکار: شخصی که حقی برای خود بر دیگران نمی‌بیند.
الآغا: آن‌ها از حیواناتی هستند که انسان سوارشان می‌شود.
همکار (همکلاسی): کسی که با ما در یک مکان کار می‌کند یا درس می‌خواند.

(واژگان)

۳۶- گزینه ۱»

(ممبر جوان بین- قاتنات)

مفرد «شدائد»، «شدیده» است

(واژگان)

۳۷- گزینه ۱»

(روح اله اصغری)

به ترجمه گزینه ۱»، نگاه کنید: برای مردم در پیروی کردن از حق و دوری جستن از باطل خیر (خوبی) وجود دارد. در این عبارت «خَیْر» معنای اسم تفضیل ندارد. اما در سایر گزینه‌ها «خَیْر» اسم تفضیل است.

(قواعد اسم)

۳۸- گزینه ۳»

(کافم غلامی)

در این گزینه کلمه «أحب» بر وزن «أفعل» بوده و برای بیان تفضیل است: «رنگ قرمز از محبوب‌ترین رنگ‌ها نزد جوانان است.»

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱»: «أسخط» در اینجا فعل ماضی است: «چیزی به اندازه سکوت شیطان را خشمگین نکرده است.»

گزینه ۲»: «أجمل» برای بیان تعجب به کار رفته است: «چه زیباست علمی که مردم فقیر از آن بهره‌مند شوند.»

گزینه ۴»: «أحسن» در اینجا فعل ماضی است: «هر کس به فقیران نیکی کند نتیجه‌اش را نزد خداوند می‌یابد.»

(قواعد اسم)

۳۹- گزینه ۴»

(الله مسیح فواه)

در گزینه ۱»: «أثمر: نتیجه داد»، در گزینه ۲»: «أهدی: هدیه داد» و در گزینه ۳»: «أنفع: سود برسان» همگی فعل هستند. در گزینه ۴»: «أحسن: نیکوترین» اسم تفضیل است.

(قواعد اسم)

۴۰- گزینه ۴»

(ممبر جوان بین- قاتنات)

در گزینه ۱» واژه «فَرَحًا» مفعول به برای فعل «أعطني» است و در گزینه ۲» «حزیناً» خبر فعل ناقص «أصبح» است، و در گزینه ۳» «غارقاً» صفت برای «طالباً» است و کلمه «دَوَّوباً» در گزینه ۴» حال است.

(حال)

دین و زندگی (۳)

۴۱- گزینه ۲»

(مفسن بیاتی)

امام علی (ع) می‌فرماید: «چه بسا احسان پیاپی خداوند کسی را گرفتار کند و پرده‌پوشی خدا او را مغرور سازد و با ستایش مردم فریفته و شیفته خود گردد و خدا هیچ‌کس را همانند کسی که به او مهلت داده امتحان و آزمایش نکرده است.» این سخن حضرت علی (ع) با سنت املاء و استدراج ارتباط مفهومی دارد.

(رین و زندگی ۳، درس ۶، صفحه ۷۵)

۴۲- گزینه «۴»

(فرزین سماقی)

شناخت قوانین حاکم بر زندگی انسان‌ها، موجب نگرش صحیح ما نسبت به تخریب‌ها و شیرینی‌ها، شکست‌ها و موفقیت‌ها، بیماری و سلامت و به‌طور کلی همهٔ حوادث زندگی می‌شود. (تصحیح نگرش) دیدگاه ما را نسبت به وقایع و حوادث جهان از دیگران ممتاز می‌کند (ممتاز ساختن دیدگاه) و بالاخره این شناخت در روابط ما با خدا، با خود با خلقت و با دیگران تأثیر بسزایی دارد. (اصلاح روابط با دیگران)

(دین و زندگی ۳، درس ۶، صفحه ۶۹)

۴۳- گزینه «۲»

(محبوبه ایتساق)

استواری تدبیر خدا (کیدی متین) در ارتباط با سنت استدراج است. / نصرت و هدایت الهی به دنبال تلاش و مجاهدت در ارتباط با سنت توفیق (امداد خاص) است. / رحمت واسعة الهی به همهٔ افراد مربوط به امداد عام الهی است.

(دین و زندگی ۳، درس ۶، صفحه‌های ۶۷، ۷۲، ۷۳ و ۷۴)

۴۴- گزینه «۴»

(مرتضی مهسنی کبیر)

نمونه‌هایی از سنت سبقت رحمت بر غضب عبارت‌اند از: آمرزش گناهان با توبه، آمرزش برخی گناهان با انجام کار نیک، حفظ آبروی بندگان گناهکار (عصیانگر) و پذیرش عبادت اندک و ... که در آیهٔ شریفه: «پروردگار شما رحمت را بر خود واجب کرده است» می‌توان این سنت را جست‌وجو کرد.

(دین و زندگی ۳، درس ۶، صفحه‌های ۷۳ و ۷۴)

۴۵- گزینه «۴»

(سیرامسان هنری)

«ولکن کذبوا»: سنت تأثیر اعمال انسان در زندگی او
«والذین کذبوا بایاتنا»: سنت املاء و استدراج

(دین و زندگی ۳، درس ۶، صفحه‌های ۶۷، ۶۸، ۷۴ و ۷۶)

۴۶- گزینه «۳»

(عباس سیدشستری)

از آیهٔ شریفه «حسب الناس...» و حدیث «إنما المؤمن...» می‌توان سنت امتحان و ابتلاء را استنباط کرد. البته حدیث امام صادق (ع) مراتب امتحان الهی را بیان می‌کند.

(دین و زندگی ۳، درس ۶، صفحه ۶۷ و ۸۰)

۴۷- گزینه «۲»

(مهید فرهنگیان)

آیهٔ شریفه: «والذین جاهدوا فینا...» که مرتبط با مفهوم توفیق الهی است، با موضوع مطرح شده در صورت سؤال که بیان‌کنندهٔ نقش عامل درونی در کسب توفیق الهی است ارتباط دارد.

(دین و زندگی ۳، درس ۶، صفحه‌های ۶۷ و ۷۳)

۴۸- گزینه «۲»

(محبوبه ایتساق)

مطابق آیهٔ شریفه «حسب الناس أن یترکوا أن یقولوا أمانا و هم لا یفتنون: آیا مردم می‌پندارند که وقتی گفتند ایمان آورده‌ایم آزمایش نمی‌شوند؟» پندار نادرست مردم بعد از ادعای ایمان این است که مورد امتحان الهی قرار نمی‌گیرند. پیامد امتحان و ابتلاء، شناخته شدن و ساخته شدن هويت و شخصیت انسان است.

(دین و زندگی ۳، درس ۶، صفحه‌های ۶۷ و ۷۰)

۴۹- گزینه «۳»

(امین اسدیان پور)

از آنجا که خداوند به بندگان خود محبت دارد، با همهٔ آنان، چه نیکوکار و چه گناهکار، به لطف و مهربانی رفتار می‌کند. خداوند، در پاداش با فضل خود رفتار می‌کند، ولی در کیفر، با عدل و از این نظر خداوند ظلمی بر انسان روا نمی‌دارد بلکه این خود انسان است که با اعمال خود موجب می‌شود که مورد عقوبت قرار گیرد.

(دین و زندگی ۳، درس ۶، صفحه‌های ۶۶ و ۷۱)

۵۰- گزینه «۳»

(مهمربضایی بقا)

بنابر سنت املاء و استدراج، خداوند به آنان که با حق دشمنی و لجاجت ورزند، فرصت می‌دهد اما گناهکاران از این فرصت‌ها برای غوطه‌ور شدن در گناه استفاده می‌کنند و در حقیقت مهلت‌ها و نعمت‌ها با اختیار و ارادهٔ خودشان به صورت بلای الهی جلوه‌گر شده و باعث می‌شود که بار گناهان آنان هر روز سنگین و سنگین‌تر شود و به تدریج به سوی هلاکت ابدی نزدیک‌تر شوند.

خداوند با هر امر خیر یا شری ما را می‌آزماید. به‌طور کلی هر حادثهٔ شیرین یا تلخ، مواد امتحانی ما به شمار می‌آیند. این مفهوم در آیهٔ «کل نفس ذائقة الموت...» تبیین شده است.

(دین و زندگی ۳، درس ۶، صفحه‌های ۷۱ و ۷۳)

دین و زندگی (۲)

۵۱- گزینه «۳»

(مهمربضایی بقا)

زمانی که انسان از سطح زندگی روزمره فراتر برود و در افق بالاتری بیندیشد، خود را با نیازهای مهم‌تری نیز روبه‌رو می‌بیند. اگر انسان هدف حقیقی خود را نشناسد یا در شناخت آن دچار خطا شود، عمر خود را از دست داده است.

(دین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه ۷)

۵۲- گزینه «۳»

(مهمربضایی بقا)

امام سجاد (ع) پیوسته این دعا را می‌خواند که: «خدایا ایام زندگانی مرا به آن چیزی اختصاص بده که مرا برای آن آفریده‌ای.» این دعای شریف به نیاز برتر «شناخت هدف زندگی» اشاره دارد.

(دین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه ۷)

۵۳- گزینه «۴»

(امین اسدیان پور)

امام کاظم (ع) به شاگرد برجستهٔ خود هشام‌بن حکم فرمود: «ای هشام خداوند رسولانش را به سوی بندگان نفرستاد جز برای آن که بندگان در پیام الهی تعقل کنند. کسانی این پیام را بهتر می‌پذیرند که از معرفت برتری برخوردار باشند و آنان که در تعقل و تفکر برترند نسبت به فرمان‌های الهی داناترند و آن کس که عقلش کامل‌تر است رتبه‌اش در دنیا و آخرت بالاتر است.»

(دین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه ۱۰)

۵۴- گزینه «۴»

(سیرامسان هنری)

لازمه ماندگاری یک پیام تبلیغ دائمی و مستمر آن است.

دینی می تواند برای همیشه ماندگار باشد که بتواند به همه سؤال ها و نیازهای انسان در همه مکان ها و زمان ها پاسخ دهد.

(رین و زندگی ۲، درس های ۲ و ۳، صفحه های ۱۹ و ۲۹)

۵۵- گزینه «۳»

(مهمم رضایی بقا)

پیامبران الهی با ایمان استوار و تلاش بی مانند، در طول زمان های مختلف دین الهی را تبلیغ می کردند. آنان سختی ها را تحمل می کردند تا خداپرستی، عدالت طلبی و کرامت های اخلاقی در میان انسان ها جاودان بماند و گسترش یابد و شرک، ظلم و زناهای اخلاقی از بین برود.

(رین و زندگی ۲، درس ۲، صفحه ۱۹)

۵۶- گزینه «۲»

(مرتضی مهنی کبیر)

در عصر نزول قرآن، با اینکه مردم حجاز سطح فرهنگی پایینی داشتند، اما آمادگی فکری و فرهنگی جوامع مختلف به میزانی بود که می توانست کامل ترین برنامه زندگی را دریافت و حفظ کند و به کمک آن، پاسخ نیازهای فردی و اجتماعی خود را به دست آورد. به همین جهت می بینیم که با ورود اسلام به سرزمین های دیگری مانند ایران، عراق، مصر و شام، نهضت علمی و فرهنگی بزرگی آغاز شد و دانشمندان و عالمان فراوانی ظهور کردند.

حدیث نبوی «لاضرر و لا ضرار فی الاسلام»، مؤید این است که اسلام با ضرر دیدن و ضرر رساندن مخالف است که مربوط به «وجود قوانین تنظیم کننده» یکی از ویژگی های پویایی و روزآمد بودن دین اسلام به عنوان یکی از علل ختم نبوت ها است.

به علت ابتدایی بودن سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی و عدم توسعه کتابت، تعلیمات انبیا به تدریج فراموش می شد، یا به گونه ای تغییر می یافت که با اصل آن متفاوت می شد؛ براین اساس، پیامبران بعدی می آمدند و تعلیمات اصیل و صحیح را بار دیگر برای مردم بیان می کردند که این مسئله مرتبط با عوامل تجدید نبوت ها است.

(رین و زندگی ۲، درس های ۲ و ۳، صفحه های ۲۰، ۲۹ و ۳۰)

۵۷- گزینه «۲»

(عباس سیرشستر)

در سوره مبارکه عصر، خداوند می فرماید: «والعصر ان الانسان لفسی خسر الا الذین آمنوا و... سوگند به عصر، که آدمی در زبان است. مگر آنان که ایمان آورند و کارهای شایسته کنند و یک دیگر را به حق سفارش کنند و یک دیگر را به صبر سفارش کنند.»

(رین و زندگی ۲، درس ۱، صفحه ۸)

۵۸- گزینه «۴»

(فیروز نژاد زنبف)

سخن از همه موضوعات و مسائل مهم و حیاتی: جامعیت و همه جانبه بودن سخن از موضوعاتی چون عدالت خواهی و علم دوستی، معنویت و حقوق برابر انسان ها: تأثیرناپذیری از فرهنگ و عقاید دوران جاهلیت

(رین و زندگی ۲، درس ۴، صفحه ۳۶)

۵۹- گزینه «۴»

(مهمم رضایی بقا)

خداوند در قرآن کریم می فرماید: «هرکس از مرد یا زن، عمل صالح انجام دهد و مؤمن باشد، به او حیات پاک و پاکیزه می دهد.» پس شرط برخورداری از حیات برتر و پاک ایمان و عمل صالح است.

عامل حیات بخش روح بشر، همان دین الهی است که آیه «یا ایها الذین آمنوا استجیبوا لله و للرسول...» مؤید آن است.

(رین و زندگی ۲، درس های ۱ و ۴، صفحه های ۲ و ۳۹)

۶۰- گزینه «۴»

(عباس سیرشستر)

قرآن کریم در آیات خود به حرکت زمین اشاره می کند که از آن جمله تشبیه زمین به «ذلول» است و آیه شریفه «و ما کنت تتلوا...» و بیش از آن هیچ نوشته ای را نمی خواندی و با دست خود آن را نمی نوشتی که در آن صورت اهل باطل به شک می افتادند.» از درس ناخوانده بودن پیامبر برای به شک نیافتن اهل باطل سخن به میان آورده است.

(رین و زندگی ۲، درس ۴، صفحه های ۳۷ و ۳۸)

زبان انگلیسی (۲) و (۳)

۶۱- گزینه «۳»

(رهمت اله استیری)

ترجمه جمله: «هی دانم که جوان ترین مرد در شرکت، که در زندگی اش مشکلات مالی کمی دارد، تصمیم گرفته است ماشین جدیدی بخرد.»

نکته مهم درسی:

دقت کنید که با توجه به ساختار "in his life" قطعاً اسمی که قرار است مورد توصیف قرار بگیرد "man" به معنای «مرد» است، نه "company" به معنای «شرکت». در نتیجه، در جای خالی برای بیان مفهوم «که» باید از ضمیر موصولی "who" استفاده کنیم که برای انسان کاربرد دارد (رد گزینه های ۱ و ۴). از سوی دیگر، به این نکته توجه کنید اسمی که قرار است با صفات کمی مورد وصف قرار بگیرد "problems" به معنای «مشکلات» است که مشخصاً قابل شمارش است و به همراه آن نمی توان از "little" استفاده کرد (رد گزینه «۲»). پس فریب کلمه "money" را که به عنوان صفتی برای اسم "problems" به کار رفته است نخورید.

(گرامر)

۶۲- گزینه «۱»

(حسن رومی)

ترجمه جمله: «اطلاعات زیادی در این صفحه وجود دارد؛ بنابراین، اگر چیزی متوجه نمی شوید، لطفاً برای مشاوره بیشتر با ما تماس بگیرید.»

نکته مهم درسی:

جمله نیاز به فاعل و فعل اصلی دارد و آوردن "that" آن را به جمله وارّه تبدیل می کند که درست نیست (رد گزینه «۲»). صفت کمی "much" (معمولاً در جملات منفی) قبل از اسم های غیرقابل شمارش و "a lot of" و "lots of" به معنای «زیاد» هم قبل از اسم های غیرقابل شمارش و هم قابل شمارش جمع می آیند. منتها با توجه به این که "information" (اطلاعات) اسم غیرقابل شمارش است، برای بیان «وجود داشتن» از "there is" استفاده می کنیم (رد گزینه های «۳» و «۴»).

(گرامر)

۶۳- گزینه «۱»

(تیمور رحمتی کله‌سرایین)

ترجمه جمله: «بر اساس [اطلاعات ارائه شده توسط] سازمان بین‌المللی قهوه، مجموعاً ۱۶۹/۶ میلیون کیسه ۶۰ کیلوگرمی قهوه در سال ۲۰۲۰ در سرتاسر جهان تولید شد.»

نکته مهم درسی:

کلمه "million" بعد از عدد ۱۶۹.۶، یک صفت شمارشی محسوب می‌شود. در نتیجه، به شکل جمع به کار نمی‌رود (رد گزینه‌های «۲ و ۳»). همچنین، ترکیب "60-kilogram" به دلیل وجود خط تیره بین عدد ۶۰ و واحد اندازه‌گیری (kilogram) به صفت تبدیل می‌شود و شکل جمع ندارد (رد گزینه‌های «۳ و ۴»). بنابراین، عبارت "169.6 million 60-kilogram" باید مفرد باشد، اما ظرف (container) قهوه یعنی "bag" باید به دلیل وجود عدد "169.6 million" در قبل از آن، به صورت جمع استفاده شود (رد گزینه‌های «۲ و ۴»).

(گرامر)

۶۴- گزینه «۲»

(حسن رویی)

ترجمه جمله: «برنامه جدید به طور خاص با در نظر گرفتن حریم خصوصی طراحی شده است و فقط تعداد مخاطبین را ثبت می‌کند، نه مکان یا سایر داده‌های شخصی دیگر.»

- (۱) از نظر ذهنی، از لحاظ روانی
- (۲) مخصوصاً، به خصوص
- (۳) به طور روان، با فصاحت
- (۴) از لحاظ اخلاقی

(واژگان)

۶۵- گزینه «۴»

(تیمور رحمتی کله‌سرایین)

ترجمه جمله: «فرهنگ لغت منتشر می‌شود تا به زبان‌آموزان کمک کند و سطح آن بر اساس نیازهای کاربران متغیر است.»

- (۱) ترتیب دادن
- (۲) وجود داشتن
- (۳) ملاقات کردن
- (۴) تغییر کردن، متغیر بودن

(واژگان)

۶۶- گزینه «۴»

(مهرداد مرتضی)

ترجمه جمله: «فارغ از این که تا چه اندازه از فرزندانمان محافظت می‌کنید، هنگامی که باید تصمیم بگیرید، آن‌ها باز هم مرتکب اشتباه می‌شوند.»

- (۱) شگفتی
- (۲) روش، راه
- (۳) وسیله
- (۴) موضوع، ماده

نکته مهم درسی:

به عبارت "no matter" به معنای «فارغ از این که، فرقی ندارد که» توجه کنید.

(واژگان)

۶۷- گزینه «۲»

(تیمور رحمتی کله‌سرایین)

ترجمه جمله: «ها در تلاش برای گردآوری فهرستی از افراد مناسب برای این شغل هستیم. ابتدا همه اسم‌ها را از نمایندگی‌های مختلفمان جمع‌آوری می‌کنیم و سپس با آن‌ها مصاحبه می‌کنیم تا بهترین نفر را انتخاب کنیم.»

- (۱) بزرگ‌نمایی کردن
- (۲) گردآوری کردن
- (۳) راهنمایی کردن
- (۴) شامل شدن

(واژگان)

۶۸- گزینه «۱»

(حسن رویی)

ترجمه جمله: «این شرکت تعامل خیلی خوبی دارد و پذیرای پیشنهادات است، بنابراین اگر می‌خواهید آن‌ها تولید مدل خاصی از لباس‌های اندازه شما را شروع کنند، با خیال راحت به آن‌ها اطلاع دهید و مطمئن باشید که آن را در نظر خواهند گرفت.»

- (۱) ارتباطی، تعاملی، معاشرتی
- (۲) پیچیده، دشوار
- (۳) ضروری، لازم، اساسی
- (۴) غیرقابل درک، غیرقابل فهم

(واژگان)

توجه متن کلوزتست:

در زبان انگلیسی ما تکالیف خود را نمی‌سازیم (make)، بلکه [تکالیف خود را انجام می‌دهیم (do). ما اشتباه انجام نمی‌دهیم (do)، بلکه اشتباه می‌کنیم (make). این‌ها نمونه‌هایی از هم‌نشینی کلمات است. هم‌آیندها، ترکیباتی از کلمات هستند که معمولاً با هم می‌آیند. هم‌آیندها از دو یا چند کلمه تشکیل می‌شوند که تقریباً همیشه برای ایجاد یک معنی خاص با هم استفاده می‌شوند. در انگلیسی انواع مختلفی از هم‌آیندها وجود دارد. هم‌آیندهای قوی، جفت کلماتی هستند که انتظار می‌رود با هم بیایند، مانند ترکیباتی که با "make" و "do" ساخته می‌شوند. هم‌آیندها برای انگلیسی‌زبانان بومی که دائماً از آن‌ها استفاده می‌کنند «درست» به نظر می‌رسد. یادگیری هم‌آیندها باعث می‌شود انگلیسی [صحبت کردن] شما طبیعی‌تر به نظر برسد. شنیدن "make a shower" (دوش بساز) به جای "take or have a shower" (دوش بگیر) برای گویندگان بومی بسیار عجیب است.

۶۹- گزینه «۲»

(عقیل مسمری روش)

- (۱) منطقه
- (۲) ترکیب
- (۳) نشانه
- (۴) مقدمه

(کلوزتست)

۷۰- گزینه «۴»

(عقیل مسمری روش)

- (۱) ناگهان تصمیم گرفتن به انجام کاری
- (۲) فهمیدن
- (۳) نشانه چیزی بودن
- (۴) تشکیل دادن

(کلوزتست)

۷۱- گزینه «۱»

(عقیل مسمری روش)

نکته مهم درسی:

فعل "expect" (انتظار داشتن) نیاز به مفعول دارد و مفعولش (word pairings) قبل از آن آمده، پس وجه جمله مجهول است (رد گزینه‌های «۲ و ۳»). همچنین، هرگاه از ضمیر موصولی استفاده می‌کنیم، دیگر مرجع ضمیر موصولی را به کار نمی‌بریم (رد گزینه «۲»). از طرفی، برای کامل شدن معنی جمله، نیاز به ضمیر موصولی داریم (رد گزینه «۴»).

(کلوزتست)

۷۲- گزینه «۳»

(عقیل ممری/روشن)

(۱) آشنا

(۲) محبوب، عام‌پسند

(۳) بومی، اصیل

(۴) راستگو

(کلوز/تست)

ترجمه متن درک مطلب اول:

چرا مدارس ما فعالیت‌های بعد از مدرسه بیشتری برای دانش‌آموزان ارائه نمی‌کنند؟ مدارس امکانات بسیاری دارند که [می‌توانند] فرصت‌های بیشتری برای دانش‌آموزان فراهم کنند تا در فعالیت‌های سالم و سودمند شرکت کنند. آن‌ها می‌توانند به دانش‌آموزان کمک کنند تا در فعالیت‌های سالم جسمانی مشارکت نمایند. متأسفانه، دانش‌آموزان از فعالیت‌های رایگان کافی برخوردار نیستند.

برای انجام این پیشنهاد نیازی نیست که مدارس هزینه کنند. قبلاً سرمایه‌گذاری [لازم] انجام شده است. بهتر است از زمین‌ها و سالن‌های ورزشی موجود در مدارس استفاده بهینه شود. از این امکانات به‌طور تمام و کمال استفاده نمی‌شود. مدارس به‌راحتی می‌توانند فعالیت‌هایی مانند بسکتبال، والیبال، فوتبال و سایر فعالیت‌های ورزشی را ارائه نمایند.

آن‌ها می‌توانند یک شهریه جزئی برای دانش‌آموزان در نظر بگیرند تا آن‌ها بتوانند آن را بپردازند. این پول‌ها می‌تواند صرف [استخدام] ناظران و مربیان شود. والدین داوطلب می‌توانند به خدمت گرفته شوند. این پیشنهاد نه تنها به بچه‌ها کمک می‌کند که ورزش لازم را انجام دهند، بلکه به مدارس نیز کمک می‌کند تا وجهه مثبت‌تری در جامعه به‌دست آورند.

۷۳- گزینه «۲»

(علی شکوهی)

ترجمه جمله: «بر اساس اطلاعات موجود در متن، کدام‌یک از عبارات زیر درست است؟»

«استفاده از زمین‌های بازی و امکانات مدرسه می‌تواند فعالیت‌های بیشتری را برای بچه‌ها فراهم کند.»

(درک مطلب)

۷۴- گزینه «۳»

(علی شکوهی)

ترجمه جمله: «طبق متن، مدارس می‌توانند فعالیت‌های بعد از مدرسه را ارائه کنند، زیرا ...»

«زمین‌های بازی و سالن‌های ورزشی از قبل ساخته شده‌اند.»

(درک مطلب)

۷۵- گزینه «۱»

(علی شکوهی)

ترجمه جمله: «کلمه زیرخط‌دار "nominal" (جزئی) در پاراگراف سوم، از نظر معنایی به ... نزدیک‌ترین است.»

"small" (کم)

(درک مطلب)

۷۶- گزینه «۴»

(علی شکوهی)

ترجمه جمله: «این متن عمدتاً نوشته شده است تا ...»
«پیشنهادی بدهد.»

(درک مطلب)

ترجمه متن درک مطلب دوم:

اقلیم زمین همیشه در حال تغییر است. در گذشته، این تغییر در نتیجه علل طبیعی بود. اما امروزه، اصطلاح «تغییر اقلیم» به‌طور کلی برای اشاره به تغییرات اقلیمی ما که از اوایل قرن بیستم شناسایی شده‌اند، استفاده می‌شود. بسیاری تصور می‌کنند تغییراتی که در سال‌های اخیر دیده‌ایم و تغییراتی که پیش‌بینی می‌شود در ۱۰۰ سال آینده اتفاق بیفتد، عمدتاً ناشی از رفتار انسان و نه ناشی از تغییرات طبیعی در جو است.

اثر گلخانه‌ای زمانی که در مورد تغییرات آب و هوایی صحبت می‌کنیم، بسیار مهم است، زیرا به گازهایی مربوط می‌شود که زمین را گرم نگه می‌دارند. اگرچه اثر گلخانه‌ای یک پدیده طبیعی است، اما اعتقاد بر این است که این اثر می‌تواند با فعالیت‌های انسانی و انتشار گازها در جو تشدید شود. تصور می‌شود گازهای گلخانه‌ای اضافی که انسان منتشر کرده است، قوی‌ترین تهدید را ایجاد کند. برخی محققان، مانند دکتر مایکل کراولی، استدلال می‌کنند که اگرچه این پدیده طبیعی وجود دارد، شکی نیست که فعالیت انسانی تأثیر آن را بدتر کرده است؛ این امر هنگام مقایسه داده‌های مربوط به دمای زمین در یک صد سال گذشته با صد سال قبل از آن آشکار می‌شود. اما برخی دانشمندان [این موضوع] را رد می‌کنند، همان‌طور که دکتر ری الیس اظهار نظر می‌کند که فعالیت‌های انسانی ممکن است مقدار کمی در تغییرات اقلیمی دخیل باشند، اما بر اساس داده‌های تحقیقاتی که گردآوری کرده‌اند، این افزایش دما یک واقعیت اجتناب‌ناپذیر است.

۷۷- گزینه «۴»

(سپهر برومنرپور)

ترجمه جمله: «هدف اصلی نویسنده در متن چیست؟»

«معرفی مشکل محیط زیستی تغییر آب و هوا و برخی از تئوری‌های موجود درباره علل آن»

(درک مطلب)

۷۸- گزینه «۲»

(سپهر برومنرپور)

ترجمه جمله: «از بافت متن، می‌توانیم متوجه شویم که اختلاف نظر داشتن درباره یک ایده «زیر سؤال بردن آن» است.»

(درک مطلب)

۷۹- گزینه «۳»

(سپهر برومنرپور)

ترجمه جمله: «چرا نویسنده در متن از دکتر کراولی و دکتر الیس نقل قول کرده است؟»

«تا دو دیدگاه مخالف را درباره یک موضوع یکسان ارائه دهد.»

(درک مطلب)

۸۰- گزینه «۲»

(سپهر برومنرپور)

ترجمه جمله: «طبق متن، کدام یک از عبارات زیر درست است؟»

«پیش‌بینی می‌شود آب و هوای کره زمین تا سال‌های آینده تغییر کند.»

(درک مطلب)

ریاضی و آمار (۳)

۸۱- گزینه «۳»

(امیر زراتدوز)

دامنه مورد (الف) زیرمجموعه‌ای از اعداد حقیقی است.

دامنه مورد (ب) دوره‌های جام جهانی است که زیرمجموعه‌ای از اعداد طبیعی است.

دامنه مورد (پ) روزهای ماه است که زیرمجموعه‌ای از اعداد طبیعی است.

دامنه مورد (ت) ساعت‌های ۱، ۲، ۳ الی ۲۴ است که زیرمجموعه‌ای از اعداد طبیعی است.

بنابراین دامنه (۳) مورد، مجموعه‌ای از اعداد طبیعی است.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۴۸ تا ۵۰)

۸۲- گزینه «۲»

(مهمرب بیرایی)

در الگوی مثلث خیام چهار جمله اول به صورت زیر است:

$$a_1 = 1, a_2 = 2, a_3 = 4, a_4 = 8$$

بنابراین رابطه بازگشتی آن به صورت زیر است:

$$a_1 = 1, a_{n+1} = 2a_n$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۳)

۸۳- گزینه «۴»

(مهمرب بیرایی)

با توجه به نمودار میله‌ای، برای ۲ و $n=1$ مقدار $f(x)$ از رابطه $100n-600$ و برای ۵ و ۴ و $n=3$ مقدار $f(n)$ از رابطه $50n-400$ به دست می‌آید و برای ۷ و $n=6$ مقدار $f(n)$ برابر ۵۰ است.

$$f(1) = 600 - 100 \times 1 = 500, f(2) = 600 - 100 \times 2 = 400$$

$$f(3) = 400 - 50 \times 3 = 250, f(4) = 400 - 50 \times 4 = 200$$

$$f(5) = 400 - 50 \times 5 = 150, f(6) = f(7) = 50$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه ۵۵)

۸۴- گزینه «۳»

(علی شهبازی)

دو جمله متوالی را a_m و a_{m+1} در نظر می‌گیریم.مجموعشان -28 است، پس:

$$a_m + a_{m+1} = -28 \Rightarrow (-2m + 7) + (-2(m+1) + 7) = -28$$

$$-2m + 7 - 2m - 2 + 7 = -28 \Rightarrow -4m + 12 = -28$$

$$\Rightarrow -4m = -40 \Rightarrow m = 10$$

پس این دو جمله، جملات a_{10} و a_{11} بوده‌اند.جمله بعدی یعنی a_{12} برابر است با:

$$a_{12} = -2(12) + 7 = -17$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

۸۵- گزینه «۳»

(علی شهبازی)

جمله هشتم از ضابطه مربوط به n های غیرمضرب ۳، به دست می‌آید:

$$a_n = n^2 + kn \Rightarrow a_8 = 64 + 8k$$

جمله ششم از ضابطه مربوط به n های مضرب ۳، به دست می‌آید:

$$a_n = 4n - k \Rightarrow a_6 = 24 - k$$

مجموع دو جمله بالا برابر با ۱۲۳ است، پس:

$$(64 + 8k) + (24 - k) = 123 \Rightarrow 7k + 88 = 123$$

$$\Rightarrow 7k = 35 \Rightarrow k = 5$$

جمله دوازدهم برابر است با:

$$(مضرب ۳ است) \quad n=12: a_n = 4n - 5 \Rightarrow a_{12} = 48 - 5 = 43$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

۸۶- گزینه «۴»

(علیرضا عبیدی)

جمله هشتم دنباله b_n برابر است با:

$$b_8 = \sqrt{8+1} + 8 = \sqrt{9} + 8 = 3 + 8 = 11$$

$$\Rightarrow a_n = 11 \Rightarrow n^2 - 2n - 24 = 11 \Rightarrow n^2 - 2n - 35 = 0$$

$$\Rightarrow (n+5)(n-7) = 0 \Rightarrow \begin{cases} n = -5 & \text{غ ق ق} \\ n = 7 & \text{ق ق} \end{cases}$$

بنابراین جمله هفتم a_n برابر است با جمله هشتم b_n .

$$a_7 = b_8$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

۸۷- گزینه «۳»

(علیرضا عبیدی)

در همه گزینه‌ها جمله اول برابر ۳ است. اما فاصله جملات را ملاحظه کنید: $3, 5, 8, 12, \dots$ هر جمله به اندازه شماره خود از جمله قبلی بیشتر است. پس a_{n+1} از مجموع جمله a_n و $(n+1)$ به دست می‌آید که همان گزینه «۳» است.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

۸۸- گزینه «۳»

(علیرضا عبیدی)

با توجه به جدول زیر داریم:

شماره مرحله	۱	۲	۳	۴	...	۶
تعداد کل	۱	۴	۹	۱۶	...	۳۶
تویر	۱	۲	۵	۸	...	۱۸
توخالی	۰	۲	۴	۸	...	۱۸

نکته: در مراحل فرد، تعداد توخالی‌ها از رابطه $\frac{-1}{2}$ تعداد کل به دست می‌آید و بنابراین در مرحله ششم ۱۸ دایره، توخالی است.

در مراحل زوج تعداد توخالی‌ها نصف کل است.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

۸۹- گزینه «۴»

(فامر نصیری)

با نوشتن جملات ابتدایی دنباله داریم:

$$n=1 \rightarrow a_1 = -a_1 + (-1)^1 = -3-1 = -4 \rightarrow a_1 = -4$$

$$n=2 \rightarrow a_2 = -a_2 + (-1)^2 = -(-4)+1 = 5 \rightarrow a_2 = 5$$

$$n=3 \rightarrow a_3 = -a_3 + (-1)^3 = -5-1 = -6 \rightarrow a_3 = -6$$

دنباله را می‌نویسیم و با توجه به نظم دنباله، جمله دهم آن را به دست می‌آوریم.

$$3, -4, 5, -6, 7, -8, 9, -10, 11, -12$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

۹۰- گزینه «۲»

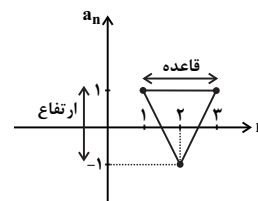
(امیر زرانروز)

ابتدا، سه جمله ابتدایی را به دست آورده و روی نمودار مشخص می‌کنیم:

$$n=1 \rightarrow a_1 = (-1)^2 = 1 \Rightarrow A \begin{matrix} 1 \\ | \\ \hline \end{matrix}$$

$$n=2 \rightarrow a_2 = (-1)^3 = -1 \Rightarrow B \begin{matrix} | \\ 2 \\ \hline -1 \end{matrix}$$

$$n=3 \rightarrow a_3 = (-1)^4 = 1 \Rightarrow C \begin{matrix} | \\ | \\ \hline 1 \end{matrix}$$

$$\text{مساحت مثلث} = \frac{\text{ارتفاع} \times \text{قاعده}}{2} = \frac{2 \times 2}{2} = 2$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

ریاضی و آمار (۲)

۹۱- گزینه «۲»

(علی شوری)

ابتدا مقدار A را حساب می‌کنیم:

$$\sqrt{2} = 1/4, \sqrt{3} = 1/7$$

$$\Rightarrow A = [\sqrt{2}] + [\sqrt{3}] = [1/4] + [1/7] = 1+1 = 2$$

حاصل عبارت دوم برابر است با: $-1 < \sqrt{2} - 2 < 0, -2 < -\sqrt{3} < -1$

$$[\sqrt{2} - 2] + [-\sqrt{3}] = -1 + (-2) = -3$$

جای ۳- می‌توانیم A-5 بنویسیم.

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

۹۲- گزینه «۲»

(علیرضا عبیدی)

چون تابع پلکانی است، پس ضابطه هر قسمت باید عددی ثابت را نشان دهد. پس $(a+1)x+2$ یک تابع ثابت است. زمانی می‌توان این معادله را به عدد ثابت تبدیل کرد که x را حذف کنیم. پس ضریب x را برابر صفر قرار می‌دهیم $a+1=0 \Rightarrow a=-1$. حال به دنبال $f(a)$ یعنی $f(-1)$ هستیم که باید از ضابطه بالایی استفاده کرد.

$$f(x) = \begin{cases} -2, & -3 < x < 2 \\ 2, & x \geq 2 \end{cases}$$

$$\Rightarrow f(-1) = -2$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶)

۹۳- گزینه «۴»

(علیرضا عبیدی)

تابع sign اعداد مثبت را با +۱ و صفر را با صفر و اعداد منفی را با -۱ نمایش می‌دهد. پس اگر به جای n، اعداد ۱ و ۰ و -۱ قرار گیرد، حاصل با خودش برابر است.

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۹۴- گزینه «۳»

(علیرضا عبیدی)

چون $\text{sign}(-k + \sqrt{2}) = -1$ ، پس $-k + \sqrt{2} < 0$ و در نتیجه $\sqrt{2} < k$ که با توجه به گزینه‌ها $k=2$ می‌تواند باشد.

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۹۵- گزینه «۴»

(علیرضا عبیدی)

با به دست آوردن مقادیر $f(\sqrt{2})$ و $f(-\sqrt{2})$ داریم:

$$f(\sqrt{2}) = [-\sqrt{2}] + [\sqrt{2}] = \frac{-2 - \sqrt{2} < -1}{1 < \sqrt{2} < 2} \Rightarrow f(\sqrt{2}) = -2 + 1 = -1$$

$$f(-\sqrt{2}) = [\sqrt{2}] + [-\sqrt{2}] = 1 + (-2) = -1$$

$$\Rightarrow f(\sqrt{2}) + f(-\sqrt{2}) = -1 + (-1) = -2$$

$$[x] + [-x] = \begin{cases} -1, & x \notin \mathbb{Z} \\ 0, & x \in \mathbb{Z} \end{cases}$$

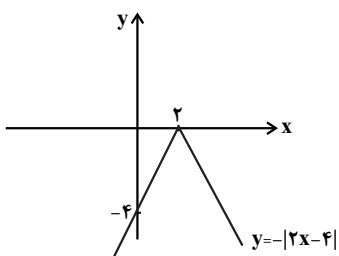
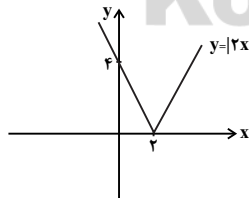
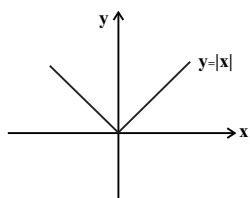
نکته:

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

۹۶- گزینه «۱»

(علیرضا عبیدی)

با رسم هر مرحله داریم:

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۴۰ تا ۴۴)

۹۷- گزینه «۲»

(معمداً بر ابراهیم توزنده‌بانی)

$$D_f \cap D_g = \{1, 3\}$$

با تشکیل توابع خواسته شده داریم:

$$f + g = \{(1, 6), (3, 12)\}, f - g = \{(1, -2), (3, -2)\}$$

$$f \times g = \{(1, 8), (3, 35)\}, \frac{f}{g} = \{(1, \frac{1}{2}), (3, \frac{5}{3})\}$$

$$\left(\frac{f+g}{f-g}\right) = \{(1, -3), (3, -6)\}$$

$$\left(\frac{f \times g}{\frac{f}{g}}\right) = \{(1, 16), (3, 49)\}$$

$$\left(\frac{f+g}{f-g}\right) \text{ میانگین برد اعضای } = \frac{-3-6}{2} = -\frac{4}{5}$$

$$\left(\frac{f \times g}{\frac{f}{g}}\right) \text{ میانگین برد اعضای } = \frac{16+49}{2} = \frac{32}{5}$$

$$\Rightarrow \text{اختلاف خواسته شده} = \frac{32}{5} - (-\frac{4}{5}) = 37$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۵ تا ۵۴)

۹۸- گزینه «۳»

(معمداً بر ابراهیم توزنده‌بانی)

نمودار $f(x)$ از 2 نقطه $(-2, 0)$ و $(0, 2)$ عبور می‌کند و ضابطه تابع به صورت $y = x + 2$ است. نمودار $g(x)$ از 2 نقطه $(0, 0)$ و $(1, -1)$ می‌گذرد. لذا معادله آن به صورت $y = -x$ است. در نتیجه

$$\frac{f(x)}{g^2(x)} = \frac{x+2}{(-x)^2} = \frac{x+2}{x^2} \text{ است.}$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۵ تا ۵۴)

۹۹- گزینه «۲»

(معمداً بر ابراهیم)

در دامنه دو تابع داریم:

$$-1 \leq x < 0 \Rightarrow \begin{cases} [x] = -1 \\ \text{sign}(x) = -1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} (f+g)(x) = -2 \\ (f \times g)(x) = 1 \end{cases}$$

$$x = 0 \Rightarrow \begin{cases} [x] = 0 \\ \text{sign}(x) = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} (f+g)(x) = 0 \\ (f \times g)(x) = 0 \end{cases}$$

$$0 < x < 1 \Rightarrow \begin{cases} [x] = 0 \\ \text{sign}(x) = 1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} (f+g)(x) = 1 \\ (f \times g)(x) = 0 \end{cases}$$

$$\Rightarrow (f \times g)(x) - (f + g)(x) = \begin{cases} 3, & -1 \leq x < 0 \\ 0, & x = 0 \\ -1, & 0 < x < 1 \end{cases}$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۵ تا ۵۴)

۱۰۰- گزینه «۴»

(امیر زراندوز)

$$D_f = \{-1, 2, 3\}, D_g = \{1, -1, 3\} \Rightarrow D_f \cap D_g = \{-1, 3\}$$

$$D_{\frac{g}{f}} = D_f \cap D_g - \{x \mid f(x) = 0\} = \{3\}$$

$$\Rightarrow \frac{g}{f} = \left\{ \left(3, \frac{2}{3} \right) \right\} = \left\{ \left(3, \frac{1}{\frac{3}{2}} \right) \right\}$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۵ تا ۵۴)

اقتصاد

۱۰۱- گزینه «۲»

(فاطمه بیانی)

الف) رفاه اجتماعی، اصطلاحی است که در پی تأمین حداقل نیازهای اساسی آحاد جمعیت کشور، برخورداری از سلامت در جسم و روح افراد جامعه، کاهش نابه‌هنجاری‌های اجتماعی، ارتقای توانمندی‌ها، مسئولیت‌پذیری افراد جامعه در برابر یکدیگر، رضایتمندی و شادکامی افراد است. رفاه اجتماعی با از بین رفتن فقر و کاهش نابرابری‌ها تحقق می‌یابد.

(ب) فقر یا تهیدستی مطلق به معنای نداشتن حداقل معیشت است.

ج) معمولاً با در نظر گرفتن دو شاخص درآمد سرانه و میزان نابرابری در توزیع درآمد، می‌توان تصویری از وسعت و اندازه «فقر» در هر کشور به دست آورد.

(اقتصاد، فقر و توزیع درآمد، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

۱۰۲- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

$$\text{الف) سهم دهک هفتم} = \frac{1}{4} \times \text{سهم دهک اول}$$

$$\text{درصد} = 12 = \text{سهم دهک هفتم} \Rightarrow \text{سهم دهک هفتم} = \frac{1}{4} \times \text{سهم دهک اول}$$

$$\text{سهم دهک سوم} = 3 \times \text{سهم دهک ششم} + \text{سهم دهک چهارم}$$

$$\begin{cases} 15 = \text{سهم دهک ششم} + \text{سهم دهک چهارم} \\ 3 = \text{سهم دهک چهارم} - \text{سهم دهک ششم} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \text{سهم دهک ششم} = 18 \times 2 = 36$$

$$\Rightarrow \text{درصد} = \frac{18}{4} = 9 = \text{سهم دهک ششم}$$

$$\text{درصد} = 6 = \text{سهم دهک چهارم} \Rightarrow 3 = \text{سهم دهک چهارم} - 9$$

$$\text{سهم دهک نهم} = 100 - (3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 9 + 12 + 15 + 21) = 100 - 77 = 23$$

$$\text{درصد} = 18 = 100 - 82 = \text{سهم دهک نهم}$$

(ب) هر دهک ۱۰٪ جمعیت را به خود اختصاص می‌دهد:

$$\text{نفر هر دهک} = \frac{10}{100} \times 70,000,000 = 7,000,000$$

(نسرین جعفری)

۱۰۵- گزینه ۴

الف) درست است.

ب) نادرست است. اگر با به‌کارگیری نظام صحیح مالیاتی، توزیع مجدد درآمد به‌گونه‌ای قانونی صورت پذیرد، تفاوت میان درآمد و ثروت یک گروه محدود و اکثریت چشم‌گیر مردم کاهش می‌یابد.

پ) نادرست است. هرگونه سرمایه‌گذاری در خصوص آموزش و تأمین اقتصادی - اجتماعی نیروی انسانی به افزایش بهره‌وری نیروی کار و در پی آن افزایش درآمد ملی منجر می‌شود.

ت) درست است.

(اقتصاد، فقر و توزیع درآمد، صفحه ۸۸)

(سارا شریفی)

۱۰۶- گزینه ۳

الف) درآمدها گاهی قابل ثبت نیست، به همین دلیل اقتصاددانان برای به‌دست آوردن شکاف درآمدی، شکاف هزینه‌ای را محاسبه می‌کنند. در این حالت هزینه خانوار نماینده‌ای از درآمد آن است.

ب) اشتغال کامل نیروی کار به معنای صفر بودن نرخ بیکاری نیست.

بیکاری داوطلبانه: برخی افراد حاضر به کار نیستند.

بیکاری اصطلاحی: برخی در حال جابجایی از کاری به کار دیگر هستند.

ج) توجه به زیرساخت‌ها و سرمایه‌گذاری در مناطق محروم کشور از جمله «سیاست‌های توسعه‌ای» به‌شمار می‌رود.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۸۷، ۹۱ و ۹۴)

(فاطمه هیاتی)

۱۰۷- گزینه ۱

«درآمد»، متغیری جاری و «دارایی یا ثروت»، متغیری انباره است.

فرق «دارایی و ثروت» این است که «دارایی» در فرایند تولید و مولد بودن و کسب عایدی است؛ اما «ثروت» راكد است.

(اقتصاد، دولت و اقتصاد، صفحه ۹۲)

(نسرین جعفری)

۱۰۸- گزینه ۲

«برعهده گرفتن استخراج، تصفیه و توزیع فرآورده‌های نفتی»: عرضه کالاها و خدمات

«برعهده گرفتن مالکیت و اداره برخی واحدهای صنعتی و تولیدی در شرایط بحرانی»: عرضه کالاها و خدمات

«قانون بودجه و قانون برنامه‌های پنج‌ساله»: وضع مقررات، سیاست‌گذاری و حکمرانی در اقتصاد

«سرمایه‌گذاری برای تولید فولاد»: عرضه کالاها و خدمات

«ارائه لوایح قانونی به مجلس شورای اسلامی»: وضع مقررات، سیاست‌گذاری و حکمرانی در اقتصاد

«قانون مالیات‌ها»: وضع مقررات، سیاست‌گذاری و حکمرانی در اقتصاد

(اقتصاد، دولت و اقتصاد، صفحه‌های ۹۳ و ۹۴)

ج) دهک دهم ۲۱٪ از درآمد ملی را به خود اختصاص داده است. بنابراین:

$$\text{میلیون دلار } 18,900 = \frac{21}{100} \times 90,000 = \text{میزان درآمد دهک دهم}$$

(د)

$$7 = \frac{21}{3} = \frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \text{شاخص توزیع درآمد در کشور A}$$

هرچه شاخص توزیع درآمد بیشتر باشد توزیع درآمد در آن کشور نامناسب‌تر است؛ پس توزیع درآمد در کشور A نامناسب‌تر است.

(اقتصاد، فقر و توزیع درآمد، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

(کتاب آبی)

۱۰۳- گزینه ۳

برای سنجش وضعیت توزیع درآمد در جوامع، یکی از معیارهای ساده و مفید شاخص «دهک» هاست. برای تشکیل این معیار، مردم کشور را به «ده» گروه جمعیتی مساوی تقسیم می‌کنند. در طبقه‌بندی این ده گروه، سطح درآمد از کم‌ترین به بیشترین مدنظر قرار می‌گیرد؛ به عبارت دیگر، گروه اول که ۱۰ درصد اولیه جمعیت را تشکیل می‌دهند، کم‌ترین درصد درآمد ملی و ۱۰ درصد آخر بیشترین درصد درآمد ملی را دارند. با محاسبه نسبت دهک دهم به دهک اول شاخصی برای مقایسه وضعیت توزیع درآمد به‌دست می‌آید. هرچه این نسبت بیشتر باشد، توزیع درآمد در آن جامعه نامناسب‌تر است.

$$\text{نامناسب‌ترین وضعیت توزیع درآمد} = 9 = \frac{27}{3} = \text{شاخص دهک‌ها در کشور A}$$

$$\text{B} = \frac{25}{4} = 6 = \text{شاخص دهک‌ها در کشور B}$$

$$\text{C} = \frac{36}{6} = 6 = \text{شاخص دهک‌ها در کشور C}$$

$$\text{D} = \frac{31}{5} = 6 = \text{شاخص دهک‌ها در کشور D}$$

از دو کشور C و D که بالاترین سطح درآمد سرانه را دارند، کشور C که وضعیت توزیع درآمدش عادلانه‌تر است، بیشترین سطح رفاه را دارد.

(اقتصاد، فقر و توزیع درآمد، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

(فاطمه فهیمیان)

۱۰۴- گزینه ۲

$$6 = \frac{18}{3} = \frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \text{شاخص توزیع درآمد در سال گذشته}$$

$$6 = \frac{24}{\text{سهم دهک اول}} = \text{شاخص توزیع درآمد در سال جاری}$$

$$\Rightarrow \text{درصد} = \frac{24}{6} = 4 = \text{سهم دهک اول}$$

چنانچه بخواهیم شاخص توزیع درآمد در سال جاری تغییری نکند، سهم دهک اول باید برابر با ۴ درصد شود، اما چون در صورت سؤال گفته شده توزیع مناسب‌تر درآمد، سهم دهک اول باید از ۴ درصد بیشتر باشد تا شاخص توزیع درآمد کوچک‌تر از ۶ شود، هم‌چنین چون گفته شده «حداقل»، بنابراین گزینه ۲ صحیح است.

(اقتصاد، فقر و توزیع درآمد، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

۱۰۹- گزینه «۱»

(سارا شریفی)

الف) زمانی که اقتصاد کشور دچار تورم می‌شود برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن، بانک مرکزی سیاست کاهش حجم پول در گردش را به کار می‌گیرد.

یکی از روش‌هایی که بانک مرکزی برای کنترل و تنظیم حجم پول به کار می‌گیرد، سیاست بازار باز فروش اوراق مشارکت است، در این روش، بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به‌طور مستقیم از مقدار پول در دست مردم بکاهد. (سیاست پولی انقباضی)

در شرایط تورم، دولت می‌تواند با اعمال سیاست مالی انقباضی (کاهش مخارج دولت و افزایش مالیات) با کاهش تقاضای کل در اقتصاد موجب ثبات اقتصادی شود.

ب) بدهی است برای حل اساسی مشکل رکود اقتصادی در بلندمدت باید سیاست‌های جانب عرضه (مثل بهبود بهره‌وری، افزایش سرمایه‌گذاری و بهبود فضای کسب و کار) را در پیش گرفت.

(اقتصاد، دولت و اقتصاد، صفحه ۹۵)

۱۱۰- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

دولت ملزم شده است با سپردن ۲۵٪ از اقتصاد کشور به بخش تعاونی، حضور مستقیم خود را در مدیریت و مالکیت اقتصاد کاهش بدهد.

(اقتصاد، دولت و اقتصاد، صفحه ۹۷)

علوم و فنون ادبی (۳)

۱۱۱- گزینه «۱»

(فرهاد علی‌نژاد)

بیت گزینه «۱» از شاطر عباس صوحی است. شاعر بقیه ابیات صحیح ذکر شده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۵۷ تا ۵۹)

۱۱۲- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا احمدی)

تضاد: کفر و ایمان / لف و نشر: عارض و ایمان / زلف و کفر / بیت فاقد پارادوکس است.

توجه: ایمان در ادب فارسی تصویری روشن و شفاف دارد، ولی کفر کدر و سیاه است، از این باب، پدیده‌های سیاه‌رنگ (مانند مو) به کفر و پدیده‌های سفیدرنگ (مثل چهره) به ایمان تشبیه می‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تضاد: روشن و خاموشی / بیت فاقد پارادوکس است، چرا که خاموشی در این بیت معنای سکوت دارد نه تاریکی و تضاد ظاهری «روشن» و «خاموشی» نباید ما را به اشتباه بیندازد. در بدیع معنوی، معنا و مفهوم ملاک است نه ظاهر کلمات. / بیت فاقد لف و نشر است. (سینه به باغ و دل به چراغ تشبیه شده است.)

گزینه «۲»: تضاد: کفر و ایمان، عقل و عشق / بیت فاقد لف و نشر و پارادوکس است.

گزینه «۳»: تضاد: دوست و اغیار / پارادوکس: خوشنودم از ملامت اغیار و درد هجر / بیت فاقد لف و نشر است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بدیع معنوی، ترکیبی)

۱۱۳- گزینه «۴»

(پوریا حسین‌پور)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: میان «گویا» و «مهر است بر دهانم» تضاد وجود دارد. «مهر بر دهان داشتن» کنایه از «سکوت کردن» است.

گزینه «۲»: معنی «ده‌زبان» عبارت است از آنکه به ده زبان سخن می‌گوید. کنایه از کسی که هر بار یک گونه حرف زند. در این معنی با «مهر بر دهان باشد» تضاد خواهد داشت. در هر مصراع هم یک تشبیه وجود دارد. حافظ ابتدا خود را به «سوسن» و در ادامه به غنچه تشبیه نموده است.

گزینه «۳»: میان «عقل» و «عشق» و همچنین «شبنم» و «بحر» تضاد وجود دارد. بیت تشخیص و استعاره دارد (خط کشیدن شبنم بر دریا).

گزینه «۴»: میان «صومعه» و «دیر مغان» و نیز «خرقه» و «شراب» تضاد وجود دارد اما خبری از متناقض‌نما نیست.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

۱۱۴- گزینه «۴»

(مهتبی فرهادی)

بیت «الف»: دست افشان شدن کنایه از رقصیدن و شروع به سماع کردن / بیت «ب»: آبگینه و سنگ: تضاد / بیت «ج»: لف و نشر: لف‌ها: روی و آهن نشرها: قبا و کلاه / بیت «د»: به کار بردن فعل دید برای دل: استعاره مکنیه و تشخیص / بیت «ه»: سر پیوند با گسستن داشتن: تناقض

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

۱۱۵- گزینه «۲»

(مهتبی فرهادی)

بیت «الف»: «نسیم شوق» و «جمعی چو سنبلیله»: تشبیه، از پریشانی دل جمع داشتن: تناقض / بیت «ب»: «دانه دل»: اضافه تشبیهی، سوختن دانه و به حاصل رسیدن آن: متناقض‌نما

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بدیع، صفحه‌های ۵۷ تا ۶۱)

۱۱۶- گزینه «۲»

(پوریا حسین‌پور)

در بیت «الف» برای «موج»، اعمال و رفتار انسانی در نظر گرفته شده که تشخیص و استعاره به حساب می‌آید. مصراع دوم این بیت هم پارادوکس ندارد (اگر حرکت و پویایی دارم، زنده‌ام و اگر از حرکت بمانم، خواهم مرد).

مصراع دوم بیت «ب» تناقض دارد. سخنانی که در یک لحظه تلخ و شیرین هستند. «دام حرمان» و «بازار عاشقی» هم در بیت «ج» تشبیه دارند. در بیت «د» نیز «جمعیت خاطر» و «آشفته‌گی» تضاد دارند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

۱۱۷- گزینه «۳»

(سیرعلیرضا احمدی)

چشم خصم و سیاه و اشکیار / ابر و سفید و اشکریز: با توجه به ضمیر اشاره «این» و «آن»، شاعر به سفید بودن ابر و سیاه بودن چشم دشمن ایراد می‌گیرد (لف و نشر مشوش).

در سایر گزینه‌ها، با توجه به چیدمان جمله، لف و نشر منتفی است؛ چرا که در لف و نشر بعد از آمدن لف‌ها منتظر خواندن ادامه شعر می‌مانیم ولی در این ابیات این‌گونه نیست که پدیده‌ها دو به دو منجر به تکمیل معنای بیت شوند.

توضیح نکات درسی:

رابطه لف و نشر، «مفعول و فعل»، «تهاد و فعل»، «مشبه و مشبه‌به»، «تهاد و مسند»، «اسم و متمم»، «اسم و صفت» و ... است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بریع معنوی، صفحه‌های ۵۷ تا ۵۹)

۱۱۸- گزینه «۲»

(پوریا حسین‌پور)

در بیت گزینه «۲» لف و نشر مشوش دیده می‌شود و در سایر ابیات لف و نشر مرتب وجود دارد.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «خون» و «خروش» به عنوان لف اول و دوم به ترتیب با «ارغوان» و «ارغنون» در جایگاه نشر اول و دوم ارتباط دارند.

گزینه «۲»: «تیر» لف اول است و با «قد کشیده تو» که نشر دوم است ارتباط دارد. به همین صورت «کمان» که لف دوم است با «پشت خمیده» در جایگاه نشر اول ارتباط برقرار کرده است.

گزینه «۳»: «رخ» لف اول و «والشمس روز روشن» نشر اول / «مو» لف دوم و «لیل شام داغ» نشر دوم.

گزینه «۴»: «ایمان» و «کفر» لف اول و دوم هستند که به ترتیب با «رخسار» و «زلف» به عنوان نشر اول و دوم ارتباط برقرار کرده‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بریع معنوی، صفحه‌های ۵۷ تا ۵۹)

۱۱۹- گزینه «۲»

(مسن اصغری)

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و بیت گزینه «۲»: عاشق به معشوق می‌گوید با برگزیدن عشق و محبت معشوق، غم و اندوه عالم نصیب او شده است.

(اندوهگین بودن عاشق با انتخاب عشق معشوق)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: شاد بودن عاشق از غم عشق

گزینه «۳»: غم معشوق، تحمل دشواری‌ها را آسان می‌کند.

گزینه «۴»: عاشقان و عارفان ترس از غم ندارند؛ زیرا عشق و محبت برای آن‌ها حکم آب زندگانی را دارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، صفحه ۶۵)

۱۲۰- گزینه «۳»

(مسن اصغری)

مفهوم بیت صورت سؤال «بیان سپری شدن دوران غم و فرا رسیدن دوران خوشی» است؛ مفهوم مقابل آن یعنی «فرا رسیدن دوران غم و سپری شدن دوران خوشی» در بیت گزینه «۳» بیان شده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: با بیت صورت سؤال هم مفهوم است: بیان سپری شدن دوران غم و ...

گزینه «۲»: ناپایداری زندگی دنیوی و توصیه به ترک تعلق از مادیات بی‌ارزش

گزینه «۴»: ناپایداری عمر و توصیه به اغتنام فرصت

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، صفحه ۶۳)

علوم و فنون ادبی (۲)

۱۲۱- گزینه «۴»

(رضا نوروزیگی)

نگاشتن شاهنامه و قرآن به خط خوش و تهذیب آن‌ها، در زمان بایسنقر میرزا (پسر شاهرخ تیموری) صورت گرفت.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه ۱۸)

۱۲۲- گزینه «۲»

(مهتبی فرهادی)

«تحفة الاحرار، نفحات الانس و بهارستان» از آثار جامی، «فیه ما فیه، مجالس سبعة، دیوان شمس، مثنوی معنوی و مکاتیب» از آثار مولوی و «رسالة دلگشا، موش و گربه، اخلاق الاشراف و صد پند» نیز همگی از آثار عبید زاکانی هستند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۴، ۱۷ و ۱۸)

۱۲۳- گزینه «۳»

(فرهاد علی‌نژاد)

عبارت صورت سؤال بریده‌ای از «کشف الاسرار و عدة الابرار» میبیدی است که موضوع آن تفسیر عرفانی قرآن کریم است و نثری مسجع دارد. علاوه بر اینکه این متن در کتاب درسی ذکر شده است، اگر با موضوع و سبک آثار مذکور در گزینه‌ها آشنا باشید هم می‌توانید گزینه صحیح را تشخیص دهید. مثلاً بوستان سعدی به نظم است و آثار گزینه‌های «۱» و «۴» به ترتیب مربوط به تاریخ و علم عروض و قافیه (نقد شعر) هستند که با مفهوم عرفانی عبارت همخوان نیست.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۶ و ۲۹)

۱۲۴- گزینه «۴»

(پوریا حسین پور)

تنها باید کلمات را تقطیع هجایی کنید و آن‌ها را از نظر مطابقت نوع و تعداد هجا با کلمات صورت سؤال مقایسه نمایید.

وقوف: وُ + قوف (U-U) / سامری: سا + مِ + ری (-U-) / پنجه: پن + ج (U-) / عشق: (U-)

مدام: مَد + دام: (U-U) / عاشقان: (-U-) توجه داشته باشید که «ن» ساکن بعد از مصوت بلند در تعیین نوع هجا به حساب نمی‌آید. سخته: سخ + تِ (-U) / حُسن: (-U)

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲)

۱۲۵- گزینه «۴»

(مجتبی فرهادی)

مصراع صورت سؤال و مصراع‌های گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» چهار پایه آوایی دارند، در حالی که مصراع گزینه «۴» سه پایه آوایی دارد.

بی تَخِ را	مَسْ تُبِ خَلِ	وَتِ نِ شَسْتِ
------------	----------------	----------------

وزن سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

گزینه «۲»: فعولن فعولن فعولن فعولن

گزینه «۳»: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲)

۱۲۶- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

در این گزینه فعل «ماند» ادات تشبیه نیست و به معنی باقی ماندن است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه ۲۸)

۱۲۷- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا احمدی)

شاعر، معشوق و چهره‌اش را «از لحاظ زیبایی» به حسن یوسف تشبیه کرده است و مشبه را برتر از مشبه دانسته است. به این نوع تشبیه، تشبیه مرجح یا تفضیل می‌گوییم.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۲۶ تا ۳۰)

۱۲۸- گزینه «۲»

(سیدعلیرضا احمدی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تشبیه لب یار به عقیق و برتر دانستن مشبه از مشبه‌به (تشبیه مرجح) و تشبیه کلام یار به نبات و برتر دانستن مشبه از مشبه‌به (تشبیه مرجح)

معنای بیت: تو با لب‌های (سرخ‌رنگ) خود، آبروی عقیق را برده‌ای و با کلام (شیرین) خود، نرخ نبات را شکستهای. (لب‌هایت < عقیق و کلامت < نبات)

گزینه «۳»: تشبیه خال و چشم به نافه آهو

گزینه «۴»: تشبیه خلاقانه روی به آفتاب

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۲۶ تا ۳۰)

۱۲۹- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا احمدی)

تشبیه مذکور در صورت سؤال: مانند یوسف به چاه افتاده‌ایم. (تشبیه گسترده)

تشریح تشبیهات مذکور در گزینه‌ها:

الف) سیمای یار (مانند) ماه است و قد او (مانند) درخت طوبی است. (تشبیه فشرده اسنادی)

ب) تُرک چشم خون‌ریزش: تشبیه گسترده است؛ چرا که وجه شبه (خون‌ریز بودن) پس از اضافه تشبیهی آمده است.

ج) طاق ابرو: تشبیه فشرده (اضافه تشبیهی)

د) عارضش بود گلگون: تشبیه گسترده است. (عارض او مانند گل است.)

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۲۶ تا ۳۰)

۱۳۰- گزینه «۴»

(مهنر اصغری)

در بیت صورت سؤال شاعر از خداوند می‌خواهد تا چراغ دانش را در وجود او فروزان کند و به او بصیرت و آگاهی ببخشد.

این مفهوم در بیت گزینه «۴» نیز مطرح شده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌های «۱» و «۲»: تقاضای وارستگی و رهایی از جسم از خداوند

گزینه «۳»: تقاضای صبر و شکیبایی و استقامت از خداوند

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهومی، صفحه ۱۰)

علوم و فنون ادبی (۲) - سؤال‌های آشنا

۱۳۱- گزینه «۳»

(کنکور سراسری ۹۵- با تغییر)

رباعی صورت سؤال را کمال‌الدین اسماعیل اصفهانی، مداح جلال‌الدین خوارزمشاه، پس از قتل عام سال ۶۳۳ هجری قمری مغولان در اصفهان سروده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۱۳۲- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

مثنوی «عشاق‌نامه» اثر فخرالدین عراقی، در هر فصل به یکی از مباحث عرفانی می‌پردازد و با تمثیل و حکایت به پایان می‌رسد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: لمعات: بیان سیر و سلوک عارفانه در قالب نظم و نثر (فخرالدین عراقی)

گزینه‌های «۲» و «۳»: طنز منثور (عبید زاکانی)

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه ۱۵)

۱۳۳- گزینۀ «۲»

(کتاب آبی)

سلمان ساوجی در سرایش جمشید و خورشید و خواجوی کرمانی در سرودن مثنوی‌هایش پیرو نظامی هستند. جامی نیز مثنوی‌هایی به شیوۀ پنج‌گنج نظامی سروده است. (از جمله تحفة الاحرار)

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸)

۱۳۴- گزینۀ «۲»

(کتاب آبی)

تشریح گزینہهای دیگر:

گزینۀ «۱»: در سبک عراقی، قصیده کمرنگ شد ولی برای قالب‌های غزل و مثنوی میدان فراخی پدید آمد.

گزینۀ «۳»: تاریخ و صاف درباره تاریخ حاکمان وقت نوشته شده است.

گزینۀ «۴»: مثنوی مولوی، حماسه‌ای عرفانی به حساب می‌آید.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه ۱۴)

۱۳۵- گزینۀ «۲»

(کتاب آبی)

وزن شعر: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

یا ر ب ز ع ر	فان مَ را پید	ما نِ ای سر	شا ر ده
چشم بی‌نا	جان آ گا	ه دِ لی بیـ	دار ده

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۴)

۱۳۶- گزینۀ «۴»

(کتاب آبی)

بیت صورت سؤال از هشت پایه آوایی تشکیل شده است که هر مصراع آن چهار پایه و چهارده هجا دارد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه ۲۲)

۱۳۷- گزینۀ «۴»

(کتاب آبی)

وزن پایه‌های آوایی همسان گزینہهای «۱»، «۲» و «۳» صحیح بوده ولی وزن پایه آوایی همسان بیت گزینۀ «۴»: «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن» می‌باشد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۴)

۱۳۸- گزینۀ «۲»

(کتاب آبی)

اضافه‌های تشبیهی: باغ لطافت - چاه ظلمت - بیابان هوس - شمع عمر

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه ۲۹)

۱۳۹- گزینۀ «۴»

(کتاب آبی)

دقت کنید که در این بیت واژه‌های «خوش»، «دلکش»، «مست» و «صاف بی‌غش»، به ترتیب صفت‌هایی است که برای «روی»، «موی»، «چشم» و «می» آورده شده‌اند.

اما این صفت‌ها براساس تشبیه ساخته نشده است. مثال برای صفتی که براساس تشبیه ساخته شده باشد: «می گلگون» (یعنی می‌ای که از جهت رنگ مانند گل است).

تشریح گزینہهای دیگر:

گزینۀ «۱»: محراب ابرو

مشبّه به مشبّه

گزینۀ «۲»: سیل سرشک (اشک)

مشبّه به مشبّه

گزینۀ «۳»: تیغ غم

مشبّه به مشبّه

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۲۶ تا ۳۰)

۱۴۰- گزینۀ «۳»

(کتاب آبی)

در بیت گزینۀ «۳» واژه «ماند» ادات تشبیه است و تشبیه بلیغ نیست.

تشریح گزینہهای دیگر:

گزینۀ «۱»: «شراب آنس» تشبیه فشرده اضافی است.

گزینۀ «۲»: «سیلاب غم» تشبیه فشرده اضافی است.

گزینۀ «۴»: «تیر بلا» تشبیه فشرده اضافی است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)

عربی زبان قرآن (۳) و (۲)

۱۴۱- گزینۀ «۲»

(مفهرمه‌ای کلامی نصرآبادی)

«هناک صدیق»: دوستی وجود دارد (رد گزینۀ ۳) / «أفضل من الكتاب»: برتر از کتاب (رد گزینۀ ۳) / «فی هذا العالم»: در این جهان، در این دنیا / «و هو صدیق مخلص»: و او دوست با اخلاصی (مخلصی) است که (رد گزینۀ ۴) / «یهدی إلیک عیوبک»: عیب‌هایت را به تو هدیه می‌نماید (رد گزینۀ ۱) / «یمنعک من الضلال»: تو را از گمراهی باز می‌دارد (رد گزینۀ ۱)

(ترجمه)

۱۴۲- گزینه «۴»

(ابراهیم امیری - پوشهر)

«صوت أرجل الموت»: صدای پاهای مرگ (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «بُسمَع»: شنیده می‌شود (رد گزینه ۳) / «فی الشوارع»: در خیابان‌ها / «مؤملاً»: دردآور (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «و هو یفترس الناس»: (جمله‌ی حالیه) در حالی که مردمان را شکار می‌کند (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «لا یبقی»: باقی نمی‌ماند (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «شیء»: چیزی / «الذکریات الحزینة»: خاطرات غمگین / «للعابین»: برای عابران (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

۱۴۳- گزینه «۳»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

در ترجمه این گزینه «باید» نادرست است.

ترجمه صحیح عبارت: مؤمن می‌داند که دنیا پست‌تر از برگی در دهان یک ملخ است!

(ترجمه)

۱۴۴- گزینه «۱»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

«به خواب رفتن عقل»: سُبَاتِ الْعَقْلِ / «زشتی لغزش»: (ترکیب اضافی) قُبْحِ الزَّلَلِ (رد سایر گزینه‌ها) / «به خدا پناه می‌بریم»: نَعُوذُ بِاللَّهِ / «امید است او»: لَعَلَّهُ (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «ما را یاری کند»: يُسَاعِدُنَا (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

نکات مهم درسی:

(۱) «زلل» به معنی «لغزش» را با «ضلال» به معنی «گمراهی» اشتباه نگیرید.

(۲) فعل «سَاعَدَ - يُسَاعِدُ» به معنی «کمک کرد» را با «اسْتَعَانَ - يَسْتَعِينُ» به معنی «یاری جُست» اشتباه نگیرید.

(ترجمه)

۱۴۵- گزینه «۳»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

در گزینه «۳»، «للمتکلم وحده» نادرست است. «أَرْضِي» بر وزن «أفعل» فعل ماضی از باب افعال است.

(تفلیل صرفی و اعراب)

۱۴۶- گزینه «۴»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

«إنجاز»: مصدر باب افعال است و بدین شکل صحیح است، هم‌چنین «الآخِرِينَ» اسم تفضیل و به معنی «دیگران» است که بر وزن «أفعل» می‌آید.

(فیبط مرکبات)

۱۴۷- گزینه «۴»

(ممبرعلی کاطمی نصرآبادی)

ترجمه عبارت گزینه «۴»: بعضی طبقات در دریا از بقیه تاریک‌تر هستند! می‌دانیم برای مقایسه دو اسم (چه مذکر و چه مؤنث) از وزن «أفعل» استفاده می‌شود؛ بنابراین «ظلمی» نادرست است و باید «أظلم» بیاید.

(قواعد اسم)

۱۴۸- گزینه «۳»

(عمار تاج‌بفش)

در این گزینه از هیچ اسمی بر وزن اسم مکان که دلالت بر معنای مکان داشته باشد، استفاده نشده است. دقت کنید در گزینه «۳»، «مَزَارِع» به معنی «کشاورز» اسم فاعل است و اسم مکان نیست. (ترجمه عبارت: در روستایی در شمال ایران، نزد کشاورزی رفته که برنج و چای می‌کاشت!) در سایر گزینه‌ها «منازل، مطابع و مصانع» همگی اسم مکان هستند.

(قواعد اسم)

۱۴۹- گزینه «۳»

(سید امیررضا سیاری)

در این گزینه، «مؤمنة» حال است. (ترجمه عبارت: من فریضه حج را در سال گذشته با ایمان به خدا انجام دادم!)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «مسرورین» عضوی از جمله است که قابل حذف نیست، پس نمی‌تواند قید حالت باشد. (در این جا خبر افعال ناقصه است.)

گزینه «۲»: «مکاناً» مفعول برای فعل «زُرْتُمْ» است. «أثریاً» هم صفت آن است.

گزینه «۴»: «فَرَحِين» مشابه گزینه «۱»، قابل حذف نیست، پس نمی‌تواند قید حالت باشد. (خبر افعال ناقصه است.)

(هال)

۱۵۰- گزینه «۳»

(معمدرضا سوری)

در این گزینه، «متتالیه» حال برای توصیف حالت «القطرات» است که مفعول جمله است، نه فاعل. (ترجمه: او قطرات را از دهانش به هوا پی در پی مثل تیر رها می‌کند!)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «حیة» حال برای توصیف حالت «الحشرة» (فاعل جمله) است. گزینه «۲»: جمله حالیة «و هو یضحک» یا «و هو یبکی» برای توصیف حالت فاعل جمله آمده‌اند.

گزینه «۴»: «خاسراً» حال است که حالت «المُتکاسل» (فاعل جمله) را توصیف می‌کند.

(هال)

تاریخ (۳)

۱۵۱- گزینه «۱»

(علی‌معمد کریمی)

دادن امتیازات، گرفتن وام و اعمال حق کاپیتولاسیون که از عهدنامه ترکانچای برقرار شد و همچنین دخالت‌های دولت‌های بیگانه در امور داخلی ایران احساسات ملی را جریحه‌دار کرده بود.

(تاریخ (۳)، نهضت مشروطه ایران، صفحه ۶۲)

۱۵۲- گزینه «۴»

(علی‌معمد کریمی)

حاج زین‌العابدین مراغه‌ای در سفرنامه خود به نام سیاحت‌نامه ابراهیم بیگ، اوضاع نابسامان کشور را به زبان ساده بیان کرده و در مقابل ویژگی‌های تمدن غرب را ستایش کرده است.

(تاریخ (۳)، نهضت مشروطه ایران، صفحه ۶۳)

۱۵۳- گزینه «۳»

(علی‌معمد کریمی)

اعتراض مردم در ماجرای نوز بلژیکی، در واقع اولین جرقه نهضت مشروطه بود.

(تاریخ (۳)، نهضت مشروطه ایران، صفحه‌های ۶۵ و ۶۶)

۱۵۴- گزینه «۲»

(پواد میربلوکی)

در دوران قاجاریه، برخی از کالاهای مورد نیاز مردم مانند نفت، کبریت و قند از روسیه وارد می‌شد. در اثر جنگ روس و ژاپن نرخ قند افزایش یافت و شعله‌های اعتراض مردم را برافروخت.

(تاریخ (۳)، نهضت مشروطه ایران، صفحه ۶۶)

۱۵۵- گزینه «۳»

(میلاد هوشیار)

مهم‌ترین خواسته‌های مهاجران در مهاجرت کبری، عبارت بودند از:

۱- برکناری عین‌الدوله از صدارت

۲- فراهم کردن زمینه برای بازگشت مهاجران به تهران

۳- ایجاد عدالت‌خانه

۴- تشکیل دارالشورا (مجلس نمایندگان)

(تاریخ (۳)، نهضت مشروطه ایران، صفحه ۶۸)

۱۵۶- گزینه «۳»

(علیرضا رضایی)

شیخ فضل‌الله نوری به دلیل اعمال نفوذ غرب‌گرایان در نهضت مشروطه و انحراف آن از مسیر اسلامی و ملی اولیه از صف طرفداران مشروطه جدا شد.

(تاریخ (۳)، نهضت مشروطه ایران، صفحه ۷۰)

۱۵۷- گزینه «۲»

(علیرضا رضایی)

روسیه به چند دلیل با نهضت مشروطه ایران مخالفت می‌کرد:

۱- جلوگیری از نفوذ انگلیس که در لباس مشروطه‌خواهی، از مشروطه‌طلبان حمایت می‌کرد؛

۲- کمک به محمدعلی‌شاه که طرفدار روس بود؛

۳- پیشگیری از قیام ملت‌های منطقه قفقاز برای گرفتن آزادی، تحت تأثیر پیروی مشروطه‌خواهان در ایران.

(تاریخ (۳)، نهضت مشروطه ایران، صفحه ۷۰)

۱۵۸- گزینه «۱»

(پواد میربلوکی)

با در خطر قرار گرفتن مستعمره‌های روس و انگلیس در مناطق دیگر، توسط استعمارگر جدید یعنی آلمان، آن‌ها اختلاف‌ها را کنار گذاشتند و به موجب قرارداد ۱۹۰۷، ایران را بین خود تقسیم کردند.

(تاریخ (۳)، نهضت مشروطه ایران، صفحه‌های ۷۰ و ۷۱)

۱۵۹- گزینه «۲»

(میلاد هوشیار)

چندی بعد از ترور امین‌السلطان، محمدعلی‌شاه در یکی از خیابان‌های تهران مورد سوءقصد قرار گرفت، ولی آسیبی ندید. شاه این اقدام را به مشروطه‌خواهان نسبت داد و به همین بهانه، تصمیم گرفت مجلس را برای همیشه تعطیل کند.

(تاریخ (۳)، نهضت مشروطه ایران، صفحه ۷۲)

۱۶۰- گزینه «۱»

(میلاد هوشیار)

در پی تهدید روسیه مبنی بر اشغال ایران در سال ۱۲۹۰ش، آیتالله آخوند خراسانی، مرجع بزرگ شیعه مقیم عراق، تصمیم گرفت به سوی ایران حرکت کند تا مردم را برای مقاومت در برابر زورگویی بیگانه، بسیج کند. او همراه جمع انبوهی از عشیره‌های شیعه عراق، آماده عزیمت به ایران شد اما در همان شب قبل از حرکت، به طرزی مشکوک، از دنیا رفت.

(تاریخ (۳)، نهضت مشروطه ایران، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

جغرافیا (۳)

۱۶۱- گزینه «۱»

(مهمدرضا مهموری‌ها)

در اوایل قرن نوزدهم، نخستین لوکوموتیوهای مجهز به موتور بخار در انگلستان ساخته شدند و به این ترتیب، حمل‌ونقل ریلی موجب حرکت آسان‌تر بار و حمل بارهای سنگین به نقاط نسبتاً دور شد و به مرور رونق بسیار پیدا کرد.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحه ۴۲)

۱۶۲- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

در نیم قرن اخیر سه عامل موجب گسترش و تحول در صنعت حمل‌ونقل شده است:

۱- افزایش جمعیت و تقاضا برای حمل‌ونقل

۲- گسترش تجارت و اقتصاد جهانی

۳- پیشرفت‌های علمی و فناوری در تولید وسایل حمل‌ونقل

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحه ۴۳)

۱۶۳- گزینه «۳»

(مهمدرضا مهموری‌ها)

داشتن وسایل و شبکه‌های حمل‌ونقل پیشرفته از عوامل قدرت ملی یک کشور محسوب می‌شود و به اهمیت سیاسی و دفاعی حمل‌ونقل اشاره دارد.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحه ۴۴)

۱۶۴- گزینه «۳»

(مهمدرضا مهموری‌ها)

شیوه‌های حمل‌ونقل آبی، هوایی و لوله‌ای برای مسافت‌های دور مناسب‌تر هستند و شیوه حمل‌ونقل ریلی برای مسافت‌های نسبتاً دور و حمل‌ونقل جاده‌ای برای مسافت‌های نزدیک مناسب‌تر هستند.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحه ۴۵)

۱۶۵- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

در نیمه دوم قرن بیستم، ساختن آزادراه‌ها و بزرگراه‌ها برای حل مشکل ترافیکی و بالا بردن سرعت خودروها متداول شد.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحه ۴۶)

۱۶۶- گزینه «۲»

(مهمدرضا مهموری‌ها)

هزینه احداث پایانه (ترمینال) در حمل‌ونقل ریلی متوسط برآورد می‌شود و به‌طور کلی جابه‌جایی با قطار امنیت زیادی دارد.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحه ۴۸)

۱۶۷- گزینه «۴»

(مهمدرضا مهموری‌ها)

امروزه لوکوموتیوهای الکتریکی (برقی) بهترین نوع لوکوموتیوها از نظر سازگاری با محیط زیست‌اند. بیشترین میزان خطوط سریع‌السیار و طولانی‌ترین خط قطار تندروی جهان (پکن - گوانچو به طول ۲۲۹۸ کیلومتر) متعلق به کشور چین است.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحه‌های ۴۸ و ۴۹)

۱۶۸- گزینه «۴»

(علیرضا رضایی)

مسیر جلفا - تبریز (۱۴۸ کیلومتر) تنها خط برقی کشور است. حمل کالا با کشتی مقرون به‌صرفه‌ترین و ارزان‌ترین روش برای جابه‌جایی کالاها به‌ویژه کالاهای حجیم و بزرگ در مسافت‌های طولانی است.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحه‌های ۵۰ و ۵۲)

۱۶۹- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

عبارت صورت سؤال به کشتی‌های رو - رو اشاره دارد که تعداد زیادی از وسایل نقلیه چرخ‌دار می‌توانند با بار خود به درون آن بروند و در مقصد از آن خارج شوند، این کار موجب کاهش هزینه‌های تخلیه و بارگیری می‌شود.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحه ۵۳)

۱۷۰- گزینه «۱»

(مهمدرضا مهموری‌ها)

عبارت «الف» به حمل‌ونقل دریایی، عبارت «ب» به حمل‌ونقل جاده‌ای و عبارت‌های «ج» و «د» هر دو به حمل‌ونقل ریلی اشاره دارند.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحه‌های ۴۵، ۴۸ و ۵۳)

تاریخ (۱)

۱۷۱- گزینه «۲»

(علی‌مصدر کریمی)
به دنبال پیشرفت‌های علمی و فکری که در دورهٔ رنسانس (حدود قرن‌های ۱۳ تا ۱۷ م.) در اروپا به وقوع پیوست، به تدریج علم تاریخ نیز متحول شد و شیوهٔ نوینی در تاریخ‌نگاری پدید آمد.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۵)

۱۷۲- گزینه «۳»

(علی‌مصدر کریمی)
در مرحلهٔ شناسایی منابع در یک پژوهش تاریخی، پژوهشگر پس از شناسایی منابع و اسناد تحقیق، میزان اعتبار، دقت و صحت آن‌ها را ارزیابی می‌کند.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه‌های ۵ و ۶)

۱۷۳- گزینه «۲»

(علیرضا رضایی)
در گاه‌شماری اوستایی، سال به ۱۲ ماه خورشیدی ۳۰ روزه تقسیم می‌شد. سپس پنج روز اضافی را به نام «آندرگاه» (پنجه) به آخر ماه دوازدهم می‌افزودند. از آنجا که در این گاه‌شماری، سال را ۳۶۵ شبانه‌روز می‌گرفتند، در هر ۴ سال یک شبانه‌روز و در هر ۱۲۰ سال ۳۰ شبانه‌روز از سال حقیقی عقب می‌افتاد. برای رفع این مشکل، بعد از هر ۱۲۰ سال، یک ماه به دوازده ماه سال اضافه می‌کردند.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۱۵)

۱۷۴- گزینه «۲»

(علیرضا رضایی)
باستان‌شناسان در مرحلهٔ حفاری و خاک‌برداری، اگر به بنای تاریخی برخورد کنند، نخست نقشهٔ آن بنا را مشخص می‌کنند. آنان همچنین اگر به شیئی برخورد کنند، نخست در همان وضعیت از آن عکس‌برداری و تمامی مشخصاتش را به‌طور دقیق ثبت می‌کنند.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۶)

۱۷۵- گزینه «۲»

(علیرضا رضایی)
در عصر نوسنگی، انسان علاوه بر اینکه فن ساخت ابزار و ظروف سنگی را ترقی داد، با ابداع چرخ سفالگری، ظروف گلی تولید کرد و با استفاده از پشم حیوانات، موفق به تولید پارچه شد.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۳)

۱۷۶- گزینه «۲»

(میلاد هوشیار)
تمدن بین‌النهرین بر تمدن‌های پس از خود، از جمله تمدن ایران در زمان هخامنشیان و نیز تمدن یونان باستان، تأثیر بسزایی گذاشت.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه ۳۸)

۱۷۷- گزینه «۳»

(میلاد هوشیار)
حکومت موریای در دوران فرمانروایی آشوکا به اوج قدرت رسید و قلمرو خود را به سرتاسر هند، به‌جز قسمت‌های جنوبی آن، گسترش داد.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه ۴۵)

۱۷۸- گزینه «۳»

(جواد میربلوکی)
جاده‌ای که در قرون جدید به عنوان جادهٔ ابریشم شهرت یافته و چین را از طریق ایران به اروپا متصل می‌کرد، در دورهٔ هان گشایش یافت.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه‌های ۴۷ و ۴۸)

۱۷۹- گزینه «۱»

(جواد میربلوکی)
رقابت دولت - شهرهای یونانی با حکومت هخامنشیان برای تسلط بر منطقهٔ آسیای صغیر، موجب بروز کشمکش‌های طولانی و جنگ‌های بزرگی میان دو طرف در قرن ۵ ق.م. شد.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه ۵۲)

۱۸۰- گزینه «۳»

(جواد میربلوکی)
دین مسیحیت، در زمان امپراتور کنستانتین رونق بی‌سابقه‌ای یافت؛ زیرا او خود به این دین گروید و فرمانی صادر کرد که آزادی این دین را در محدودهٔ امپراتوری روم تضمین می‌کرد.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه ۶۰)

جغرافیای ایران

۱۸۱- گزینه «۲»

(مصدرضا محمودی‌ها)
روند تأثیرگذاری و تأثیرپذیری به‌صورت جریانی پیوسته در مکان ادامه دارد و سبب تغییر شکل مکان‌ها می‌شود.

(جغرافیای ایران، جغرافیا چیست؟، صفحه ۴)

۱۸۲- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

گام دوم یک پژوهش جغرافیایی تدوین فرضیه می‌باشد که از مراحل حساس پژوهش است؛ زیرا فرضیه‌ها در هر پژوهش، نقش راهنما را دارد و به فعالیت‌هایی که قرار است انجام شود جهت می‌دهد. فرضیه پاسخ پیشنهادی و حدس اندیشمندانه محقق به سؤال تحقیق است.

(بِقرافیای ایران، بِقرافیای پیوست، صفحه‌های ۹ تا ۱۲)

۱۸۳- گزینه «۳»

(مهمربنا مهموری‌ها)

جغرافیای طبیعی به مطالعه ساختار و پراکندگی پدیده‌های طبیعی سطح زمین پرداخته و در پی یافتن راه‌حلی جهت رفع مشکلات محیطی است.

(بِقرافیای ایران، بِقرافیای پیوست، صفحه ۱۳)

۱۸۴- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

گسترده‌گی کشور ما در عرض‌های جغرافیایی به تنوع آب و هوا در آن منجر شده است. این تنوع آب و هوایی در نوع تولیدات کشاورزی، محیط‌زیست و در نهایت پیشرفت کشور ما مؤثر است.

(بِقرافیای ایران، بِقرافیای طبیعی ایران، صفحه ۱۴)

۱۸۵- گزینه «۴»

(مهمربنا مهموری‌ها)

ناهموارهای ایران بیشتر طی دوران‌های اول تا سوم زمین‌شناسی پدید آمده‌اند. از رشته‌کوه‌های مهم کوه‌های شمال خراسان، می‌توان هزار مسجد، آلاداغ و در اطراف نیشابور، بینالود را نام برد.

(بِقرافیای ایران، بِقرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۲۲ و ۲۵)

۱۸۶- گزینه «۳»

(مهمربنا مهموری‌ها)

در رشته‌کوه‌های بشاگرد و اطراف آن، فرسایش، شکل‌های زیبایی با دره‌ها، چاله‌ها و گودال‌های عمیق ایجاد کرده است که آن‌ها را «تاهماری‌های مریخی» و «کوه‌های مینیاتوری» هم می‌نامند.

(بِقرافیای ایران، بِقرافیای طبیعی ایران، صفحه ۲۹)

۱۸۷- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

مهم‌ترین ارزش‌های اقتصادی دشت‌ها عبارت است از جاذبه‌های گردشگری، استفاده از انرژی پاک، گذران اوقات فراغت، منابع و معادن و فعالیت‌های کشاورزی.

علل پیدایش جلگه‌ها، ساختمان زمین، مقاومت سنگ، عمق آب و تراکم آبرفت از مهم‌ترین علل پیدایش جلگه‌ها می‌باشند.

(بِقرافیای ایران، بِقرافیای طبیعی ایران، صفحه ۳۱)

۱۸۸- گزینه «۴»

(علیرضا رضایی)

توده هوای مرطوب موسمی، برخی سال‌ها در دوره گرم از اقیانوس هند به ایران نفوذ و موجب باران‌های سیلابی در جنوب شرق ایران می‌شود. توده هوای سودانی گاهی در دوره سرد سال رطوبت دریای سرخ را به کشور ما می‌آورد و باعث بارندگی می‌شود.

(بِقرافیای ایران، بِقرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۳۶ تا ۳۹)

۱۸۹- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

عوامل زیر در ایجاد بیابان‌های ایران نقش دارند:

- ۱- پرفشار جنب حاره‌ای
- ۲- جهت رشته‌کوه‌های البرز و زاگرس
- ۳- دور بودن از دریاها و منابع رطوبتی

(بِقرافیای ایران، بِقرافیای طبیعی ایران، صفحه ۴۲)

۱۹۰- گزینه «۲»

(مهمربنا مهموری‌ها)

حوضه آبریز فلات مرکزی و حوضه آبریز دریاچه ارومیه هر دو از جمله حوضه‌های آبریز داخلی هستند؛ یعنی مساحتی از کشور که تمام آب آن‌ها در کشور جریان دارد و وارد دریاچه‌های داخلی می‌شود.

(بِقرافیای ایران، بِقرافیای طبیعی ایران، صفحه ۵۰)

جامعه‌شناسی (۳)

۱۹۱- گزینه «۲»

(مبیناسارات تاپیک)

- تمرکز رویکرد تبیینی بر آنچه مشاهده می‌شود ← نادیده گرفتن معنای کنش و آنچه درون انسان می‌گذرد. (علت)

- نگاه کردن به مسائل جوانان از منظر خودشان ← همراهی همدلانه (معنا)
- هموار ساختن مسیر برای عبور از جامعه‌شناسی تبیینی و روی آوردن به جامعه‌شناسی تفسیری ← نظریه‌پردازان کنش اجتماعی، آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند و زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر آگاهی و معنا مطالعه می‌کنند. (پیامد)

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۷، ۳۹ و ۴۰)

۱۹۲- گزینه «۳»

(مبیناسارات تاپیک)

- تأکید افراطی بر امور قابل مشاهده ← ناتوانی از فهم ارزش بودن فداکاری
- فراتر رفتن از نظم موجود ← اختراعات بزرگ و انقلاب‌های اجتماعی
- هر چقدر هم جا افتاده باشند، با کنش‌های افراد به‌وجود آمده‌اند ← ساختارهای اجتماعی
- توان فهم معنای کنش انسان‌ها را ندارد ← روش تجربی

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۵، ۳۷ و ۳۸)

۱۹۳- گزینه «۱»

سقوط ارزش‌ها ← با استفاده از روش‌های تجربی نمی‌توان گفت مهربانی یک فضیلت اخلاقی و کینه‌توزی یک رذیلت اخلاقی است.
افول معانی ← مطالعات تبیینی نشان داده‌اند، بین عوامل قابل مشاهده و اعتیاد به اینترنت و بازی‌های رایانه‌ای رابطه وجود دارد.
کنش اجتماعی (خشت بنای جامعه) ← فعالیت معنادار که با توجه به دیگری انجام می‌شود.

قفس آهنین ← سلطه نظمی بر انسان که گویا هدفی جدا از انسان دارد.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۶ تا ۳۹)

۱۹۴- گزینه «۳»

هر جامعه‌ای نظمی دارد و تا حد زیادی این نظم حاکم بر افراد است و به اقدامات آن‌ها شکل می‌دهد؛ ساختارهای اجتماعی نیز بر انسان‌ها مسلط هستند و سرنوشت آن‌ها را تعیین می‌کنند ← با متن صورت سؤال ارتباطی ندارد؛ زیرا در متن افراد جامعه از ساختارهای اجتماعی موجود فراتر رفته و هیچ‌یک وارد شهر نشده و در آن سکونت نکردند.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۵، ۳۷ و ۳۸)

۱۹۵- گزینه «۳»

تشریح مورد نادرست:

انسان‌ها اغلب در کنش‌هایشان به دنبال تحقق اهداف و ارزش‌هایی مانند کسب فضیلت‌های اخلاقی و جلب رضایت الهی هستند که دیگران نمی‌توانند مشاهده کنند.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۵، ۳۸ و ۳۹)

۱۹۶- گزینه «۳»

نادیده گرفتن پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی ← هویت‌زدایی در مورد تمام پدیده‌های اجتماعی از جمله کنش‌ها مطرح است ← مسئله معنا دامنه کاربرد آن در جامعه‌شناسی برخلاف علوم طبیعی بسیار محدود است ← آزمایش

در قرن بیستم نتایج آن، مورد تردید قرار گرفت ← مرز علم و غیرعلم، تجربه و تبیین تجربی است.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۴۳، ۴۶ و ۴۹)

۱۹۷- گزینه «۴»

درک دلالت‌های کنش ← مراجعه به زمینه فرهنگی کنشگر تمامی ابعاد یک پدیده اجتماعی خاص بررسی می‌شود ← مطالعه موردی دسترسی به معنای فردی و معنای اجتماعی کنش ← فهم هر کنش دانش محلی، این‌جایی و اکنونی ← تفسیر

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۴۹ تا ۵۱)

۱۹۸- گزینه «۲»

در دیدگاه وبر، جامعه‌شناس می‌تواند برای مدتی با اعضای یک گروه سیاسی زندگی کند و از این راه، عقاید و ارزش‌های آن‌ها را بفهمد و توصیف کند، اما نمی‌تواند درباره درست یا غلط بودن این عقاید و ارزش‌ها، داوری کند و به نقد یا اصلاح آن‌ها بپردازد.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه ۴۸)

۱۹۹- گزینه «۳»

نگاه از درون به پدیده‌ها برای یافتن معنای آن‌ها ← تفسیر علوم انسانی و اجتماعی دیگر دغدغه نزدیک شدن به علوم طبیعی را ندارند ← پیامد غلبه رویکرد تفسیری و به حاشیه رفتن تبیین تنوع و تکثر معانی ← علت پیچیدگی کنش‌های انسانی و دشواری فهم معنای آن‌ها

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۴۹ تا ۵۱)

۲۰۰- گزینه «۱»

در مطالعه موردی، محقق یک پدیده اجتماعی خاص را مطالعه می‌کند و عمق پنهان و منحصر به فرد بودن آن را نشان می‌دهد.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۴۶، ۴۷، ۵۰ و ۵۱)

جامعه‌شناسی (۲)

۲۰۱- گزینه «۴»

(علیرضا هیرری)
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اینکه دنیا پایانی دارد یا خیر، از پرسش‌های هستی‌شناسانه است. پرسش از عقل و وحی نشان‌دهنده بحث در حیطه معرفت‌شناسی است. پرسش از وجه تمایز انسان، نشان‌دهنده انسان‌شناسی است.

گزینه «۲»: پرسش از توانایی‌ها و ظرفیت‌های علم تجربی، یک پرسش معرفت‌شناسانه است. اینکه آیا جهانی به جز این دنیای مادی وجود دارد یا خیر را باید در حیطه هستی‌شناسی بحث کرد. بحث از فطرت انسانی، نشان‌دهنده پرسش‌های انسان‌شناسانه است.

گزینه «۳»: وقتی ما به دنبال هدف زندگی انسان می‌گردیم، از یک پرسش انسان‌شناسانه صحبت می‌کنیم. اینکه ویژگی‌های موجودات هستی را بررسی کنیم، یک پرسش هستی‌شناسانه است. اعتبار هر دانشی را در حیطه معرفت‌شناسی بررسی می‌کنیم.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۳ و ۴)

۲۰۲- گزینه «۲»

(علیرضا میرری)

جملات صورت سوال به ترتیب، مثالی برای جملات زیر هستند:
در دیدگاه دوم، جهان ذهنی و فردی افراد تابع فرهنگ آن‌هاست.
در دیدگاه سوم، بر مسئولیت فرد در قبال جامعه و فرهنگ تأکید می‌شود.
در دیدگاه اول، ذهن افراد نیز هویتی مادی و طبیعی دارد.
در دیدگاه دوم، جهان تکوینی ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۷ و ۸)

۲۰۳- گزینه «۴»

(علیرضا میرری)

متفکران مسلمان، جهان تکوینی را به جهان طبیعت، محدود نمی‌دانند (و).
از نظر آنان، جهان طبیعت بخشی از جهان تکوینی است (ج) و جهان تکوینی را هم به دو جهان طبیعت و فوق‌طبیعت تقسیم می‌کنند (ب).
بنابراین با در نظر گرفتن دو جهان ذهنی و فرهنگی، در نگاه آن‌ها چهار جهان وجود دارد. (الف)

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه ۶)

۲۰۴- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

گونه نخست فرهنگی است که عقاید، ارزش‌ها یا هنجارهای آن متعلق به قوم یا منطقه یا گروه خاصی است، اما نگاه سلطه‌جویانه دارد. چنین فرهنگی با عبور از مرزهای جغرافیایی خود، جهان را به دو منطقه مرکزی و منطقه پیرامونی تقسیم می‌کند.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۲۰۵- گزینه «۱»

(فاطمه صفری)

جلوگیری از قطبی شدن جهان ← عدالت
فراهم آوردن زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول ← تعهد و مسئولیت
پاسخ به پرسش‌های بنیادین بشر درباره انسان و جهان ← عقلانیت
پیش‌گیری از تفرقه بین جوامع ← عدالت

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

۲۰۶- گزینه «۱»

(فاطمه صفری)

تشریح عبارات نادرست:

(ب) فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نباشند، نمی‌توانند معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشند و در نتیجه، نمی‌توانند از حقانیت ارزش‌های خود دفاع کنند.
(د) پذیرش تفاوت‌ها، از صلح جهانی در برابر جنگ و خشونت محافظت می‌کند و انگیزه شناخت متقابل جوامع و فرهنگ‌ها را فراهم می‌آورد.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۵)

۲۰۷- گزینه «۲»

(الهام رضایی)

«الف»: این عبارت مربوط به دوران استعمار (استعمار قدیم) است اما در این بخش می‌توانیم با اغماض، واژه «امپریالیسم سیاسی» را نیز قرار دهیم (رد گزینه «۳»).

«ب»: در استعمار قدیم، استعمارگران حضور مستقیم و آشکار داشتند اما در استعمار نو، استعمارگران پنهان و مجریان آشکارند. در استعمار فرانسه، استعمارگران و مجریان هر دو پنهان‌اند.

«ج»: اشغال نظامی جوامع ضعیف، مربوط به امپریالیسم سیاسی است اما در این بخش هم می‌توانیم واژه‌های استعمار و استعمار قدیم را نگه داریم (رد گزینه «۱»).

«د»: در امپریالیسم فرهنگی، مقاومت فرهنگی منطقه‌ای که تحت تصرف اقتصادی یا نظامی جامعه‌ای دیگر قرار گرفته است، از بین می‌رود و قوم مغلوب، برتری فرهنگی جامعه مسلط را نیز می‌پذیرد.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۵)

۲۰۸- گزینه «۱»

(الهام رضایی)

بررسی عبارتهای نادرست:

الف) کودتای نظامی مربوط به استعمار نو است.

د) استعمار اروپایی در قرن‌های هفدهم و هجدهم میلادی، بزرگترین برده‌داری تاریخ بشریت را برپا کرد.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

۲۰۹- گزینه «۴»

(۱/۳ رضایی)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: رسانه و ابزارهای فناوری در استعمار فرانو استفاده می‌شود. توسل به قدرت نظامی و سیاسی نیز، مربوط به استعمار (قدیم) است. گزینه «۲»: استفاده از رسانه‌ها و ابزارهای فرهنگی، از ویژگی‌های استعمار فرانو است. گزینه «۳»: اتکا به قدرت نظامی و هدف قرار دادن هویت فرهنگی دیگر کشورها به ترتیب از ابزارهای استعمار قدیم و استعمار فرانو هستند.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ یوانی، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

۲۱۰- گزینه «۳»

(۱/۳ رضایی)

در جامعه تغلب، افراد دوست دارند بر مردم جامعه خود نیز چیره شوند، اما از آنجا که برای بقای خود، غلبه بر اقوام دیگر و جلوگیری از غلبه اقوام دیگر بر خود، به هم نیازمندند، ناچارند از پیروگی بر یکدیگر خودداری کنند؛ بنابراین قسمت اول در گزینه «۳» درست است، اما قسمت دوم و سوم نادرست هستند؛ چراکه آن‌ها مردم جوامع دیگر را خوار و بی‌ارزش می‌شمارند و تصور می‌کنند که ملت‌های دیگر نتوانسته‌اند به موقعیتی که آنان به دست آورده‌اند، برسند و اصولاً چنین سعادت را نمی‌شناسند.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ یوانی، صفحه ۱۹)

فلسفه دوازدهم

۲۱۱- گزینه «۴»

(مبیر پیرسینلو)

گزاره بیان شده در صورت سؤال (سخن راسل) نشان از عدم درک درست مقدمه دوم برهان فارابی دارد. فارابی بیان می‌کند که هر موجودی که معلول باشد، وجودش وابسته به علت است. اما راسل چنین گمان می‌کند که فیلسوفان معتقدند هر موجودی نیازمند و وابسته به علت است. در حالی که چنین نیست. واجب‌الوجود بالذات (خداوند)، معلول و وابسته به غیر نیست. **تکلیف:** عبارت مطرح در گزینه «۲» مقدمه برهان فارابی نیست؛ بلکه نتیجه آن یعنی اثبات وجود علت نامعلول (خداوند) است.

(فلسفه (۲)، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۳۲ تا ۳۴)

۲۱۲- گزینه «۲»

(مبیر پیرسینلو)

برهانی که به وجوب و امکان معروف است، در اصل از آن ابن‌سینا است. از نظر ابن‌سینا اشپای جهان، چه تعداد آن‌ها متناهی و محدود باشد و چه نامحدود، چه کل آن‌ها را به‌عنوان یک مجموعه در نظر بگیریم و چه به فرد فرد آن‌ها توجه کنیم، چون ذاتاً ممکن‌الوجودند، برای موجود شدن به واجب‌الوجود بالذات نیاز دارند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: در مقدمه اول استدلال ابن‌سینا، بر ممکن‌الوجود بالذات بودن موجودات جهان تأکید شده است.

گزینه «۳»: در متن کتاب آمده است: «فلاسفه بعد از ابن‌سینا، هم در جهان اسلام و هم در اروپا، بیان وی در اثبات واجب‌الوجود را برهانی بسیار قوی یافتند و آن را برهان وجوب و امکان نامیده‌اند.»

گزینه «۴»: امتناع تسلسل علل غیرمتناهی از مقدمات برهان فارابی است و در برهان ابن‌سینا صراحتاً نیامده است.

(فلسفه (۲)، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶)

۲۱۳- گزینه «۳»

(مبیر پیرسینلو)

ملاصدرا وابسته بودن و نیازمندی وجودی موجودات جهان را «امکان فقری» نامید و استدلال خود را بر این اساس تنظیم کرد. پس فهم امکان فقری مقدم بر فهم استدلال ملاصدرا است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: یکی از مقدمات برهان فارابی این است که هر چیزی که وجودش از خودش نباشد، علتی مقدم بر خود دارد که به او وجود می‌دهد. پس برهان او متوقف بر این مقدمه هم هست.

گزینه «۲»: تساوی ممکن‌الوجود نسبت به وجود و عدم از مقدمات برهان ابن‌سینا است و در نتیجه‌گیری برهان نقش دارد نه این که خود، نتیجه و اثر برهان او باشد.

گزینه «۴»: ملاصدرا برخلاف ابن‌سینا نیازمندی موجودات به غیر را در وجودشان می‌دانست نه در ذات (ماهیت) آن‌ها.

(فلسفه (۲)، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۳۲ تا ۳۶)

۲۱۴- گزینه «۴»

(کیمیا طوماسپی)

مقدمه اول برهان فارابی: در جهان پیرامون ما اشیایی هستند که وجودشان از خودشان نیست و معلول چیزهای دیگرند یا به عبارت دیگر واجب‌الوجود بالغیر هستند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: تقدم علت بر معلول که فارابی آن را بیان می‌کند، تقدم از لحاظ زمانی نیست؛ چرا که علت تامه هم‌زمان با معلول خود به وجود می‌آید بلکه تقدم رتبی است، یعنی وجود آن مقدم وجود بر معلول است.

گزینه «۲»: این گزینه نتیجه برهان فارابی است.

گزینه «۳»: فارابی نمی‌گوید هر موجودی نیازمند علت است؛ بلکه می‌گوید هر معلول و هر پدیده‌ای به علت نیاز دارد.

(فلسفه (۲)، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۴۳ و ۴۴)

۲۱۵- گزینه «۲»

(کیمیا طوماسپی)

پایه اول برهان فارابی که می‌گفت «هر پدیده و هر معلولی نیازمند به علت است»، در داخل همین بیان این محتوا نهفته است که معلول چون ممکن‌الوجود است به علت نیاز دارد (رد گزینه «۴»)، یعنی ملاک و مناط نیاز معلول به علت، امکان است. به همین جهت گفته شده که برهان فارابی نیز در حقیقت، همان برهان وجوب و امکان (برهان وسط و طرف) است.

تکته: این سینا در برهان خود، به عکس فارابی، از امتناع تسلسل استفاده نمی‌کند (رد گزینه «۱»)، یعنی برهان خود را متکی بر ابطال تسلسل قرار نمی‌دهد. او می‌خواهد بگوید که این موجودات، چه محدود باشند و چه بی‌نهایت (رد گزینه «۳»)، چون ممکن‌الوجود هستند نیازمند به واجب‌الوجود می‌باشند.

(فلسفه (۲)، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۵)

۲۱۶- گزینه «۱»

(کیمیا طوماسپی)

مقدمه اول برهان ملاصدرا در اثبات وجود خدا: به موجودات پیرامونمان که نگاه می‌کنیم، می‌بینیم که وجودشان عین وابستگی و نیاز به دیگری است.

مقدمه دوم این برهان: موجودات وابسته و نیازمند باید به وجودی متصل باشند که آن موجود در ذات خود، نیازی به غیر نداشته باشد.

نتیجه: پس موجودات این جهان وابسته به وجودی بی‌نیاز و غیروابسته هستند.

(فلسفه (۲)، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه ۴۶)

۲۱۷- گزینه «۲»

(کیمیا طوماسپی)

هر سه فیلسوف فارابی، ابن‌سینا و ملاصدرا برهان خود را با نظر به اشیاء، پدیده‌ها و موجودات جهان شروع می‌کنند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: طبق برهان ملاصدرا موجودات این جهان علاوه بر اینکه در ایجاد به خدا نیازمندند در بقاء نیز به او نیاز دارند و اگر ذات الهی، آنی پرتو عنایت خویش را بازگیرد، کل موجودات نابود می‌گردند و نور وجود آن‌ها خاموش می‌شود.

گزینه «۳»: هم ابن‌سینا و هم فارابی از مشاهده موجودات این جهان (معلول) به اثبات وجود خدا (علت) رسیده‌اند.

گزینه «۴»: برهان فارابی مبتنی بر بطلان تسلسل علل نامتناهی است؛ بنابراین اگر این تسلسل امکان‌پذیر باشد، برهان فارابی مخدوش می‌شود.

(فلسفه (۲)، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۷)

۲۱۸- گزینه «۳»

(الوه فاضلی)

اشعار گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» بیانگر رابطه عشق و جهان هستند و به این موضوع اشاره دارد که به واسطه عشق جهان تغییر و تحول می‌یابد اما گزینه «۳» چنین مفهومی ندارد و صرفاً به تقابل عقل و عشق اشاره دارد.

(فلسفه (۲)، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه ۴۸)

۲۱۹- گزینه «۳»

(کیمیا طوماسپی)

فلاسفه مسلمان، در کنار اثبات وجود خدا و اعتقاد به او، به تأثیر این اعتقاد در زندگی انسان و نقش آن در معنابخشی به حیات نیز پرداخته‌اند؛ به عبارت دیگر بحث درباره معناداری و فواید اعتقاد به خدا هم زمان با بحث درباره اثبات وجود خدا در جریان بوده و مانند سیر جریان در غرب نبوده که اول برهان‌های خدانشناسی سست شده و سپس به تدریج به سوی معناداری روی آورده‌اند و یکی جایگزین دیگری نشده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌های «۱» و «۲»: فلاسفه مسلمان معناداری را تحت عنوان فواید و لوازم اعتقاد به خدا مطرح کرده‌اند و معناداری را فرع بر اثبات وجود خدا قرار داده‌اند، نه جایگزین آن و معتقدند که بدون اثبات وجود خدا نمی‌توان از معناداری سخن گفت.

گزینه «۴»: فلاسفه مسلمان معتقدند که مهم‌ترین رکن در معناداری، غایت‌مندی جهان و انسان است و کسی می‌تواند برای انسان و جهان از معناداری سخن بگوید که قبل از آن خدا را اثبات و قبول کرده باشد و او را علاوه بر مبدأ و خالق هستی، غایت و مطلوب هستی نیز قرار داده باشد.

(فلسفه (۲)، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۴۷ و ۴۸)

۲۲۰- گزینه «۱»

(کنکور سراسری ۹۹)

برهان فارابی بیانگر تسلسل علل است و تسلسل علل نامتناهی را رد می‌کند. پس دو عنصر مهم در آن وجود دارد: یکی مشروط بودن وجود یک معلول به علتی و دیگری غیرممکن بودن ادامه یافتن زنجیره علل تا بی‌نهایت. گزینه «۱» دربرگیرنده این مباحث است.

دلایل نادرستی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»، مربوط به بحث علت ناقصه و علت تامه است.

گزینه‌های «۳» و «۴»، با برهان ابن‌سینا ارتباط بیشتری دارند.

(فلسفه ۲)، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۳۲ تا ۳۴)

منطق

۲۲۱- گزینه «۲»

(فرهاد قاسمی نژاد)

دو قضیه متداخل ممکن است هر دو صادق یا هر دو کاذب باشند، در واقع اجتماع و ارتفاع دو قضیه متداخل امکان‌پذیر است.

(منطق، اعلام قضایا، صفحه‌های ۶۵ و ۶۶)

۲۲۲- گزینه «۲»

(فرهاد قاسمی نژاد)

برای پاسخ به این سؤال ابتدا باید عکس قضیه صورت سؤال را بنویسیم: «بعضی ب الف است»؛ سپس نقیض آن را به دست می‌آوریم: «هیچ ب الف نیست».

در مرحله دوم نیز ابتدا متناقض آن را که می‌شود: «بعضی الف ب نیست» و در نهایت متداخل آن را به دست می‌آوریم که می‌شود: «هیچ الف ب نیست».

نتیجه این که بین «هیچ ب الف نیست» و «هیچ الف ب نیست» رابطه عکس مستوی وجود دارد.

(منطق، اعلام قضایا، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۸)

۲۲۳- گزینه «۱»

(فرهاد قاسمی نژاد)

اگر رابطه میان موضوع و محمول در یک قضیه موجب جزئی تباین باشد آن قضیه حتماً کاذب خواهد بود، در این صورت عکس آن نیز کاذب خواهد بود. مثال: بعضی سنگ‌ها گیاه هستند. (کاذب) بعضی گیاهان سنگ هستند. (کاذب)

(منطق، اعلام قضایا، صفحه‌های ۶۷ و ۶۸)

۲۲۴- گزینه «۳»

(کنکور سراسری ۹۹)

قضیه سالبه جزئی عکس مستوی لازم‌الصدق ندارد. اگر هر یک از شرایط عکس مستوی رعایت نشود (از جمله اینکه برای سالبه جزئی، عکس مستوی ساخته شود) با مغالطه ایهام انعکاس روبه‌رو هستیم.

(منطق، اعلام قضایا، صفحه ۶۹)

۲۲۵- گزینه «۳»

(فرهاد قاسمی نژاد)

قضیه سالبه جزئی عکس لازم‌الصدق ندارد، یعنی عکس آن لزوماً صادق نیست. با این حال در دو حالت می‌توان در این قضیه به عکس صادق رسید. اگر موضوع و محمول قضیه رابطه عموم و خصوص من‌وجه داشته باشند، مانند گزینه «۳» «بعضی علت معلول نیست» (صادق) و «بعضی معلول علت نیست» (صادق) و یا اینکه رابطه تباین داشته باشند، مانند «بعضی انسان سنگ نیست» (صادق) و «بعضی سنگ انسان نیست» (صادق).

(منطق، اعلام قضایا، صفحه ۶۹)

۲۲۶- گزینه «۳»

(فرهاد قاسمی نژاد)

در رابطه تداخل اگر قضیه کلی صادق باشد، قضیه جزئی هم صادق خواهد بود.

در رابطه تناقض اگر اصل قضیه صادق باشد، متناقض آن کاذب خواهد بود.

در رابطه تضاد اگر اصل قضیه صادق باشد، متضاد آن کاذب خواهد بود.

(منطق، اعلام قضایا، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۶)

۲۲۷- گزینه «۲»

(فرهاد قاسمی نژاد)

ابتدا اصل قضیه را به دست می‌آوریم: «هیچ الف ب نیست». که قضیه «هیچ الف ب نیست» با قضیه «بعضی الف ب است» رابطه تناقض دارد.

(منطق، اعلام قضایا، صفحه‌های ۶۳ و ۶۵)

۲۲۸- گزینه «۴»

(کنکور سراسری ۱۴۰۰)

بین A و B رابطه تضاد وجود دارد و در تضاد ممکن است هر دو قضیه کاذب باشند (ارتفاع دو طرف امکان‌پذیر است). بین A و C تناقض وجود دارد. در تناقض حتماً یکی از قضایا صادق و دیگری کاذب است و امکان ندارد هر دوی آن‌ها کاذب باشند. قضیه D متداخل جزئی قضیه A است. در تداخل از کذب جزئی می‌توان کلی را نتیجه گرفت.

(منطق، اعلام قضایا، صفحه‌های ۶۲ تا ۶۶)

۲۲۹- گزینه «۴»

(کیمیا طوماسبی)

«سالبه جزئیه عکس لازم الصدق ندارد.» بدین معنا است که از نظر صوری (از نظر قالبی) نمی‌توان قانونی کلی برای قضایای سالبه جزئیه بیان کرد. اما ممکن است در مثالی خاص بتوان عکس مستوی صادق برای این قضیه بیان کرد. به عنوان مثال در قضیه زیر می‌توان برای سالبه جزئیه عکس مستوی صادق ارائه کرد: «بعضی سنگ‌ها سفید نیستند.» (صادق) و «بعضی سفیدها سنگ نیستند.» (صادق)

اما ممکن است در مثالی دیگر عکس مستوی آن کاذب باشد. مانند: «بعضی مسلمانان شیعه نیستند.» (صادق) و «بعضی شیعیان مسلمان نیستند.» (کاذب).

(منطق، اعلام قضایا، صفحه‌های ۶۶ تا ۶۹)

۲۳۰- گزینه «۱»

(کیمیا طوماسبی)

قضیه «هیچ ب الف نیست.» عکس مستوی متناقض عبارت صورت سؤال و صادق است؛ زیرا متناقض قضیه اصلی (هیچ ب الف نیست.) صادق است و بنابراین عکس مستوی این قضیه (هیچ ب الف نیست.) نیز صادق می‌شود.

قضیه «بعضی الف ب نیست.» متناقض متداخل عبارت صورت سؤال و صادق است؛ زیرا متداخل قضیه اصلی (هر الف ب است.) کاذب است و بنابراین متناقض این قضیه (بعضی الف ب نیست.) صادق می‌شود. لازم به توضیح است که میان دو قضیه «بعضی الف ب است.» و «بعضی الف ب نیست.» رابطه تداخل تحت تضاد نیز برقرار است. ارتفاع دو قضیه متداخل تحت تضاد غیر ممکن است، بنابراین می‌توان از کذب یکی صدق دیگری را به دست آورد. (این توضیح جزء قسمت‌های ستاره‌دار کتاب است و برای کنکور نیازی به دانستن رابطه تداخل تحت تضاد نیست.)

(منطق، اعلام قضایا، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۸)

فلسفه یازدهم

۲۳۱- گزینه «۳»

(الله فاضلی)

همه موارد موجود در گزینه «۳» محسوس و متعلق به جهان مادی هستند که می‌توان از طریق ابزار و حواس آن‌ها را درک کرد: الکترون، سلول، اشعه نور، امواج صوتی.

موارد نامحسوس: روح، عالم برزخ، فرشتگان

(فلسفه (۱)، امکان شناخت، صفحه‌های ۴۵ و ۴۶)

۲۳۲- گزینه «۴»

(الله فاضلی)

پرسش صورت سؤال مرتبط با این موضوع است که آیا اساساً شناخت امکان‌پذیر است یا نه.

(فلسفه (۱)، امکان شناخت، صفحه‌های ۴۵ تا ۴۷)

۲۳۳- گزینه «۳»

(مهید پیرسینلو)

شناخت انسان به تدریج رشد می‌کند. در آغاز تولد چیزی نمی‌داند (لوح سفید) و به تدریج و قدم به قدم در مواجهه با جهان به علم و آگاهی دست می‌یابد. او با یادگیری در مسیر معرفت و شناخت بیشتر گام بر می‌دارد.

(فلسفه (۱)، امکان شناخت، صفحه ۴۵)

۲۳۴- گزینه «۲»

(مهید پیرسینلو)

معنا و مفهوم معرفت روشن و بی‌نیاز از تعریف است. ابهامی هم اگر باشد با استفاده از تعریف لغوی رفع می‌شود. مثلاً می‌گوییم معرفت یعنی شناخت. بنابراین کسی که معتقد است معرفت معنایی بدیهی و روشن ندارد، ممکن است بکوشد برای آن، تعریف مفهومی بیابد.

(فلسفه (۱)، امکان شناخت، صفحه ۴۶)

۲۳۵- گزینه «۱»

(مهید پیرسینلو)

این کودک در عین این که هنوز نمی‌تواند افکارش را به زبان بیاورد، وقتی که برای جست‌وجوی عروسکش سر خم می‌کند، یعنی به وجود عروسک و امکان علم پیدا کردن به جای آن، اعتقاد دارد. پس پیش از همه این‌ها معنای علم و شناخت برایش روشن و بدیهی است. هر چند هنوز لفظی را که برای دلالت بر این معنا در میان انسان‌ها وضع شده، نداند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: وقتی این کودک برای پیدا کردن عروسکش تلاش مختصری می‌کند، یعنی به امکان شناخت جای آن معتقد است. پس دستیابی به شناخت و معرفت را کم و بیش ممکن می‌داند.

گزینه «۳»: پدر این کودک که فرزند خویش را در آغوش گرفته است و عروسکش را به او می‌دهد، قاعدتاً معتقد است که فرزندش در عالم خارج از ذهن دارد و آن فرزند در آغوش او است و عروسکی هم دارد. پس نمی‌تواند با گریاس که معتقد است «اولاً چیزی وجود ندارد.» هم عقیده باشد.

گزینه «۴»: رفتار طبیعی پدر این کودک مانند در آغوش گرفتن فرزندش و پیدا کردن عروسکش، گویای آن است که به امکان شناخت معتقد است.

(فلسفه (۱)، امکان شناخت، صفحه‌های ۴۶ و ۴۷)

۲۳۶- گزینه «۲»

(الله فاضلی)

در عین حال که انسان توانایی کسب شناخت و معرفت را دارد اما ممکن است برخی از دانسته‌های او درست نباشد و دچار خطا در شناخت شود.

(فلسفه (۱)، امکان شناخت، صفحه‌های ۴۵ تا ۴۸)

۲۳۷- گزینه «۴»

(کنکور خارج از کشور ۱۳۰۰)

هم معنای معرفت و هم امکان رسیدن به آن برای هر انسانی روشن است و شکاکیت مطلق، یعنی شک در اصل دانستن و همه دانسته‌ها، امکان‌پذیر نیست و اگر کسی چنین نظری بدهد، گرفتار یک تناقض شده و همین نظر او با شک مطلق سازگار نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شناخت ما محدود است اما می‌تواند گسترش یابد.

گزینه «۲»: شک در توانایی انسان در شناخت برخی امور به معنای شک در خود اصل امکان شناخت نیست.

گزینه «۳»: با پیشرفت علم، «برخی» از دانش‌های گذشته باطل می‌شوند.

(فلسفه (۱)، امکان شناخت، صفحه‌های ۴۵ و ۴۸)

۲۳۸- گزینه «۲»

(مبیر پیرسینلو)

در گزینه‌ها باید به دنبال موردی باشیم که با شکاکیت مطلق هم‌نظر است. معرفت و شناخت در صورتی معرفت حقیقی است که مطابق با واقع باشد. اگر کسی معتقد باشد که امکان بررسی این امر وجود ندارد، به ناچار باید به شک در همه علوم (دانسته‌ها) دچار شود که همان شکاکیت مطلق است و با بدیهی بودن امکان معرفت ناسازگار است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شکاکیت مطلق یعنی شک در اصل شناخت و همه دانسته‌ها با بداهت امکان شناخت در تعارض است و نه شکاکیت نسبی.

گزینه «۳»: این که کسی معتقد باشد نمی‌توان همه ابعاد وجودی انسان را شناخت، به معنای شک در همه دانسته‌ها (شکاکیت مطلق) نیست.

گزینه «۴»: اگر کسی معتقد باشد که فقط امور محسوس را می‌شود شناخت، یعنی معتقد است در برخی موارد می‌توان به شناخت رسید بنابراین از دایره شکاکیت مطلق خارج شده است.

(فلسفه (۱)، امکان شناخت، صفحه‌های ۴۷ و ۴۸)

۲۳۹- گزینه «۳»

(الله فاضلی)

تحولات دائمی علمی نشان‌دهنده این است که معرفت علمی امکان دارد، اما لزوماً به یقین و قطعیت نمی‌رسد.

(فلسفه (۱)، امکان شناخت، صفحه ۴۸)

۲۴۰- گزینه «۳»

(مبیر پیرسینلو)

پیشرفت دانش انسان به دو طریق صورت می‌گیرد:

۱- حل مجهولات و رسیدن به دانش جدید ۲- پی بردن به اشتباهات گذشتگان و اصلاح آن.

واژه کشف را هم برای کشف علم جدید و هم کشف اشتباهات قدیم می‌توان استفاده کرد. در این گزینه، کشف عدم تأثیر یا تأثیر اندک استفاده از دستکش، مرتبط با اصلاح اشتباهات گذشته است. زیرا در ابتدای شیوع کرونا تصور می‌شد دستکش در پیشگیری از ابتلا مؤثر است. کشف دو غده جدید در بدن انسان، مربوط به رسیدن به دانش جدید است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هر دو مورد مربوط به رسیدن به دانش جدید است.

گزینه «۲»: هر دو مورد مربوط به پی بردن به اشتباهات گذشتگان و تصحیح آن‌هاست.

گزینه «۴»: هر دو مورد مربوط به رسیدن به دانش جدید است.

(فلسفه (۱)، امکان شناخت، صفحه ۴۸)

روان‌شناسی

۲۴۱- گزینه «۴»

(مهری باهاری)

در تشخیص مسئله بهتر است دیگران نقش راهنما داشته باشند و فرد خود آن را مشخص کند.

تشخیص مسئله اولین گام در حل مسئله است.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۱۹)

۲۴۲- گزینه «۱»

(کوثر دستورانی)

استفاده از روش‌های تحلیلی، دستیابی به راه‌حل مسئله را تضمین می‌کند.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۲۴ و ۱۲۵)

۲۴۳- گزینه «۳»

(مهری باهاری)

تحولات بازار بورس، موفقیت در کنکور و احترام به آزادی اندیشه همگی از مسائل علوم انسانی هستند که به سبب پیچیدگی و دشواری نمی‌توان جواب واحدی به آن‌ها داد و به سبب داشتن علل متعدد در دسته مسائل خوب تعریف نشده قرار می‌گیرند. در عوض مسئله افزایش کیفیت بنزین شهری راهکاری واحد و استاندارد دارد که می‌دانیم انجام آن ضامن رسیدن به هدف است.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۸ و ۱۱۹)

۲۴۴- گزینه «۴»

(کوثر دستورانی)

آقای طارمی درگیر ناکامی و احساس شکست است، بسیاری از افرادی که احساس شکست می‌کنند، مشکلات عاطفی جدی ندارند؛ بلکه مهارت‌های حل مسئله را نمی‌دانند.

ناکامی باعث پرخاشگری می‌شود و افراد به جای به‌کارگیری روش‌های درست مقابله‌ای از روش‌های تهاجمی و پرخاشگری استفاده می‌کنند.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۳۰)

۲۴۵- گزینه «۴»

(فرهار علی‌نژاد)

«ناکامی» همان وضعیت عاطفی ناخوشایندی است که ناشی از ناتوانی در حل مسئله است و باعث پرخاشگری می‌شود. دقت کنید که ناکامی تنها یکی از دلایل پرخاشگری است و پرخاشگری دلایل متعدد دیگری هم دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: دانش و تجربه بیشتر در حل مسئله منجر به احساس بین‌فردی مثبت‌تر می‌شود، اما تنها دلیل آن نیست.

گزینه «۲»: فشار روانی و ناکامی دو امر مجزا هستند که هر دو از ناتوانی در حل مسئله ناشی می‌شوند.

گزینه «۳»: ممکن است کسی که مدام در حال فشار روانی است اصلاً پرخاشگر نباشد.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۳۰ و ۱۳۱)

۲۴۶- گزینه «۱»

(مهسا عفتی)

وقتی فردی در حال حل مسئله است، کاملاً درگیر موضوع است و به آنچه انجام می‌دهد، آگاهی کامل دارد. در جریان حل یک مسئله، هر چه جدی‌تر باشیم، احتمال انتخاب راه‌حل بهتر، بیشتر است.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۱۶)

۲۴۷- گزینه «۳»

(فرهار علی‌نژاد)

وقتی سماجت بر حل مسئله برای مدت زمانی نادیده گرفته شود، عواملی که مانع حل مسئله بودند فراموش می‌شوند، در نتیجه، هنگام مراجعه مجدد و با نبود عوامل مذکور، حل مسئله محقق می‌شود. به اثر نادیده‌گرفتن حل مسئله برای مدت زمانی مشخص، «اثر نهفتگی» می‌گویند.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۳۱ تا ۱۳۳)

۲۴۸- گزینه «۲»

(همیرضا توکلی)

این سؤال به تغییر نوع نگاه به مسئله اشاره دارد و درمان‌گر نگاهی جدید اتخاذ کرده و وجه جدیدی از مسئله را کشف کرده و در پی آن، به راهی جدید دست یافته است.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۳۱ تا ۱۳۳)

۲۴۹- گزینه «۲»

(فرهار علی‌نژاد)

تغییر وضعیت مکانی برای یافتن عیب ماشین را می‌توان جزء روش «کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب» دانست. این روش از جمله روش‌های اکتشافی است. روش‌های دیگر گزینه‌ها همگی جزء روش‌های تحلیلی هستند که حل مسئله را تضمین می‌کنند.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۲۴، ۱۲۶ و ۱۲۷)

۲۵۰- گزینه «۴»

(همیرضا توکلی)

گزینه «۴» اشاره به روش تحلیلی دارد و سایر گزینه‌ها به روش‌های اکتشافی اشاره دارند. استفاده از روش‌های تحلیلی، دستیابی به راه‌حل مسئله را تضمین می‌کند.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۲۴ تا ۱۲۹)

ک